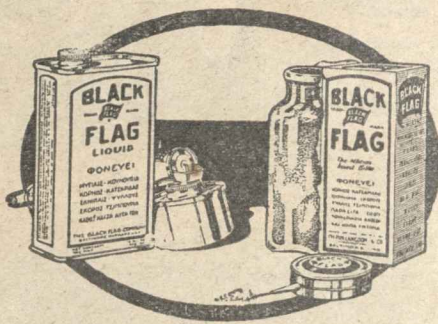


ΜΠΟΥΚΕΤΟ





ΑΠΕΙΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΑΡΑΦΥΛΑΣΣΟΥΝ !!
 υπό μορφήν μικροσκοπικῶν ἐντόμων.

Αποφεύγετε τούτους καταστρέφοντες συστημα-
 τικῶς : Στεγόμενιγες, Κουνούπια, Σκνίπαις, Κα-
 τσαρίδαις κ.λ.π.

το BLACK FLAG

ἐξολοθρεύει τὰ ἐντομα εὐκόλα καὶ μέχρις ἐνός
 ἔξασφαλίζουν τὴν οἰκιακὴν γαλήνην καὶ ὑγίαν.

Τὰ δοκίμια μετὰ τὴν Μαύρην Σημειῶν ἐπὶ
 σὲ Κόκκινο φόντο πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ φαρ-
 μακεία, Ἐδωδιμοποιεῖα, Σιδηροπολίτι καὶ
 Γεν. Ἀντι-μ. Κουκουμέλης, Φωκῆς καὶ Σα-
 ῤῆρου 45—Τηλέφ. 11-71

ΛΟ. Σταθιον 8



ΤΙ ΚΕΡΔΙΖΟΥΝ ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Καταπολεμοῦσαι τὰ ἐπὶ τῶν ὀδόντων ἐπικαθίσματα

Θέλετε νὰ ἔχητε λευκοτέρους,
 ὠραιότερους ὀδόντας, Ἰδοὺ μίαν
 νέα μέθοδον ὡς τὸ ἐπιτύχητε.

Εάν ζητήτε νέαν ὡμορφίαν
 καὶ νέα θέληγγρα, δοκιμάσατε
 τὸν νέον τούτων τρόπον.

Ψάσατε τοὺς ὀδόντας σας
 διὰ τῆς γλώσσης, καὶ θὰ αἰσθάν-
 θητε τὴν παρουσίαν ἐπικαθί-
 σματος - ἐν εἰδος ὀλισθηροῦ ἐπι-
 κρώματος.

Ἐφ' ὅσον τὰ ἐπικαθίσματα
 διατηροῦνται ἐπὶ τῶν ὀδόντων,
 τὸ μελαιδιά σας εἶνε ἐσθημέ-

νον πάσης χάριτος

Σήμερον ἐφευρέθη ἡ Πέφοντεν
 νέον εἶδος ὀδοντόπαστας Ἀπο-
 συνθέτει τὰ ἐπικαθίσματα διατη-
 ρεῖ τοὺς ὀδόντας στιλπνοτάτους.

Δοκιμάσατε τὴν Πέφοντεν
 ἰδέτε πόσον καθαροὶ φαίνονται
 οἱ ὀδόντες σας κατόπιν χρήσεως.

Ὀλίγων ἡμερῶν χρήσις τῆς ὀδον-
 τόπαστας ταύτης θὰ σας κατα-
 πείσῃ καθ' ὁλοκληρίαν περὶ τῆς
 ἀποτελεσματικότητός της.

Ἀγοράσατε σήμερον τὴν ὀδον-
 τόπασταν ταύτην.

Pepsodent ΚΑΤΑΤΕΒΕΝ
 ΣΗΜΑ

ΠΕΨΟΝΤΕΝ ἡ νέα Ἀμερικανικὴ ὀδοντόπαστα
 Γεν. Ἀντιπρόσωπος Π. ΠΕΡΟΓΛΟΥ, Πλατεία Ὁμονοίας 3—Ἀθήναι

Τὰ ἀρίστης ποιότητος καὶ ἀντοχῆς

ΜΕΤΑΞΩΤΑ

ΚΡΕΠ - ΝΤΕ - ΣΙΝ

ΖΩΡΖΕΤ

ΦΟΥΛΑΡ Κ. Α. Π.

ΤΗΣ ΜΕΤΑΞΕΒΙΟ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΓΓΡΕΙΛΑΣ

Δ. ΝΑΘΑΝΑΗΛ & ΣΙΑ

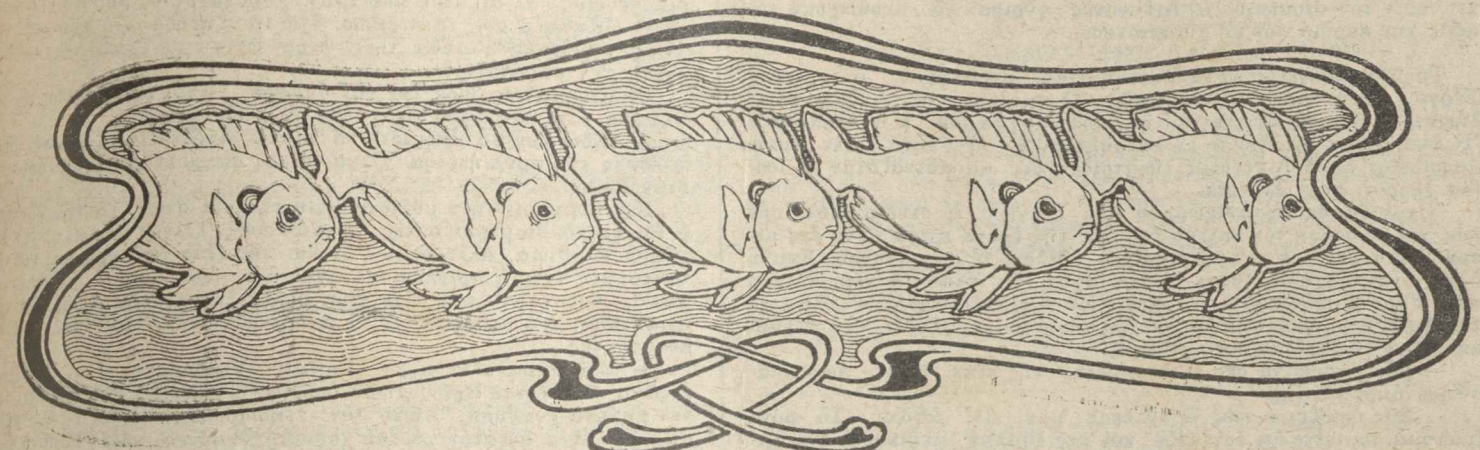
Πωλοῦνται εἰς τὰ καλλυτερα καταστήματα μετὰ
 τὴν ἀσφαλίαν εἰς τὴν εὐρίαν.

ΧΙΟΝΙΣΤΡΕΣ

ΠΙΣΩΝΤΕ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΜΕΤΑ
 ΡΙΣΩΝΤΕ ΤΟ ΣΛΟΑΝΣ ΟΠΕΡ ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
 ΤΑΧΕΩΣ ΤΑΣ ΕΞΑΛΕΙΦΕΙ, ΚΑΘΟΣΟΝ ΑΝΑΓΕΝΝΕΤΑΙ
 ΤΗΝ ΦΛΟΙΩΣΙΝ
 ΕΠΙΣΗΣ ΕΙΝΑΙ
 ΤΟ ΠΛΕΟΝ ΘΕΡ.
 ΜΑΝΤΙΚΟΝ ΔΙΑ
 ΚΡΥΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

THE LOUISE LACOURIA



Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ

Ποῦ εἶν' αὐτὸ τὸ κατάσκοπο οὐρὶ τοῦ παραδείσου, θεῖε μου,
 ποῦ χορεύει μετὰ τὴν χάριν; ὡς ἴσως ὁ νεαρὸς πρίγκιψ Σέργιος, τὸν
 στρατηγὸν τοῦ Μόσχας, ἀπὸ ἀνὰ σκοτεινὰ τοῦ ὁποῦ
 ἡμεῖς ἐκείνη, καὶ σὺ ὁποῖο δινόταν ἐκεῖνο τὸ βράδυ μέγας χορὸς.
 — Εἶνε ἡ κόμισσα Λυδία, ὡραῖα μου ἀνερπὴ, ἀποκριθῆς ὁ
 στρατηγός. Πρόσεξε ὅμως μὴν θελήσης νὰ ἐπαναλάβῃς τὴν παλαιὰ
 ἱστορία τοῦ Ρωμαιοῦ καὶ τῆς Ἰουλιέτας. Αὐτὸ τὸ οὐρ, ὅπως τὸ
 λες, εἶνε ἀπὸ μιὰ μεγάλη Λιθουανικὴ οἰκογένεια. Ὁ πατέρας της
 εἶνε ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Τάραου καὶ περιμοιρεῖται σὺν οὐσίᾳ
 τοῦ φανατικοῦ Πολωνοῦ καὶ Λιθουανοῦ, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν
 νὰ ἐπαναστατήσουν τὴν Πολωνία καὶ τὴν Λιθουανία ἐναντίον μας.

— Ἄν εἶσαι φρόνιμο παιδί, Σέργιε, ἀπόφυγε τὴν Σφρά-
 γος τὰ χεῖλιά σου, κλείσε τὰ μάτια σου καὶ προφύλαξε
 τὴν καρδιά σου ὅταν βρισκῇσαι μπροστὰ της, γιατί ἡ νέα
 αὐτὴ μαγεῖ τοὺς νέους μετὰ μιὰ ματιά της.

— Ἄν ὁ πατέρας της εἶνε ἐχθρὸς μας, τότε γιατί
 αὐτὴ ἐρχεται σὲς γιοιές σας, θεῖε μου;

— Γὰρ νὰ διατηροῦνται τὰ προσχήματα. Δὲν ἔχει κη-
 ρυθθῇ ἀναφανδὸν πόλεμος μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῆς οἰκογε-
 νείας της.

— Τότε παρουσιάσε με σὴν νέα, θεῖε μου. Ἐγὼ
 προσχωρῶ εἰς τὸν ἐχθρό.

— Πρόσεξε καλά, Ρωμαιο!

Καὶ ὁ νεαρὸς πρίγκιψ παρέδωκε τὸν θεῖο του πρὸς
 τὴν νέα, ἡ ὁποία πρὸ ἀσπρῆς ἀπ' τὸ χιόνι, πρὸ αἰθέρα
 ἀπ' τὴν νεαρή, μετὰ τὰ ὀλέανθα μαλλιά της στολισμέ-
 να με πασχαλιές, εἶχε προσελκύσει τὴν γενική προσοχή
 καὶ δέχονταν με μεγαλοπρέπεια καὶ ἀδιαφορίαν τὴν ἐκδη-
 λώσεως θαυμασμοῦ τῶν διαφόρων προσκεκλημένων. Μετὰ
 τὸ ἴδιον ἐκεῖνο ὕψος δέχθηκε καὶ τὸν πρίγκιπα Σέργιο.

Καὶ ὅμως ἐκεῖνος ἐξέφραζε ἀπ' ὅλους τοὺς
 ἄλλους καλεσμένους.

Ἡ ἐπεὶ ἐκεῖνη δινόταν πρὸς τὴν νέαν.
 Ἦταν ὑψηλὸς καὶ ὀρθός, μετὰ καίρια καὶ
 κομποστονία. Ἦταν ὁρατοῦς τοῦ ἀδελφοῦ
 τοῦ Τάραου, μετὰ δὲ τῆς ἐπὶ τῆς μέσῃ τῆς Ἀδ-
 ῆς καὶ εἶχε διακριθῇ σὺν τῷ Ρωσοτοικῷ
 πόλεμο, χωρίς αὐτὸ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἐφέλξιν
 μετριοφροσύνης του.

Ὅταν ὁ Σέργιος εἶδε τὴν νέα τόσο περή-
 φανη καὶ τόσο ἀδιαφορῇ ἀπέναντί του, ἐνοι-
 σσε βαθεῖα λύπη.

Εἶχε γοητευθῇ τόσο ἀπ' τὰ κάλλος της, ποῦ
 ἔκστασιν ἀπὸ λίγη ὥρα εἶχε ἐσχάσει ἐντελὸς
 τὸ συμβούλιον τοῦ θεοῦ του.

Πρὸ τὴν γνώμην ποῦ εἶχε ὁ στρατηγὸς διοικητὴς τῆς Μόσχας
 γ', οὐδ' οὐ, ὁ πατέρας τῆς Λυδίας δὲν ἦταν συνωπότης. Καταγόμενος
 βέβαια ἀπὸ μιὰ μεγάλη καὶ ἀρχαία οἰκογένειαν, πολλὰ μέλη τῆς
 οἰκογενείας εἶχαν βασιλεύσει σὺν θρόνῳ τῆς Πολωνίας, ὅλα αὐτοὶ ἦ-
 ῥαν καλὰ πρὸς τὴν πατρίδα του δὲν μπορούσαν πρὸς νὰ ἐξαγαγῇ βα-
 ρύτητα. Ὡστόσο ὅμως, ἐπειδὴ ἦταν πλεονεξὸς καὶ γενναῖος, εἶχε
 ἀντιταχθῇ τὴν πόλιν τοῦ σπιτιοῦ του καὶ τὸ τομεῖο του σ' ὅσους
 εἶχαν ἀνάγκη. Καὶ ὅπως ἦταν φυσικὸ, κατέφευγαν σ' αὐτὸν πολλοὶ
 θαρρόμενοι καὶ φανατικοὶ Πολωνοί, οἱ ὁποῖοι μετὰ τοὺς τρόπους τοὺς
 καὶ τὴν συμπεριφορὰν ἐνένοησαν τοὺς ἐξέθεταν, χωρίς αὐτὸς νὰ
 τὴν παραμυθίῃ ἰδέα. Γι' αὐτὸν ὁ καθένας μικροῦσε νὰ βοηθῇ ἀσπλὸ
 σὺν οὐσίᾳ του, ὅπως νὰ ἦταν δυστυχὴς καὶ εἰλικρινής. Ἡ Λυδία
 ὅμως καὶ ὁ πατέρας της συμπονεῖτο τοὺς δυστυχεῖς. Χωρὶς νὰ συμ-
 μετρεῖται τὰ τελλὰ ὄνειρα καὶ τὰ σχέδια ἐκείνων ποῦ στυγρόν-
 ταν σὺν οὐσίᾳ της, ἀνέχονταν εἰς φλυαρίαις τοὺς καὶ τοὺς ἀκούον-
 ταν σὺν ἀσπλὴ, μὴ θέλοντας νὰ τοὺς μακαροδίσση καὶ νὰ τοὺς ἀπογοη-
 τήσῃ γὰρ τὴν τύχην τῆς κοινῆς πατρίδος τῶν.

Σὲ κανέναν ὅμως εἴτε σ' αὐτοὺς, οὔτε σὺς Ρώσους εὐπατρί-

δας δὲν εἶχε δώσει ποτὲ τὴν ἐλπίδα πὺς μπορούσαν νὰ κατακτῇ,
 σὺν τὴν καρδίᾳ της.

Ὁ πρίγκιψ Σέργιος ὅμως, ὅσο ἐβλῆτε εἰς οὐκ τὴν κατάκτηση
 τῆς νέας, τόσο πεισμάτωνε περισσότερο. Ἀρχὶς γὰρ ἐκδηλώσας φα-
 νερά τὸ αἰσθηματὸς τοῦ γι' αὐτήν. Ἀλλὰ ἡ νεαρὴ κόμισσα τοῦδε
 καθαρὰ πὺς δυνάστευε τὸν γι' αὐτὸ. Κάθε φορά ποῦ βρισκόταν
 μπροστὰ σὺν νεορὸ Ρώσο πρίγκιπα, εἶδειν μιὰ ἀνέξη ἢ ταρα-
 χή. Γιατί ἀραγε; Ἰσως γιατί γὰρ πρώτη φορά σὴν ζωὴ της ὁ ἔρω-
 τας εἶχε κεντήσῃ τὴν περήφανη ψυχὴ της, τὴν συνηθισμένη σὴν
 λατρεία ποῦ τῆς πρόσφεραν οἱ ἄλλοι. Γι' αὐτήν, μιὰ Λιθουανή, τὸ
 ν' ἀγαπήνῃ ἕνα Ρώσο, τῆς φαινόταν προδοσία. Στὴν ἀρχή, γὰρ πο-
 λὺν καιρὸ, τὸν ἀπέφυγε νομίζοντας πὺς τὸν
 μισοῦσε. Ἀλλὰ ἂν ἡ Λυδία γελῶταν γὰρ τὰ
 αἰσθηματὰ της πρὸς τὸν πρίγκιπα Σέργιο, ὁ
 πρίγκις καίτοι ἄλλος ποῦ τὰ εἶχε μαντέψει.

Καὶ ὁ ἄλλος αὐτός, ἦταν ὁ Κρίστιαν, ἕνα
 παληκρὸ εἰκοσι ἑτῶν, γυρὸς ὡς ὁ Λιθουανὸς
 προγεγραμμένου ἀπ' τὸ Τσαρικὸν καθάσας τὸν
 ὁποῖο ὁ πατέρας της, ὅταν ἔμεινε ὁρφανὸς τὸν
 ἀνέλαβε σὺν τὴν προστασίαν του. Ἐσοῖ ὁ
 Κρίστιαν εἶχε ἀπὸ μικρὸς ἀνταρτῇ μαζί μετὰ
 τὴν Λυδίαν καὶ τῆς ἦταν ἀποσπασμένος μέχρι
 θανάτου. Καθὼς τὴν ἐβλεπε πάντοτε ἀδιαφο-
 ρη σὲς ἐρωτικὰς ἐκδηλώσεις ὁλον ἀνεξαιρέ-
 τως τὸν νέον ποῦ τὴν τρυφάζαν, εἶχε κατα-
 λήξῃ νὰ πιστεῖ πὺς ὁ ἔρωτας δὲν θὰ μεν-
 τοῦσε ποτὲ τὴν περήφανη ψυχὴ της. Ἡ Λυ-
 δία ἦταν γι' αὐτὸν τὸ ἄσπλον καὶ ἀσπλὸ ἰν-
 δαλμα ποῦ ὁνειροπολοῦν οἱ αἰσθηματικοὶ χα-
 ρακτῆρες. Καὶ τὴν ἐλάτρευε. Ἀλλὰ μιὰ μέρα
 καταλαβὲ πὺς ἡ ψυχὴ της ἄδιδας εἶχε διπλά-
 σαι τὰ φτερά της μπροστὰ σὺν ἔρωτι τοῦ νε-
 αροῦ πρίγκιπος. Ἀπ' τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἕνα ἄ-
 γιο, ἐπὶ τὸν μῦθον πρὸς πλημύρας τὴν ψυχὴν τοῦ
 Λιθουανοῦ, εἶα μῦθος ποῦ ἐβόλασε τὰ ὅσα
 τῆς τρέλας ἂν εἶχε πρὸς τὸν μόνο μιὰ ἀν-
 ῆν. Νὰ σκοτώσῃ τὸν Σέργιο! Καὶ ὅχι σὲ μο-
 νομαχίαν, οὔτε σ' ἐνέδρῳ τῆς νύχτας, ἀλλὰ με-
 ρι μεσημέρι, ἐκεῖ μπροστὰ σ' ὅλους.

Πρὸς τὸν καιρὸν καὶ ἡ σὴν αὐτὴ
 οἶστος καὶ γιγάντων ὀλέονα καὶ περισσότερο
 μέσ' σὴν ψυχὴν τοῦ Κρίστιαν, χωρίς κανεὶς νὰ
 ὁ λοπευθῇ τὸ ποσομικρό.

Μιὰ μέρα, μιὰ ὡραία χιονισμένη μέρα τοῦ
 Μαρτίου, ὅλη ἡ ἀριστοκρατία τῆς Μόσχας πατινίσκε γὰρ σὺν τοῖς
 πάγοις. Χωρὶς μὲν σὺν τὸν κοινὸν ἐλευθέρῳ τῆς πόλεως εἶχε ἀρχὴν κα-
 κῶν, ἡ κόμισσα Λυδία μετὰ τὰ μάτια ἡμιπνῶτα ἀπ' τὴν κοινότητα
 τοῦ περιπάτου, μιλοῦσε μετὰ ὅπως εὐθυμῶ σὺν πατέρα της. Ὁ Κρί-
 στιαν ποῦ πατινίσκε, πρὸς τὴν εἶδε τὸν ἐκτεθειμὸν τῆς νύχτας,
 πρὸς τὴν καὶ μ' ἕνα πηδῆμα ὑπερῶς ἐκείνης γὰρ νὰ πῇ κανεὶς
 της. Ἀλλὰ τὴν ἴδιαν στιγμὴν πατινίσκε πρὸς αὐτὴν μετὰ τὸν ἴδιον σκο-
 πὸ καὶ ὁ πρίγκιψ Σέργιος, ὁ ὁποῖος γοργότερος καὶ ἀπ' τὴν ἀστρα-
 πὴν, προσπέρασε τὸν Λιθουανὸν καὶ ἔφτασε πρὸς τὸν Κρίστιαν.

Ἐκεῖνη τοῦ χαμογέλασε, καμαρώνοντας τὴν παράξενη κομποστο-
 νία του, καὶ ἔπειτα κοκκινίζοντας ἐλαφρῶς, γύρισε ὀπίσθ' αὐτὸν πρὸς
 τὸν Κρίστιαν. Τὴν ἴδιαν στιγμὴν πέρασε ἀπ' ἐκεῖ τὸ ἐκτεθειμὸν τοῦ στρατηγοῦ
 διοικητοῦ τῆς Μόσχας, μέσ' αὐτὸ ὁποῖο καθόταν μαζί του, ἡ πρι-
 γκίτσα ἀδελφὴν τῆς, ἡ μητέρα τοῦ Σέργιου. Ὁ νέος ἀπομακρύνθη-
 με ἀπ' τὴν Λυδίαν γὰρ νὰ χαίρει τὴν μητέρα του καὶ τὸν στρα-
 τηγόν.

Τὴν ἴδιαν στιγμὴν ἀκούσθηκε ἕνας πυροβολισμός. Ὁ Σέργιος ἐν-
 νοῖσσε τὴν σφαῖρα νὰ βοῖ τῇ σ' αὐτὴν. Ἀκούστηκε μιὰ κραυ-
 γὴ πῶς καὶ ἕνας δεύτερος πυροβολισμός. Μετὰ τὸν πρῶτον ὁ Κρί-

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ



(Συνέχεια από το προηγούμενο)

— Μην ανησυχείτε γιατρέ. Η κ. Βαρώνη το έπεριμενε αυτό. Ο γιατρός τὸν κτύπησε περίεργα. Δεν κατάλαβε τί ήθελε νὰ πῇ ὁ κόμης μετὰ τὰ λόγια αὐτά...

Όταν ἔφτασαν σὲ λίγο στὴν ἑταιρεία, ἡ Ἰωάννα δὲν εἶδε πρῶτα καὶ μεγάλη λύπη βλέποντας νὰ μεταφέρεται ἐκεῖ ὁ οὐζυγὸς τῆς ἐτοιμοθάνατης. Ἡ Βαρώνη τὸ ἐπεριμενε αὐτὸ, ἐπεριμενε κατὰ χειρὸς. Νὰ φρονεῖ ὁ Μωρεσκάν κατὰ τὴν μονομαχία.

Ὁ βαρὼν μεταφέρθη στὸν κοιτῶνα του, χωρὶς νὰ συνέλθῃ καθόλου ἐν τῷ μεταξύ. Δυνατὸς πυρετὸς τὸν ἔκαιγε. Παραληρούσε διαρκῶς, ἐφάνοιζε τ' ὄνομα τῆς γυναίκας του, τοῦ παιδιοῦ του, τοῦ Τακώβου ντὲ Λέρν. Ὁ γιατρός ἔμενε διαρκῶς στὸ πλευρὸ του...

Τὸ βράδυ, ὀλίγον πρὸ τοῦ δείπνου ὁ γιατρός ἐξήγησε νὰ δῇ τὴν Ἰωάννα. Ἡ κ. Μωρεσκάν τὸν δέχτηκε στὸ μικρὸ τῆς σολονάκι, ὅπου ἔμενε κατὰ κλίση, περνώντας τις ὥρες τῆς διαβόητης.

— Κυρία Βαρώνη, τῆς εἶπε ὁ γιατρός, ὡς ἀνησυχῆσα γιατί ἦταν ἀνάγκη νὰ σὰς δῶ, νὰ σὰς μιλήσω. Σὰς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσετε.

— Δὲν ἔχω νὰ σὰς συγχωρήσω τίποτε, γιατρέ, τοῦ εἶπε ἡ Ἰωάννα. Εἰσάστε στὸ σπίτι σας ἔδω. Καθίστε λοιπὸν καὶ μιλήστε μου ἐλεύθερα.

— Θὰ μαντεύετε τὸν λόγο γιὰ τὸν ὁποῖο ἐξήγησα νὰ σὰς δῶ βέβαια...

— Προκαίτοι γιὰ τὸν οὐζυγὸ μου;

— Ἀκριβῶς.

— Ἐλπίζετε νὰ τὸν σώσετε;

— Ὁ γιατρός ἐκέφθηκε λίγες στιγμές, κούνησε θλιβερὰ τὸ κεφάλι του καὶ ἀποκρίθηκε:

— Ἀλλοίμονο, ὄχι, κυρία!

Ἡ Ἰωάννα, ἡ ὁποία ἐπίστευε πὼς ὁ βαρὼν δὲν διέτρεχε ἀμείωτο κίνδυνο, παρὰ τὴν σοβαρότητα τοῦ τραυματισμοῦ, ἀνησυχῆσε τώρα.

— Εἰσθε βέβαιος γι' αὐτὸ, γιατρέ; ῥώτησε.

— Ἀπολύτως βέβαιος, κυρία Βαρώνη. Ἐχε διατηρηθῇ ὁ πνεύμων τοῦ κ. Βαρώνου, τὸ τραῦμα εἶνε σοβαρὸ, δὲν τοῦ μένουν, παρὰ ὀλίγες ὥρες ζωῆς!

Ἡ Ἰωάννα χαμήλωσε τὸ βλέμμα της, χωρὶς νὰ πῇ λέξη...

Τὰ περιμένα ὅλα αὐτά. Περιμένα νὰ δῇ νὰ μεταφέρουν τὸν Μωρεσκάν νεκρὸ στὴν ἑταιρεία.

Ἀπ' τὴ στιγμή ὅμως αὐτὴ ἐννοίωσε μέσα της τὸ μῖσος τῆς ἐναντίον τοῦ οὐζυγοῦ της νὰ ῥβῇ, τὰ λόγια τοῦ γιατροῦ μαλάκωσαν τὴν καρδιά της.

Πλάι σ' ἐνα δωμάτιο, ὁ οὐζυγὸς της, ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ της, ἐπέθανε!

— Ἐνας στεναγμὸς φούσκωσε τὸ στήθος της. Γύρισε τὰ μάτια της πρὸς τὸν γιατρὸ καὶ τοῦ εἶπε:

— Ζητήσατε νὰ μὲ δῆτε, γιατρέ, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μοῦ ἀναγγεῖλετε τὴν θλίβερη αὐτὴ εἴδησι!

— Ὅχι μόνον γι' αὐτὸ, κυρία Βαρώνη.

— Ἐχετε νὰ μοῦ πῆτε καὶ κατὰ ἄλλο;

— Ναί... ἂν μοῦ τὸ ἐπιτρέψετε... ἂν δὲν θυμώσετε μαζί μου.

— Μιλήστε ἐλεύθερα, γιατρέ.

— Ἦθελα νὰ σὰς παρακαλέσω νὰ κάμψετε θάρρος καί...

— Καὶ νὰ ῥθῶ νὰ μείνω κοντὰ στὸν ἐτοιμοθάνατον οὐζυγόν μου, αὐτὸ δὲν εἶνε;

— Μάλιστα, κυρία Βαρώνη, ἀπάντησε δειλὰ ὁ γιατρός.

— Σὰς εὐχαριστῶ, γιατρέ. Δὲν τὸ ἔκμα αὐτὸ γιατί δὲν φανταζόμουν διὰ τὸ οὐζυγὸ μου βρισκῆσαι στὶς τελευταῖες στιγμὲς τῆς ζωῆς του. Τώρα πού μοῦ τὸ εἶπατε θὰ ῥθῶ ἀμέσως.

Ὁ γιατρός ἔσκυψε τὸ κεφάλι του, χωρὶς νὰ πῇ λέξη. Κατάλαβε καλὰ ὅτι θανάσιμο μῖσος, χωρὶς τοὺς δύο οὐζυγούς, Μολαταῦτα εἶχε πετύχει ἐκεῖνο πού ἤθελε. Ὁ Μωρεσκάν θὰ πέθαινε στὴν ἀγκαλιά τῆς γυναίκας του...

Ἡ Βαρώνη πέρασε σὲ λίγο στὸν κοιτῶνα τοῦ βαρὼνου καὶ κάθισε πλὴι στὸν κρεβάτι του. Δὲν ἐννοίωσε λύπη. Μολαταῦτα ἡ καρδιά της ἦταν βρεγμένη. Κάτι τῆς ἐπέλεγε τὴν ψυχὴ, τὴν ἐπινε, τὴν στενοχωροῦσε φορικτὰ...

Ὁ Μωρεσκάν κ' ἔτσι πρὸς τῆς χλωμῆς, μὲ κλειστὰ τὰ μάτια, χωρὶς νὰ κινεῖται καθόλου. Θὰ τὸν ἐπινε καὶ νὰ νεκρὸ, ἂν δὲν σάλευαν κάθε τόσο τὰ χεῖλιά του, ἂν δὲν τραβίξε ἀσυνάρτητα λόγια...

Ὁ γιατρός εἶχε πάει στὴν ἐπισκευὰ νὰ δει-

Η ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΗ

πήνη. Ἡ Ἰωάννα ἦταν ἐντελὴς μόνη της; μετὰ τὸν ἐτοιμοθάνατον οὐζυγὸ της.

— Ἐξαφὰ ὁ Μωρεσκάν ἀνοῖξε τὰ μάτια του καὶ τὰ κάμψε ἐκείνου της. Ἡ Ἰωάννα φοβήθηκε.

— Θέλεις τίποτα, γίλε μου; ψιθύρισε τρομαγμένη.

Ὁ βαρὼν ὅθλησε νὰ πῇ καί, μὰ δὲν μπόρεσε. Ἡ Ἰωάννα τὴν ἔβλεπε, ὁ λάρυγγας του στεγνός. Ἡ Ἰωάννα σηκώθηκε καὶ τοῦ ἔδωσε νὰ πῇ λίγο νερὸ μὲ μπράντι. Αὐτὸ τὸν ἀνακούφισε κάπως.

Ξαναστύλασε τὰ μάτια του πάνω στὴ γυναῖκα του καὶ ἄρχισε νὰ μιλά ἄργα, ξεψυχισμένα, μὲ κόπο:

— Ἰωάννα... Θὰ πεθάνω!... Ναί... θὰ πεθάνω... τὸ καταλαβαίνω... Μὰ πρὶν κλείσουν γιὰ πάντα τὰ μάτια μου, πῆς μου πὼς ἔε συγχωρεῖς... Σὲ πίκναμε τόσο, Ἰωάννα...

Ἡ Ἰωάννα εἶχε συγκινηθῇ. Ἀπλῶς καὶ τοῦ πῆρε τὸ χεῖρ σὲ δικά της.

— Θὰ ζήσης. Θὰ ζήσης, φίλε μου, τοῦ εἶπε μὲ καλὴ σὺνείδη.

— Ὁ Μωρεσκάν ὅθλησε νὰ συνεχίσῃ, μὰ δὲν τὸ κατόρθωσε. Ἐπῆρε στὴν Ἰωάννα νὰ τοῦ δώσῃ νερὸ. Ἐκεῖ μερικὲς ρουφιές, μὰ οὐτε τώρα δὲν μπόρεσε νὰ ἀρθρώσῃ καὶ μιὰ ἔστω λέξη. Ἡ προσπάθεια του νὰ μιλήσῃ τὸν ἔκανε ν' ἀναπνεύσει ἰσχυρὰ καὶ ἔβλεπε στὸν οὐζυγὸν μὲ τὸ πόνο του.

Ἡ Ἰωάννα ἀνησυχῆσε καὶ ἔκλεισε τὸν γιατρὸ. Ὁ γιατρός ἔτρεξε ἀμέσως, ἔφερε μὲ μανιὰ στὸν βαρὼν καὶ κατάλαβε πὼς ἐπὶ τῆς σιᾶς τὸ τέλος του. Μολαταῦτα ὁ Μωρεσκάν ἐξακολουθοῦσε νὰ καταβάλλῃ ἀπεγνωσμένες προσπάθειες γὰρ νὰ πῇ καί. Τὰ μάτια του στριφογυρῶσαν, βογγοῦσε, ἔτριζε τὰ δόντια του.

— Δὲν μπορεῖτε νὰ κάμψετε τίποτα; ῥώτησε ἡ Ἰωάννα τὸν γιατρὸ. Θέλει νὰ μιλήσῃ, βοηθήστε τον σὰς παρακαλῶ.

Ὁ γιατρός ἐστάλαξε μερικὲς σταγόνες ἀπὸ κάποιο φάρμακο σὲ μιὰ ποτήρι νερὸ καὶ τὸ ἔδωσε στὸν βαρὼν. Ὁ Μωρεσκάν ἔπιε δολιχῶς, ἔμενε μιὰ στιγμή σὴν ἰσχυρὰ ἐπειτα συγκεντρώνοντας τις δυνάμεις του ἐτραυμάτισε:

— Τὸ παιδί!

Ἡ Ἰωάννα ἔτρεξε ἀμέσως νὰ ἐκπληρῇ τὸν μικρὸν του καὶ νὰ τὸν φέρῃ κοντὰ στὸν πατέρα του.

Όταν ὅμως γύρισε, μὲ τὸ παιδί της στὴν ἀγκαλιά, βρῆκε μὲρὸς στὴν πόρτα τοῦ κτιρίου; τοῦ οὐζυγοῦ της τὸν γιατρὸ.

— Κυρία Βαρώνη, τῆς εἶπε μὲ λυπημένη φωνή, εἶνε ὀργὰ πῆ.

Ἡ Ἰωάννα τὸν κτύπησε σαστισμένη.

— Ἀπέθανε!... τραυλίσ.

Ὁ γιατρός ἔσκυψε τὸ κεφάλι του.

Ὁ βαρὼν Μωρεσκάν εἶχε πεθάνει!

ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ

Ἀρκετοὶ μῆνες πέρασαν στὸ μεταξύ αὐτὸ. Ἡ Ἰωάννα, ἐκείν τὸ οὐζυγὸ της, συνάδεις, λίγο κατόπι, ὡς τὴν τελευταία της κατοικία καὶ τὴν ἀγαπημένη της μητέρα.

Δὲν τῆς ἔμενε πῆλ στὸν κόσμο παρὰ τὸ παιδί της. Αὐτὸ ἦταν ἡ μόνη της παρηγορία ἡ μόνη της χαρὰ στὸν κόσμο αὐτὸ.

Σπάνια ἔβγαλε ἔξω. Ἦταν πάντα μόνη, σοβαρή, ἀμίλητη, βασιλεύοντας μὲ ὑπερηγάνεια τὸ βῆρος; τὸν συναφορῶν της.

Ἡ Ἰωάννα ἔτρεξε πῆλ μὲ τὸ δυνερέ της. Θυμῶταν τὴν πρώτη της ἀγάπη, σὲ ἴσχυο ἐκεῖνο χωριό, πού τὴν σκέπασε τὸ χῆμα τοῦ τάφου, τὴν ἀγνὴ φιλία της μὲ τὸν ντὲ Λέρν, πού τελείωσε τόσο δραματικὰ...

Ὁ πρῶτος ἄνδρας πού ἀγάπησε πέθανε φυσικῶς, μὲ τὸνομά της σὲ χεῖλ. Ὁ δεύτερος σκοτώθηκε ἐξ αἰτίας της, πέθανε γι' αὐτή, ἐδολοφονήθηκε σχεδὸν ἂν τὸν ἴδιο τὸν οὐζυγὸ της!...

Αὐτὸς τέλος ὁ οὐζυγὸς της, ὁ βαρὼν Μωρεσκάν, πλήρωσε τὸ ἔγκλημά του μὲ τὴν ζωὴ του!

Πόσο θάνατος!...

Πόσο νεκρὸ!...

Πόσο αἶμα!...

Ἡ Ἰωάννα θέλει νὰ λησμονήσῃ τὸ παρελθόν, νὰ μὴ θυμᾶται πῆλ τίποτε-τίποτε...

Αἰσθάνεται τὸν πόθο νὰ ζήσῃ μιὰ καινούργια ζωὴ, μιὰ ζωὴ ἀγάπης.

Σφίγγει κάθε μέρα τὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ της στὸ στήθος της καὶ ψιθυρίζει, κλείνοντας τὰ μάτια:

(Ἀκούουθε!)



ΕΞΗΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ ΝΤΟΥΣΣΕ

ΤΑ ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΙΑ



Καθισμένος στὸ κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ του, ὅπως συνήθιζε νὰ κάνη κάθε βράδυ, ὁ Μάλτος κτύπησε τὸν ἥλιο πού βασιλευσε καὶ κάτω, πέ-

ρα ἂν τὸν ἀπέαντο κάμπο. Κάθε βράδυ, ὅταν ἐκουραζόταν ἐκεῖ ἀπὸ τὸν κάματο τῆς μέρας καὶ χαίροταν τὴν ἐπιερνὴ σιωπῇ. Ἦταν ἐντυχιμένος.

Σὲ λίγο, εἶδε νὰ φτάνῃ ἀπὸ τὴν στορφή τοῦ μονοκατιοῦ καὶ ἡ Μύρθα, ἡ γυναῖκα του, ἡ πιστὴ συντρόφισσα τῆς ζωῆς του. Εἶχε τελειώσει καὶ κείνη τὴ δουλειά της. Εἶχε κατέβει στὴν πόλιν γιὰ νὰ πλύνῃ, καὶ τώρα γυρνοῦσε στὸ σπίτι γιὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ βραδυνὸ φαῖ.

Παραποδοῦσε γλῆγορα-γλῆγορα. Ὅταν ἔφτασε κοντὰ του, ὁ Μάλτος τῆς ἔδωσε ἕνα φιλὶ στὸ μέτωπο καὶ τὴ ρώτησε πὼς πέρασε στὴν πόλιν. Μὰ ἡ Μύρθα τοῦ ἀποκρίθηκε μὲ πνιγμένη φωνή:

— Φοβάμαι! Ὁ μὰς βοή καμμιὰ μεγάλη συμφορὰ!...

Καὶ ὅταν ὁ ἄνδρας τῆς τῆς ζήτησε περισσότερες πληροφορίες, τοῦ ἐξηγήσε διὰ κάτω, στὴν πόλιν, οἱ ἄνδρες ἐτοιμάζαν τὰ πῆλα τοὺς γιὰ ἐνα μεγάλο πόλεμο πού δὲ ἄρχοιτο, ἀλλοίμονο, νὰ ξεσπάσῃ σὺν δυνατὴ μόδα...

Νύχτωσε. Τὰ τραγῶνα σκόρπιζαν στὸν ἀέρα τὸ γλυκὸ τρίλισμα τῆς...

Ὁ Μάλτος ἀνασκόπωσε ἀπότομα τὸ κεφάλι του — τὰ λόγια τῆς γυναίκας του τὸν εἶχαν ῥίξει σὲ βαθειὰ συλλογὴ — καὶ εἶπε στὴ Μύρθα:

— Σὺρε, γυναῖκα, στὸ σπίτι καὶ περιμένε με ὡς σὺ νὰ γερῶ.

Ἄν δῇ; πῶς; ἀργῶ. μὴ φοβηθῇς καθόλου. Θὰ πάω μιὰ στιγμὴν στὶς δύο πολιτείες πού βρίσκονται κάτω ἀπὸ τὸ λόφο μας. Στὸ μεταξύ, ἐκεῖ ἐτοιμάσε τὸ φαῖ καὶ δύο στρώματα, γιὰ ἡμᾶς νὰ φρεῖν δύο μουσαφίρους μαζί μου.

Ξαναφίλησε τὴν γυναῖκα του, πῆρε τὸ ροβῆ τῆς, ἔτριψε στοὺς ὤμους του τὴν κάπα του, σπῆξε τὸ σκυλὸν τῶν καὶ κατέβηκε τὴν βουνοπλαγιά μὲ ταχὺ βῆμα...

Όταν κατέβηκε κάτω, πῆγε πρῶτα καὶ ῥῆψε τὸ βασιλόπουλο πού ἐξουσίαζε τὴν μιὰ ἀπὸ τις δύο πολιτείες, τὴν Βελουσία.

— Ἐμῶθα, πολυχρονωμένε μου ἀφέντη, τοῦ εἶπε γονατίζοντας μπροστὰ του, ὅτι θέλεις νὰ κάμψῃς πόλεμο μὲ τὸν ἀδελφόν σου, γιὰ νὰ πάρῃς καὶ τις δύο πολιτείες πού σὰς ἔδωκε ὁ πατριάρχης ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας; σὰς.

— Ἐμῶθα, ἀκόμα, ὅτι θὰ δώσω τὴ μάχη σ' ἐκεῖνον ἐκεῖ κάτω τὸν ἀνοιχτὸ κάμπο. Δὲ θάμνησε ὅμως ἀσχημα ἀνέβαινες πρωτύτερα, ὡς τὸ φτωχικὸ μου πού βρίσκεται σὲ μιὰ βουνοκορφῇ, γιὰ νὰ δῇς ἀπὸ καὶ πάνω, καλὴτερα τὸ πεδίο τῆς μάχης, καὶ νὰ κανονίσῃς ἀνάλογα πού θὰ τοποθετήσῃς τοὺς στρατιώτες σου.

Ὁ πρίγκιπας τὸν κτύπησε στὴν ἀρχὴν κατάπληκτος. Μὰ ὁ Μάλτος τοῦ μίλησε μὲ τόση εὐκρίνεια καὶ πειστικότητα, ὥστε δέχτηκε νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ.

Όταν ἔφτασαν στὰ ριζὰ τοῦ βουνοῦ, ὁ Μάλτος σταμάτησε:

— Ἐμῶθα νὰ μὲ συμπαθῇς, ἀρχόντε μου, εἶπε στὸ βασιλόπουλο. Θυμήθηκα πὼς ἔχα νὰ κάμω κάποια δουλειὰ στὴν πόλιν. Ἀνέβα μόνος σου τὴν βουνοπλαγιά καὶ χτύπα τὴν πόρτα τοῦ μικροῦ σπιτιοῦ πού βλέπεις ἐκεῖ ἀπάνω στὴν κορφῇ. Θὰ σ' ἀνοίξῃ ἡ γυναῖκα μου ἡ Μύρθα καὶ θὰ σε περιποιηθῇ ὅσο πού νὰ γυρίσω ἐγώ...

Καὶ ἐνῶ τὸ βασιλόπουλο ἄρχισε ν' ἀνεβαίνει τὴν βουνοπλαγιά, ὁ Μάλτος ἔτρεξε ἀμέσως, γοργὸς σὺν ἐλάφῃ, στὴν Μαλσεσία, τὴν ἑλ' πολιτεία, πού τὴν κυβερνοῦσε ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀρχοντα τῆς Βελουσίας.

Ἐνέλεβε καὶ σ' αὐτὸν τὰ ἴδια λόγια πού εἶχε πῇ στὸν ἀδελφόν του, καὶ δὲν ἄργησε νὰ τὸν πείσῃ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ στὸ φτωχικὸ πῆλ.

Ἀμα ὁ Μάλτος ἔφτασε στὸ σπίτι του μὲ τὸ δεύτερο μουσαφίρη του, ῥῆψε τὸν πρίγκιπα τῆς Βελουσίας καὶ κάθεται στὸ κατώφλι τῆς πόρτας. Μόλις ὁ πρίγκιπας εἶδε μπροστὰ του τὸν ἀδελφόν του, σκέπασε ἀπότομα ἂν τὴν θέσῃ του. Μὰ δὲν θυμώσε ὡστόσο. Κατάλαβε διὰ αὐτὴ τὴ στιγμή δὲν ἐννοίωσε στὴν καρδιά του, γιὰ τὸν ἀδελφόν του, τὸ ἄγριο μῖσος, πού αἰσθάνονταν γι' αὐτὸν ἄλλοτε.

Μὰ οὐτε καὶ ὁ πρίγκιπας τῆς Μαλσεσίας δὲν ἦταν, κείνη τὴ στιγμῇ, θυμωμένος μὲ τὸν ἀδελφόν του. Μιὰ ἀνέκδοτος καλὸς σὺν ἔκανε τις καρδιές καὶ τὸν δὲ ἀνέκδοτος νὰ αἰσθάνοντο μῖσος, τὴν γλυκύτητα αὐτῆς ὥρα, κάτω ἀπὸ τὸν ἀστεροσταρμένον οὐρανόν, μὲς σὲ ὑποβλητικὸ μυστήριον τῆς νύχτας...

Σὲ μεταξύ, ἡ Μύρθα εἶχε ἐτοιμάσει τὸ φαῖ καὶ προσκάλεσε τοὺς δύο ἐπισκέπτας νὰ κάτσουν νὰ φάει.

Τὰ δύο πριγκιπόπουλα βούτηξαν μεγάλες

φρέτες μαύρου ψωμοῦ μέσα σὲ μιὰ γαβάθα γεμάτη σούπα, ἔφαγαν ἀπὸ τὰ μαύρα τραγανά σταφύλια πού τοὺς ἔφερε ὁ Μάλτος καὶ ἐπῆνε κρύο δροσερὸ νερὸ.

Ὁ Μάλτος ἄρχισε νὰ τοὺς μιλάει τώρα γιὰ τὴν ὁμορφίαν τοῦ νυχτερινοῦ οὐρανοῦ, ὅταν εἶνε στολισμένος μ' ἀστέρια ἢ ὅταν τὸν φωτίζει ἡ οὐλὴν μὲ τὸ χλωμὸ τὸ φῶς της, γιὰ τὸ τραγοῦδι τοῦ δάσους, γιὰ τὴ θεία γαλήνη πού σκορπᾷ στὴ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἢ φύση...

Τὰ δύο βασιλόπουλα, λησμονώντας τὴν ἀμάχη τους, τὸν ἀκούγαν μὲ προσοχή.

Μὰ σὲ λίγο, ἡ φωνὴ τοῦ Μάλτου ἔγινε βαρεὴ καὶ θλιμένη. Ἀρχισε νὰ τοὺς μιλάει γιὰ τὴν ἀρχοταγὰ καὶ τὴν πλεονεξία τῶν ἀνθρώπων, γιὰ τὸ τρομερὸ πάθος τῆς φιλαρχίας πού κάνει τοὺς ἀνθρώπους θηρία ἀνήμερα, πού σπέρνει τὰ ζῆλναια τῆς διχόνοιας σ' ἐνα ἀγαπημένον σπιτί...

— Ἀς εἶνε, πολλὰ εἶπαμε γι' ἀπόψε, εἶπε τέλος. Θὰ θέλετε καὶ σῆς νὰ ξεκουραστῆτε.

Τὰ δύο ἀδελφία σηκώθηκαν. Ὁ Μάλτος τοὺς καληνύχτισε καὶ πῆγε μ' αὐτό: νὰ κοιμηθῇ μὲ τὴν γυναῖκα του, σ' ἄλλο δωμάτιο.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ, τὰ δύο βασιλόπουλα ἐξήγησαν εὐδιάθετα καὶ χαρούμενα. Γιὰ πρώτη φορὰ, ἐννοίωσαν τόσο ξεκούραστο τὸ κορμὶ τους. Μέσα ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ πόρτα, ἔβλεπαν τὸν κάμπο ν' ἀπλώνεται μπροστὰ τους γελαστός, σκεπασμένος ἀπὸ μιὰν ἀνάλαφρη γαλάζια ὀμίχλη.

— Ἀ! τί ὄρατα πού εἶνε! εἶπαν καὶ οἱ δύο μαζί.

Ἐπειτα, ἀγκαλιόστηκαν καὶ ρώτησε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον πὼς πέρασε τὴ νύχτα του, ὅπως στὰ παλιὰ τὰ χρόνια, τὸν καιρὸ πού ἦταν μικρὰ παιδιὰ ἀπὸκα στὸ παλάτι τοῦ πατέρα τους, καὶ τὸ φεῖδι τῆς πλεονεξίας δὲν εἶχε ἀκόμα κεντήσῃ τὴν καρδιά τους.

Σὲ λίγο εἶδαν τὸ Μάλτο νὰ ὀργάνη τὸν κάμπο. Τὰ πουλιὰ γλυκοκελαδοῦσαν στὰ δέντρα, ὁ ἥλιος ἔλαμπε δόξουσος.

Ἡ Μύρθα τοὺς ἔφερε δύο κοῦπες γεμάτες γάλα, θερμὸ ἀκόμα, ἀρμεγμένο κείνη τὴ στιγμῇ. Τὰ δύο ἀδελφία τὸ ἔπιναν μὲ μεγάλη ὄρεξη.

Ἀποχαίρετσαν ὕστερα τὸ φιλόξενο ξενοῖον τῶν χωρικῶν, τοὺς εὐχαρίστησαν τόσο ἐκείνη τὴν ὁδοὶ πού τοὺς εἶχαν κάνει καί, ἀγκαλιασμένοι, κατέβηκαν μαζί τὴν βουνοπλαγιά, μ' εὐθυμὴν καρδιά.

Ἐπειτα,

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΠΑΠΑΡΟΥΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΤΩΜΕΝΟΥΣ ΚΑΜΠΟΥΣ

Ο ήλιος έγειρε πίσω από τὸ Κιλκίς κακκινίζοντας τὰ συννεφάκια, σὺν τὰ πταίοντες τὸν οὐρανὸν μὲ αἱματηρὲς κηλίδες.
Ο Διοικητὴς τοῦ "Έκτου "Αλεξόπουλος, ἄγχιος ἀκόμα, χαλκοματένιος ἀπὸ τὸ κάπνισμα τῆς ἀνδροφάνου μάχης, ἐγύριζε ἀνάμεσα στὸς τραυματίες. Ο κάμπος ἦταν γεμάτος ἀπὸ σώματα μὲ σπαρωγμένους σάρκες! Οἱ πληγωμένοι εἶχαν συρθῇ ἀλαφριά, ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλο, μεθυμένοι ἀκόμα ἀπὸ τὸ κόκκινο μεθύσι τοῦ πολέμου καὶ διηγόντουσαν τὶς λεπτομέρειες τῆς μάχης, σὺν τὰ μὴν ἦσαν δικῆς τὸς ἡ πληγῆς, σὺν τὰ μὴν ἦσαν αἵμα τους, τὸ ἄλικο τὸ ρεῖθρο ποὺ ἔτρεχε ἀπὸ πάνω τους, σταῖζοντας θερμὴ, ζεστὴ καὶ κόκκινη, στὸ χῶμα, τῇ ζωὴ τους!...



— Δὲν θέλω πιά τίποτε, κύριε Διοικητά!...

ἦταν κόκκινο ἀπὸ τὶς πληγὲς καὶ τὸ αἷμα τοῦ ἔτρεχε ἀδελνὶ ἀπ' τὸ νεκρωμένο του κορμί. Τὰ γαλανὰ τὰ μάτια του, ἄλλοτε ἐγγάρωναν κ' ἐορῶσαν κ' ἄλλοτε παῖζαν ζωὴ κ' ἀκτινοβολοῦσαν μὲ πυρράδα ποὺ σὲ φόβιζε.

— Κοιράγιο, κοιράγιο, παιδί μου, καὶ τώρα θὰ σὲ μεταφέρουνε.
— Πᾶω τώρα γῶ, κύριε Διοικητά, ἀπάντησε, τί θέλουν νὰ μὲ σηκώσουν... Ἄς μ' ἀφίσουνε νὰ σβύσω ἐδῶ γιὰ!
— Θέλεις νὰ σοὺ φέρουν τίποτα;
— Τί νὰ θέλω, κύριε Διοικητά... Ἦθελα μιά ψυχὴ νὰ εἶχ' ἀκόμα... Μιά εἶχα καὶ τὴν ἑδωσα, δὲν εἶχα δὴ... Ἄν εἶχα κ' ἄλλη κ' ἐκείνη γιὰ τὴν πατρίδα θὰ τὴν ἔδιναν...

Τὸ πρῶτο, ποὺ ἔσταζε σὺν δάκρυ ἀπὸ τὴν ἀγραπιδιά, ἡ λαμπερὴ δροσοβλα, τὸ παλληκάρι εἶχε πιά ξεψυχήσει! Κ' ἡ ἀγραπιδιά μὲ τοὺς σταλαγμοὺς τῆς δροσιάς της, ἐκλαίγε, θαρρεῖς, τὸν ξυλαιοσμένο κ' αἱματοβρεχτο λεβέντη ποὺ κοίτουσαν στὴ ρίζα της...

Μέσα σὲ μιά πατουλιά στὸ Κιλκίς, ἀναστεναγμένος ἀκούγεται.

Τρέμουν καὶ τρίζουν, τὰ φρυγμένα ἀπὸ τὸν ἥλιο φύλλα, σὺν κατὰ νὰ κουνιέται μέσα τους, μὴ τίποτε δὲν διακρίνεις.

— Εἶνε κανεὶς αὐτοῦ; ρωτοῦν.
— Ἐνας βαρεμένος ποὺ σφύθηκε ὡς ἐδῶ. Συνάδελφε πεθαίνω, μὰ πῶς μου ἐνίκησα; Τί ἔγιναν οἱ Βούλγαροι; ἀκούγεται μιά φωνή.

— Τοὺς κινεῖται οἱ εὐχνοῖν μπροστά, μὰ σὺ ποὺ εἶσαι ποὺ τρύπασες σὶ' ἀγκάθια σὺν ἀκατέχοντες!

Παραμερίζουν τοὺς κλάδους, ποὺ εἶνε σὺν δεινρογαλιῆς χοντροὶ καὶ κατὰ ἑξαφίοντες σὺν κούρβιλλια σὲ μιά ἀκρὴ σωριασμένα. Τὰ κούρβιλλια παρνοῦνε ζωὴ, κινεῖται καὶ μιά γιωστὴ μορφὴ, ἀγνή ἀπὸ τὴν λαβωματιά καὶ πικνωμένη ἀπὸ γένεια, ἐμπρός μας ἑξαοβάλλει. Ἀναγνωρίζουμε τὸν Βωγέα τῆς Ἰονικῆς, μὲ τακτωμένα ἀπ' τὶς σφρίδες καὶ τὰ δύο του πόδια. Βαρὲθιμα κατὰκομπα, κ' ἀπὸ μείνει ἐκεῖ. Τοῦ ἡλίου ἡ λαύρα τὸν χτύπησε στὸ κεφάλι καὶ τὸν ἐτόμισαν νεκρὸ. Ὅταν συνήρθε ἀπὸ τῆς νύχτας τῇ δροσίᾳ, ἐσφύθηκε ὡς τὴν πατουλιά, κ' ἐκεῖ ἐχάθηκε μέσα σὶ' ἀγκάθια. Τὰ αἱματὰ του εἶχαν ξεραθεῖ ἀπ' αὐτὸν στὸ πανταλόνι του, τὸ ἔκαναν νὰ μοιάζῃ σὺν σκοτεινὸς μουσουλῆς κ' ἐμύριζαν δυνατὰ. Νερὸ δὲν εἶχε γιὰ νὰ πλῆ καὶ εἶχε ξεραθεῖ ὁ λαμρὸς του καὶ ἡ γλώσσα του καρκάνιασε. Ἦ πληγὲς τὸν ἐσφαζαν καὶ ὁμοῦ δὲν ρατοῦσε ἄλλο τίποτε.

— Λοιπὸν νικήθηκαν οἱ Βούλγαροι;
— Πᾶνε κατὰ διαβόλου! Τέχουν χιμένα! Ὁ τραυματίας ἀφῆκε ἕναν ἀνασασμὸ βοθὺ κ' ἱλάρινε τὸ πρόσωπό του.

— Ἄ, α, σ, α. Δόξα νὰ ἔχῃ ὁ Θεός!

Σ' ἡ μάχη τῆς Γευγελῆς μὲ μιά χούφτα παλληκαριῶν γενναίων, γενναίων μάχεται ὁ ταγματάρχης ὁ Νταλιάνης. Δεξιὰ δεκαπλάσιοι κοιμιστῆδες τὸν βαροῦν κ' ἀριστερά, σὺν καταγίδα κεραυνῶν, τὰ Βουλγάρικα κανόνια μπουμπουνίζουν.

Ἦ σφαίρες πέφτουν στὴ γῆ, σὺν χοντρές σταγόνες σὲ μεγάλο πρωτοβόχο, καὶ ἡ ὀρίδες σκάνουνε τὸ χῶμα, ἀνοίγοντας τρύπες σὺν μνημάτα μικρῶν παιδιῶν. Ὡρες εἰ στρατιῶτες πολεμοῦνε, χωρὶς νὰ πτοῦν νερὸ διόλου καὶ τρεῖς φωτιῆς τοὺς καίνε καὶ τοὺς τσιτσι-

ρίζουν. Ὁ Θύμιος ὁ Βαρνάβας, ἕνας ἐθελοντῆς, πῶς ἀπὸ μὴν καὶ νεκροταφείου Τουρκικοῦ, ρίχνει καὶ τραγουδαί:

Γλυκὸς ποῦνε ὁ θάνατος ποθεῖται ἀπὸ βόλι...

Στενορεῖα, σὺν φωνὴ Θεοῦ, ἀκούγεται τοῦ Νταλιάνη ἡ φωνή καὶ λάμπει τὸ σπαθί του πὺν τ' ἀνεμίζει:

— Φωτιά, παιδιά μου, καὶ τοὺς φράγαμε. Βαρεῖτε καὶ τακτίζαν! — Ἀπὸ φωτιά, καπετάνιε, τοῦ λέει καλαμπουρίζον ὁ στρατιώτης Κων. Παπαχρήστου, δὴν θές, ...νερὸ ποὺ βροῖκεται!...

— Νερό... δινάτε; — ἔχει ὁ Θεός! Καὶ εἶχε ὁ Θεὸς ἀπὸ ψηλά, ἀπὸ τὸν γαλάζιο θόλο. Μὲ ἕνα ρέκασμα, σὺν σκοτεινὸ μικροῦ παιδιοῦ, πέ- ραζε ἀπὸ πάνω μιά ὀρίδα. Ἐκτίπη- σε ἕνα κορυφομένο δέντρο ἐκεῖ κον- τὰ, τὸ ἔσκαψε σὲ δύο, εἰσέφερε τὰ σκληθῆρα του δεξιὰ κ' ἀριστερὰ κ' ἐχάθηκε μὲ λίσσα μὲσ' στὸ χῶμα, σηκώνοντας σέντερο σπυ- καὶ σκορπώντας μ' ἕνα χαλκίδινο φτεροκόπημα τὶς οὐδερνῆς τῆς βολίδος.

Ὁ Βαρνάβας χάθηκε στὰ χῶματα. — Ἀνάθεμά σε καὶ μὲ λέρωσεις καὶ μὲ τί κοστούμι θὰ μὴν ἔ- ριο στὴ Γευγελή! φώναζε. — Ὅσοι ἦσαν ἐκεῖ κοντὰ, ὅλοι γυρίσανε νὰ ἴδουν μὴν αὐτοὺς κανέναν ἡ ὀρίδα.

Μὰ ἀπὸ τὰ χῶματα ποὺ ἀναπεταχθῆκαν καὶ ἀπὸ τὰ σπαθία τοῦ κορυφομένου δέντρου ποὺ σκιστήσαν, ἕνας κολλοκαμρὸς ἀκούστηκε καὶ γάργαρο νερὸ ἀναπήδησε καὶ μὲ χίλια - δυὸ παγνίδια κινήσε καί, στὸ μαρουτιασμένο ἀπὸ τὸν ἥλιο χῶμα.

Ἦ ὀρίδα βοήκη μανά νεροῦ κ' ἀνοῖξε πηγὴ καὶ δόρυμα στὸς μαχομένους.

Καὶ τότε ὅλος ὁ στρατὸς κούρη, μὲ τὸν πρωτόγονο ρέκασμα χαρᾶς, ἔπεσε ἀπὸ τὴν πηγὴ, ρουφώντας, ποτίζοντας τὴν γῆ ποὺ θεριζότανε, ἐνῶ ἑπάνω τους ἔβρεχε θανατερὸ μολόβδινο χαλκὶ ὁ ἔρθεκ καὶ ἔτρεψε ἀπὸ τὰ μπουμπουνιὰ τὸν καπνὸν ὁ τόπος!

Σὲ λίγη ὥρα οἱ Βούλγαροι σφάχτηκαν σὺν ἀπὸ κακὸ δρολάτι, ἔχασαν καὶ τὰ νονία τους καὶ κινηγήθηκαν ἀμειλίχως.

Κ' ὅταν ρωτήσαν οἱ στρατιῶτες τὸν Νταλιάνη: — Ὡς ποῦ νὰ τοὺς πᾶμε κυνηγώντας; — Ὡς ποῦ νὰ τοὺς πᾶμε, κύριε ταγματάρχα, κινηγώντας; — Ἐκεῖνος ἀπάντησε: — Ὡς τοῦ διαβόλου τὴ μάνα!...

Ἀπάνω, πρὸς τὰ βορεινὰ τῆς Στρώμνιτσας, κάτω ἀπὸ ἕνα κο- ρυφομένο πεῖκο μὲ μαύρες φυλλοσκῆς, χοροπαλαίει ὁ Παπαῖος, μὲ μιά κακὴ ἀρσένια αὐτοκτονία, τὴν χολέρα, ποὺ ἔθρεψε τὸν τὸν στρατὸ. Τὸ σῶμα του σχεδὸν εἶχε ξυλίσσει, τὰ μάτια του εἶχαν σπ- λωθῇ ψηλὸ, τὸ δέμα του ἐμύριζε καὶ μὴ- λος ἡ γλώσσα του τραυλίζει. Ἐξαφνὰ ἀπὸ τῆς σπινθῆς τὸ ἀνοῖγμα, βλέπει τὸ σύνταγμα του νὰ φοριώνεται τοὺς γιλιούς, τὰ ῥῶα νὰ σελώνονται, τὰ ἀντίσκηνα νὰ πέφτουνε καὶ τὶς φωτιῆς νὰ σβύνουν. Ἄνα ἀράχηκε τότε καὶ ρώτησε τὸν γιατρό του, τὸν Παπα- δόπουλο, μὲ τὰ σκληρὰ ἀπὸ τὴ νόσο μάτια, τί γίνεται.

— Συνταγματάρχα μου, ἡ μεραρχία προ- χωρεῖ, βιάζεται ἐπ' αὐτὸν ἡ γῆ, πρὸς τὰ στενὰ τῆς Κρήνας, ἀπάντησε ἑ- κείνος.

Ὁ Παπαῖος συγκέντρωσε τότε δὴν τὴν ψυχὴ του στὸ στόμα του κ' ἐτραυλίζε:

— Φεύγε χωρίς νὰ τὴν ἀκόλου- θήσω ἐγὼ!... φωνάζατε τὴν μέρο- χο ἀμέσως.

Ὁ μέραρχος σὲ λίγο φάνηκε κτὴ σκηνή. Μὰ ἦταν ἀνίσχυρος νὰ τοῦ κἀνὴ τίποτε, ὑποχωρώντας κ' αὐτὸς σ' ἡ σκληρῇ, τὴν σιδερένια ἀ- νάγκη. Γύρισε μόνον λίγο καὶ τὸν κῦτταξε:

— Μὰ καλεῖ, Συνταγματάρχα! Κ' ὁ Παπαῖος, μὲ ὀδυνηροῦς σπασμούς, ἔγειρε τὸ κεφάλι του ψιθυρίζοντας αὐτὰ τὰ λόγια:

— Κλαίω, γιατί σεις πᾶτε γιὰ νὰ πολεμήσετε κ' ἐγὼ μὲν δὲ

ρίζουν. Ὁ Θύμιος ὁ Βαρνάβας, ἕνας ἐθελοντῆς, πῶς ἀπὸ μὴν καὶ νεκροταφείου Τουρκικοῦ, ρίχνει καὶ τραγουδαί:

Γλυκὸς ποῦνε ὁ θάνατος ποθεῖται ἀπὸ βόλι...

Στενορεῖα, σὺν φωνὴ Θεοῦ, ἀκούγεται τοῦ Νταλιάνη ἡ φωνή καὶ λάμπει τὸ σπαθί του πὺν τ' ἀνεμίζει:

— Φωτιά, παιδιά μου, καὶ τοὺς φράγαμε. Βαρεῖτε καὶ τακτίζαν! — Ἀπὸ φωτιά, καπετάνιε, τοῦ λέει καλαμπουρίζον ὁ στρατιώτης Κων. Παπαχρήστου, δὴν θές, ...νερὸ ποὺ βροῖκεται!...

— Νερό... δινάτε; — ἔχει ὁ Θεός! Καὶ εἶχε ὁ Θεὸς ἀπὸ ψηλά, ἀπὸ τὸν γαλάζιο θόλο. Μὲ ἕνα ρέκασμα, σὺν σκοτεινὸ μικροῦ παιδιοῦ, πέ- ραζε ἀπὸ πάνω μιά ὀρίδα. Ἐκτίπη- σε ἕνα κορυφομένο δέντρο ἐκεῖ κον- τὰ, τὸ ἔσκαψε σὲ δύο, εἰσέφερε τὰ σκληθῆρα του δεξιὰ κ' ἀριστερὰ κ' ἐχάθηκε μὲ λίσσα μὲσ' στὸ χῶμα, σηκώνοντας σέντερο σπυ- καὶ σκορπώντας μ' ἕνα χαλκίδινο φτεροκόπημα τὶς οὐδερνῆς τῆς βολίδος.

Ὁ Βαρνάβας χάθηκε στὰ χῶματα. — Ἀνάθεμά σε καὶ μὲ λέρωσεις καὶ μὲ τί κοστούμι θὰ μὴν ἔ- ριο στὴ Γευγελή! φώναζε. — Ὅσοι ἦσαν ἐκεῖ κοντὰ, ὅλοι γυρίσανε νὰ ἴδουν μὴν αὐτοὺς κανέναν ἡ ὀρίδα.

Μὰ ἀπὸ τὰ χῶματα ποὺ ἀναπεταχθῆκαν καὶ ἀπὸ τὰ σπαθία τοῦ κορυφομένου δέντρου ποὺ σκιστήσαν, ἕνας κολλοκαμρὸς ἀκούστηκε καὶ γάργαρο νερὸ ἀναπήδησε καὶ μὲ χίλια - δυὸ παγνίδια κινήσε καί, στὸ μαρουτιασμένο ἀπὸ τὸν ἥλιο χῶμα.

Ἦ ὀρίδα βοήκη μανά νεροῦ κ' ἀνοῖξε πηγὴ καὶ δόρυμα στὸς μαχομένους.

Καὶ τότε ὅλος ὁ στρατὸς κούρη, μὲ τὸν πρωτόγονο ρέκασμα χαρᾶς, ἔπεσε ἀπὸ τὴν πηγὴ, ρουφώντας, ποτίζοντας τὴν γῆ ποὺ θεριζότανε, ἐνῶ ἑπάνω τους ἔβρεχε θανατερὸ μολόβδινο χαλκὶ ὁ ἔρθεκ καὶ ἔτρεψε ἀπὸ τὰ μπουμπουνιὰ τὸν καπνὸν ὁ τόπος!

Σὲ λίγη ὥρα οἱ Βούλγαροι σφάχτηκαν σὺν ἀπὸ κακὸ δρολάτι, ἔχασαν καὶ τὰ νονία τους καὶ κινηγήθηκαν ἀμειλίχως.

Κ' ὅταν ρωτήσαν οἱ στρατιῶτες τὸν Νταλιάνη: — Ὡς ποῦ νὰ τοὺς πᾶμε κυνηγώντας; — Ὡς ποῦ νὰ τοὺς πᾶμε, κύριε ταγματάρχα, κινηγώντας; — Ἐκεῖνος ἀπάντησε: — Ὡς τοῦ διαβόλου τὴ μάνα!...

Ἀπάνω, πρὸς τὰ βορεινὰ τῆς Στρώμνιτσας, κάτω ἀπὸ ἕνα κο- ρυφομένο πεῖκο μὲ μαύρες φυλλοσκῆς, χοροπαλαίει ὁ Παπαῖος, μὲ μιά κακὴ ἀρσένια αὐτοκτονία, τὴν χολέρα, ποὺ ἔθρεψε τὸν τὸν στρατὸ. Τὸ σῶμα του σχεδὸν εἶχε ξυλίσσει, τὰ μάτια του εἶχαν σπ- λωθῇ ψηλὸ, τὸ δέμα του ἐμύριζε καὶ μὴ- λος ἡ γλώσσα του τραυλίζει. Ἐξαφνὰ ἀπὸ τῆς σπινθῆς τὸ ἀνοῖγμα, βλέπει τὸ σύνταγμα του νὰ φοριώνεται τοὺς γιλιούς, τὰ ῥῶα νὰ σελώνονται, τὰ ἀντίσκηνα νὰ πέφτουνε καὶ τὶς φωτιῆς νὰ σβύνουν. Ἄνα ἀράχηκε τότε καὶ ρώτησε τὸν γιατρό του, τὸν Παπα- δόπουλο, μὲ τὰ σκληρὰ ἀπὸ τὴ νόσο μάτια, τί γίνεται.

— Συνταγματάρχα μου, ἡ μεραρχία προ- χωρεῖ, βιάζεται ἐπ' αὐτὸν ἡ γῆ, πρὸς τὰ στενὰ τῆς Κρήνας, ἀπάντησε ἑ- κείνος.

Ὁ Παπαῖος συγκέντρωσε τότε δὴν τὴν ψυχὴ του στὸ στόμα του κ' ἐτραυλίζε:

— Φεύγε χωρίς νὰ τὴν ἀκόλου- θήσω ἐγὼ!... φωνάζατε τὴν μέρο- χο ἀμέσως.

Ὁ μέραρχος σὲ λίγο φάνηκε κτὴ σκηνή. Μὰ ἦταν ἀνίσχυρος νὰ τοῦ κἀνὴ τίποτε, ὑποχωρώντας κ' αὐτὸς σ' ἡ σκληρῇ, τὴν σιδερένια ἀ- νάγκη. Γύρισε μόνον λίγο καὶ τὸν κῦτταξε:

— Μὰ καλεῖ, Συνταγματάρχα! Κ' ὁ Παπαῖος, μὲ ὀδυνηροῦς σπασμούς, ἔγειρε τὸ κεφάλι του ψιθυρίζοντας αὐτὰ τὰ λόγια:

— Κλαίω, γιατί σεις πᾶτε γιὰ νὰ πολεμήσετε κ' ἐγὼ μὲν δὲ

ρίζουν. Ὁ Θύμιος ὁ Βαρνάβας, ἕνας ἐθελοντῆς, πῶς ἀπὸ μὴν καὶ νεκροταφείου Τουρκικοῦ, ρίχνει καὶ τραγουδαί:

Γλυκὸς ποῦνε ὁ θάνατος ποθεῖται ἀπὸ βόλι...

Στενορεῖα, σὺν φωνὴ Θεοῦ, ἀκούγεται τοῦ Νταλιάνη ἡ φωνή καὶ λάμπει τὸ σπαθί του πὺν τ' ἀνεμίζει:

— Φωτιά, παιδιά μου, καὶ τοὺς φράγαμε. Βαρεῖτε καὶ τακτίζαν! — Ἀπὸ φωτιά, καπετάνιε, τοῦ λέει καλαμπουρίζον ὁ στρατιώτης Κων. Παπαχρήστου, δὴν θές, ...νερὸ ποὺ βροῖκεται!...

— Νερό... δινάτε; — ἔχει ὁ Θεός! Καὶ εἶχε ὁ Θεὸς ἀπὸ ψηλά, ἀπὸ τὸν γαλάζιο θόλο. Μὲ ἕνα ρέκασμα, σὺν σκοτεινὸ μικροῦ παιδιοῦ, πέ- ραζε ἀπὸ πάνω μιά ὀρίδα. Ἐκτίπη- σε ἕνα κορυφομένο δέντρο ἐκεῖ κον- τὰ, τὸ ἔσκαψε σὲ δύο, εἰσέφερε τὰ σκληθῆρα του δεξιὰ κ' ἀριστερὰ κ' ἐχάθηκε μὲ λίσσα μὲσ' στὸ χῶμα, σηκώνοντας σέντερο σπυ- καὶ σκορπώντας μ' ἕνα χαλκίδινο φτεροκόπημα τὶς οὐδερνῆς τῆς βολίδος.

Ὁ Βαρνάβας χάθηκε στὰ χῶματα. — Ἀνάθεμά σε καὶ μὲ λέρωσεις καὶ μὲ τί κοστούμι θὰ μὴν ἔ- ριο στὴ Γευγελή! φώναζε. — Ὅσοι ἦσαν ἐκεῖ κοντὰ, ὅλοι γυρίσανε νὰ ἴδουν μὴν αὐτοὺς κανέναν ἡ ὀρίδα.

Μὰ ἀπὸ τὰ χῶματα ποὺ ἀναπεταχθῆκαν καὶ ἀπὸ τὰ σπαθία τοῦ κορυφομένου δέντρου ποὺ σκιστήσαν, ἕνας κολλοκαμρὸς ἀκούστηκε καὶ γάργαρο νερὸ ἀναπήδησε καὶ μὲ χίλια - δυὸ παγνίδια κινήσε καί, στὸ μαρουτιασμένο ἀπὸ τὸν ἥλιο χῶμα.

Ἦ ὀρίδα βοήκη μανά νεροῦ κ' ἀνοῖξε πηγὴ καὶ δόρυμα στὸς μαχομένους.

Καὶ τότε ὅλος ὁ στρατὸς κούρη, μὲ τὸν πρωτόγονο ρέκασμα χαρᾶς, ἔπεσε ἀπὸ τὴν πηγὴ, ρουφώντας, ποτίζοντας τὴν γῆ ποὺ θεριζότανε, ἐνῶ ἑπάνω τους ἔβρεχε θανατερὸ μολόβδινο χαλκὶ ὁ ἔρθεκ καὶ ἔτρεψε ἀπὸ τὰ μπουμπουνιὰ τὸν καπνὸν ὁ τόπος!

Σὲ λίγη ὥρα οἱ Βούλγαροι σφάχτηκαν σὺν ἀπὸ κακὸ δρολάτι, ἔχασαν καὶ τὰ νονία τους καὶ κινηγήθηκαν ἀμειλίχως.

Κ' ὅταν ρωτήσαν οἱ στρατιῶτες τὸν Νταλιάνη: — Ὡς ποῦ νὰ τοὺς πᾶμε κυνηγώντας; — Ὡς ποῦ νὰ τοὺς πᾶμε, κύριε ταγματάρχα, κινηγώντας; — Ἐκεῖνος ἀπάντησε: — Ὡς τοῦ διαβόλου τὴ μάνα!...

Ἀπάνω, πρὸς τὰ βορεινὰ τῆς Στρώμνιτσας, κάτω ἀπὸ ἕνα κο- ρυφομένο πεῖκο μὲ μαύρες φυλλοσκῆς, χοροπαλαίει ὁ Παπαῖος, μὲ μιά κακὴ ἀρσένια αὐτοκτονία, τὴν χολέρα, ποὺ ἔθρεψε τὸν τὸν στρατὸ. Τὸ σῶμα του σχεδὸν εἶχε ξυλίσσει, τὰ μάτια του εἶχαν σπ- λωθῇ ψηλὸ, τὸ δέμα του ἐμύριζε καὶ μὴ- λος ἡ γλώσσα του τραυλίζει. Ἐξαφνὰ ἀπὸ τῆς σπινθῆς τὸ ἀνοῖγμα, βλέπει τὸ σύνταγμα του νὰ φοριώνεται τοὺς γιλιούς, τὰ ῥῶα νὰ σελώνονται, τὰ ἀντίσκηνα νὰ πέφτουνε καὶ τὶς φωτιῆς νὰ σβύνουν. Ἄνα ἀράχηκε τότε καὶ ρώτησε τὸν γιατρό του, τὸν Παπα- δόπουλο, μὲ τὰ σκληρὰ ἀπὸ τὴ νόσο μάτια, τί γίνεται.

— Συνταγματάρχα μου, ἡ μεραρχία προ- χωρεῖ, βιάζεται ἐπ' αὐτὸν ἡ γῆ, πρὸς τὰ στενὰ τῆς Κρήνας, ἀπάντησε ἑ- κείνος.

Ὁ Παπαῖος συγκέντρωσε τότε δὴν τὴν ψυχὴ του στὸ στόμα του κ' ἐτραυλίζε:

— Φεύγε χωρίς νὰ τὴν ἀκόλου- θήσω ἐγὼ!... φωνάζατε τὴν μέρο- χο ἀμέσως.

Ὁ μέραρχος σὲ λίγο φάνηκε κτὴ σκηνή. Μὰ ἦταν ἀνίσχυρος νὰ τοῦ κἀνὴ τίποτε, ὑποχωρώντας κ' αὐτὸς σ' ἡ σκληρῇ, τὴν σιδερένια ἀ- νάγκη. Γύρισε μόνον λίγο καὶ τὸν κῦτταξε:

— Μὰ καλεῖ, Συνταγματάρχα! Κ' ὁ Παπαῖος, μὲ ὀδυνηροῦς σπασμούς, ἔγειρε τὸ κεφάλι του ψιθυρίζοντας αὐτὰ τὰ λόγια:

— Κλαίω, γιατί σεις πᾶτε γιὰ νὰ πολεμήσετε κ' ἐγὼ μὲν δὲ

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ PIERRE MILLE

ΕΚΕΙΝΟΣ ΠΟΥ ΚΥΒΕΡΝΑ ΤΑ ΖΩΑ...



— Μιλᾶς ἀραβικά;... Δὲν εἶνε ἀνάγ- κη λοιπὸν νὰ μοὺ πῆς τὸνομά σου. Μόνον δυὸ εὐρωπαϊκὲς ὑπάρχουν στὸ Φῶς ποὺ μι- λοῦν ἀραβικά. Δὲν τὶς ἔχω, δὲν τὶς εἶδα ποτέ. Ἦ μὴ ὁμοῦ εἶνε γρη῏. Ἐοὺ εἶσαι νῆα. Ὡστε εἶσαι...

Θέλησε νὰ προσφῇ τὸνομά της. Ἦ εὐ- ρωπαῖα ὁμοῦ τοῦ ἔκανε νόημα νὰ σωπάσῃ. — Καλὰ, ἀφ' οὗ τὸ θέλεις, σωπαίω, εἶπε ὁ Ἀχμέτ. Γιατί ὁμοῦ ἤρθετε ἐδῶ;

— Μοὺ εἶπαν, ψιθύρισε ἡ Ἰσπανίδα, μοὺ εἶπαν ὅτι ὅταν κάποι- ος ἦσαν στὶς φυλακὲς τοῦ Φῶς...

— Καὶ μοὺ εἶχαν τὰ πόδια δεμένα μὲ τὰ σίδερα, τὰ σίδερα ἔ- πεσαν ὅταν ἐγὼ τὸ ἤθελα. Μ' ἔδωκαν, μὲ ξανάδωκαν, κ' ὅταν τὸ πρῶτο ὁ φάλακας ἔμπαινε στὸ κελλὶ μου εὗρισκε τὰ πόδια μου ἐλευ- θῆρα. Παλὴς ἱστορίες! Δὲν εἶνε τίποτα ὁμοῦ αὐτὰ... Μποροῦ νὰ δια- κῶμω πὺν δόκονα πράματα. Κῦτταξε, ἀκούσε!

Σφίριξε σιγανὰ κ' ἔξαφνὰ ἕνας ἀγριοπόντικας βῆκε μέσα ἀπὸ τὸν τοῖχο, ὕστερα δὺο, τρεῖς, δώδεκα... Ἦ Ἰσπανίδα τρώμαζε.

— Θέλεις νὰ φύγουν; Ὡ! εἶπε πλὴν ἀπὸ!...

Ὁ Ἀχμέτ, χωρὶς νὰ προσφῇ λέξῃ, κίνησε τὰ χεί- ρη του. Κ' οἱ ἀγριοπόντικοι γύρισαν ἀμέσως στὶς τρύ- πες τους.

— Ὅλοι οἱ δασατοὶ τῶν φειδιῶν μπορο

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΠΑΝΑΓΟΣ Ο "ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ,"

Ο Μωραγιάννης του Μωριά και ο τραγικός θάνατός του. Όπου δ' ανηψιός του έρχεται έκδικησι. Πανάγος και Σοφία. Μιά δραματική δραπέτευσις. Η καρδιά μιας Μανιάτισσας μάνας. Ο Πανάγος Τζάνες στον Πύργο του Καβηλιέρη. Μία από τα χέρια των Τούρκων. Ο Πανάγος αξιωματικός στη Ζάκυνθο κλπ.



ΤΑ 1808 ήταν «Μωραγιάννης» της Πελοποννήσου—δηλ. αντιπρόσωπος του Σουλτάνου—ο Δημητράκης Ίω. Τζάνες, με έδρα του τας Καλάμας. Ένας ιστορικός τον ονομάζει «ερχοντα νουνεχό, εύπαιδευτον και μεγαλοπρεπή». Διάφοροι Καλαματιανοί έχθροι του, που τον φθονούσαν, τον εραδιούργησαν στην Ύψηλή Πύλη, ή οποία απέφρασε να τον θανατώσει και να τον αντικαταστήσει με άλλον. Αλλ' ένας ισχυρός φίλος του Τζάνες τον ειδοποίησε εγκαίρως, και μία μέρα, προτού φτάσει ο δήμιος με το φερόνι, ο Τζάνες συνεκάλεσε μυστικά, στη μεγάλη σάλα του σπιτιού του, τους αδελφούς του κι όλους τους συγγενείς του, τους ειδοποίησε για τον επικείμενο κίνδυνο, τους συνέστησε ύπομονη και αγάπη στην Πατρίδα, κι έπειτα, συνοδευόμενος από το γενναίο άνεργο του Παναγιώτη, έφυγε έφιππος... Σε άρρηκτη ώρα έφτασαν στην Μονή Γαργδικίου στη Θουρία. Την ώρα όμως που ανέβαιναν τον ανηφορικό δρόμο, ο Τζάνες γκρεμίστηκε από τ' αλλογο, χύστηκε στο πεφάκι κι έμεινε άνασθής. Σε τέτοια κατάσταση τον έκοιβάλλαν ο άνεργός του στο Μοναστήρι, όπου μετά 40 μέρες, πέθανε, κρυμμένος ως «επιπαιστής άρχων».

Ο θάνατος του άρχηγού της δυνατής οικογενείας των Τζανέων άλύπησε κατάκαρδα τον άνεργό του, ο οποίος όρμησθηκε μίσος εναντίον των τυράννων. Από τότε ο νους του ήταν πως να έκδικηθή. Κατέφυγε λοιπόν στον Πύργο, όπου κρυφά έμαζεύονταν διάφοροι θερμοί νέοι και συνεκρίνοντο πως να σηκώσουν επανάστασι...

Πέρασαν τρία χρόνια. Μία μέρα, ο Παναγιώτης Τζάνες έμαθε από έναν έμπορο ύπηρέτη του ότι ο Βασίλειος των Καλαμών, Τούρκος νέος, ώραιος και πλούσιος, Ρωστέμ όνοματι, ένοχλούς την άρραβωνιαστική του Σοφία, με την άξιωμα να την πάρη στο χαρέμι του. Στο άκουσμα, ο Τζάνες έφριξε. Και χωρίς να πη σε κανένα λέει, την ίδια νύχτα, παραμόνευσε κρυμμένος στη θολωτή είσοδο του σπιτιού της κόρης, και σε λίγο είδε τον Τούρκο να περνά, και να στέκεται για να πη τις συνειδημένες του προτάσεις... Ο Τζάνες πετάχτηκε έξω και άρπαξε το Ρωστέμ από τα γόνατα. Μή θέλοντας όμως να τον σκοτώσει, για να μην τ'ά βάλει με την τουρκική έξουσία επ'αβήξει το πορτερό μαχαίρι του κι έφυγε τα γόνατα του Όθωμανού, λέγοντας:

— Χάιντε τώρα, παλιομοσχάτη κι'εχε χάρι... Μά αν ξαναπεράσεις από δω, σ' έσφαξαί...

Έπειτα από το γεγονός αυτό ο Πανάγος Τζάνες ανέβαινε στον Πύργο του, θμελιωμένο στα χείλη ενός γκρεμού, τράβηξε μέσα στην κινητή γέφυρα και κλείστηκε εκεί. Πήρε ύστερα το μπουζούκι του, και ντυτάζοντας κατά το μέρος που ήταν τα παράθυρα της άρραβωνιαστικής του, έπαιζε, τραγουδώντας με βαρύθυμη καρδιά.

Όταν έπειτα από λίγες ώρες έγινε γνωστό το έπεισόδιο, όλοι οι Τούρκοι των Καλαμών περικύκλωσαν τον Πύργο, κι'έστεκαν γύρω ως στο πρωί, με φοβέρες. Δεν απόλμησαν ούτε την έξοδο να χτυπήσουν, ούτε ν' άγγιξουν καν το χτυπητήρι της, γιατί η οικογένεια Τζάνε είχε φερμάει με το όποιον ο Σουλτάνος Μαχμούτ την έκίνηρτε άσούδοτη και άπαραβίαστη σε κάθε περίστασι, και διάταξε ότι ο Τούρκος που θα έμπαινε μέσα δια τής βίας, ή θ' άγγιζε την πόρτα για κακό σκοπό, θα ήταν έκτός Νόμου, και ή οικογένεια Τζάνε θα είχε το δικαίωμα σφαγής και θανάτου επάνω του. Οι Τούρκοι τα ήξεραν καλά όλα αυτά...

Έτσι πέρασε ή ταραχώδης εκείνη νύχτα, και το πρωί ή μητέρα του Πανάγου, Μαρία (καταγομένη από το χωριό Δολοί της Μάνης, κόρη του άποκεφαλισθέντος επί της Έπαναστάσεως Όρλωφ, Χατζή Γεώργη Πληβούρη) μόλις είδε τους πολιορκούντας τον Πύργο Τούρκους κι' έμαθε τα συμβάντα έτρεξε ν' άνεβη στο επάνω «όθωμα» του Πύργου, όπου έμεινε ο γιός της. Ο Πανάγος κοιμότανε μακριά, ενώ στα κάτω δώματα άγρυπνούσαν οι ύπηρέτες του με τα όπλα στα χέρια.



Τα Κουταβάνια

ύποχωρη από δένδρο σε δένδρο, να γεμίζει και να πυροβολή. Έτσι καταδιωκόμενος μισή ώρα, έφτασε στον Πύργο του Μανιάτη Καβηλιέρη που βρισκότανε στο χωριό Γιαννιτσάνικα, στα Λακωνικά όντορα. Μόλις έφτασε εκεί, στάθηκε τυχερός να βρη τη γέφυρα του Πύργου κατεβασμένη, μήκης μέσα και άσφαλιστή...

Ο Ισχυρός Λάκων, Καβηλιέρης, ήταν την ώρα αυτή στον Πύργο του μόνος. Όταν είδε το νέο να μπαίνει μέσα ταραχμένος, έπαιε από τον κίνδυνο που διέτρεφε, τον υπεδέχθη μ' έγκαρδιότητα και τον έρωτησε τί σπουδαίο του συμβαίνει.

— Πώς τέτοια ώρα στον Πύργο μου, άρχοντόπουλο; του είπε. — Με νυνηγούν οι παλιότουρκοι! Νάτοί! Και τους έδειξε από το παράθυρο, που είχαν πολιορκήσει τον Πύργο και φώναζαν. Ο Καβηλιέρης έσκυψε από το παράθυρο και τους ρώτησε τί ζητούν.

— Το γκισού! το γκισού! φώναζαν οι Τούρκοι, που μπήκε στον Πύργο σου! Άπαυτοίς να μās τον παραδάσης, Καπετάνιε!...

— Όχι! άπάντησε ο Καβηλιέρης, δεν σάς παραδίνω κανένα και σάς συμβουλεύω να φύ-

— Πού είναι, τους ρώτησε, ο άφέντης σας; — Κοιμάται, άρχόντισσα! άπάντησαν εκείνοι. — Η Μανιάτισσα άνέβηκε και βρήκε το γιό της να έτοιμάει τα όπλα του. Άφου τον έμάλασε για την άπερίσκεπη πράξη του, τον έξώρμησε να φύγη μιά θ' άρχήτερα από και να καταφύγει στο δικό της χωριό, στους Δολούς, για να σώσει τη ζωή του.

— Μά πως, μητέρα; είπε ο Πανάγος. Δεν βλέπεις πόσο Τούρκοι φυλάει κάτω για να με σκοτώσουν, μόλι; βγώ από τον Πύργο.

— Σάπια, του είπε ή μάνα του στ' ατύ, και γα θα σου δείξω τον τρόπο... Νά, πάρε τουτό!

Και του έδωσε ένα σχοινί που έβγαλε από τον κόρφο της. — Με αυτό, του είπε, θα κατεβής από τον Κουλά του Πύργου στο μέρος του Βαρσαμά, μόλις νυχτώσει! (Και γυρίζοντας να φύγει από τον Πύργο, ή Μανιάτισσα επρόσθεσε): — Φύγε, και ο θεός μαζί σου!

Και σφουγγίζοντας ένα μητρώο ζάκρυ κατέβηκε από τον Πύργο.

Κατά το μεσημέρι, όταν οι πολιορκούντες τον Πύργο Τούρκοι είχαν άποχωρήσει για τη συνειδημένη τους προσεχή, και είχαν

αφήσει μόνο λίγους φρουρούς, ο Πανάγος Τζάνες καλά άρματωμένος, έβγαλε την άκρη του σχοινιού σε δύο τμήματα του, με την διαταγή να το κρατούν στενά, έπειτα πιάστηκε από το σχοινί και λέγοντας νοερά την προσεχή του γλίστρησε σάν φρέδι, κατεβαίνοντας από τον Κουλά που του είχε υποδείξει ή μητέρα του. Σε λίγες στιγμές βρέθηκε στο δρόμο, κοντά στο λεγόμενο «Πηγάδι του Βαρσαμά», σ' ένα μέρος έρημο και άδολοχο... Μόλις πάτησε στη γη, έσταση κοπήθη, άνέβασε τους λόκους των δύο πιστολιών του και με γρήγορο βημα έπροχώρησε να βγη από την πόλη, παίρνοντας ένα λοξό δρόμο. Άξαφνα άκουσε μία γυναικεία φωνή που του έλεγε σε κοραμιστική γλώσσα: «Φύγε, άφέντη! Σε νυνηγούνε Τούρκοι...». Εκείνη τη στιγμή ο Πανάγος έστρεψε τη γωνία του τελευταίου σπιτιού της συνοικίας και λίγο άκόμη ήθελε για να γίνη άρρατος, όταν οι Τούρκοι τον έφτασαν κι' άκουσαν όλοι τα όπλα τους κατ' έπάνω του.

Και όμως από το φοβερόν αυτό πυροβολισμό ο Πανάγος έμεινε άπείραχτος και μόνο τη γωνία του άνιχνιστού τμήχου χτύπησαν οι σφαίρες. (Τα σημάδια έσφόντο ως τα 1890).

Ο Πανάγος ταμπουρώθηκε τότε πίσω από τον τοίχο και φώναξε στους Τούρκους: — Νά, μορε μουράτες, έτα βουρούν! και συγχρόνως άδειασε και τις δύο πιστόλες του κατά πάνω τους. Έως Τούρκος έπεσε βαρειά πληγμένος. Οι άλλοι, άφρίζοντας από τη λύσσα τους, όρμησαν να καταδιώξουν τον ταπεινό νέο, ο όποιος, μη έχοντας καιρό να γεμίσει τις πιστόλες του άμέσως, άρχισε να τρέχει.

Ο Ισχυρός Λάκων, Καβηλιέρης, ήταν την ώρα αυτή στον Πύργο του μόνος. Όταν είδε το νέο να μπαίνει μέσα ταραχμένος, έπαιε από τον κίνδυνο που διέτρεφε, τον υπεδέχθη μ' έγκαρδιότητα και τον έρωτησε τί σπουδαίο του συμβαίνει.

— Πώς τέτοια ώρα στον Πύργο μου, άρχοντόπουλο; του είπε. — Με νυνηγούν οι παλιότουρκοι! Νάτοί! Και τους έδειξε από το παράθυρο, που είχαν πολιορκήσει τον Πύργο και φώναζαν. Ο Καβηλιέρης έσκυψε από το παράθυρο και τους ρώτησε τί ζητούν.

— Το γκισού! το γκισού! φώναζαν οι Τούρκοι, που μπήκε στον Πύργο σου! Άπαυτοίς να μās τον παραδάσης, Καπετάνιε!...

— Όχι! άπάντησε ο Καβηλιέρης, δεν σάς παραδίνω κανένα και σάς συμβουλεύω να φύ-



ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΑ ΦΥΛΛΑ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ένας σκελετός μεγαθηρίου 4 εκατομ. έτών

Ο Άμερικανός καθηγητής της Παλαιοντολογίας στο Πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν δόκτωρ Τζόν Φ. Ντάντμαν κάνοντας τελευταίως ανασκαφές σε μία περιφέρεια της Ντράμμεντ Τολαντ, βρήκε τα άπο ιθωμένα κόκαλα ενός προϊστορικού θηρίου, το όποιο έζησε στην πρώτη περίοδο της Γης.

Το κόκαλα αυτά τα όποια αποτελούν ένα μόνον μέρος του όλου σκελετού του θηρίου είνε άσυγκρίτως μεγαλύτερα απ' τους σκελετούς των προϊστορικών Μάμμουθ. Κατά τους παλαιοντολόγους άνήκουν σ' ένα θηρίο της οικογενείας των δεινοσαύρων, ονομαζόμενο «ουρόνια», το όποιο έζησε πρό... 4.000.000. Θα ρωτήστε βέβαια πως οι παλαιοντολόγοι κατόρθωσαν να εξακριβώσουν ότι ή ούρόνια έζησε άκριβώς την εποχή εκείνη. Άπλουστα διότι τα κόκαλα βρέθηκαν κάτω από ένα στρώμα άδυστολίου. Και τα στρώματα του άδυστολίου σχηματίσθηκαν στη γη κατά τας πρώτας περιόδους αυτής.

... Η γιαγιά, ή μαμά και ή κόρη

Στο δικαστήριο της Νέας Υόρκης δικάστηκαν προ πέντε έβδομάδων τρεις κλέπτριες των μεγάλων έμπορικων καταστημάτων, απ' τις όποιες ή πρώτη είνε ήλικίας 68 έτών, ή δεύτερα σαράντα και ή τρίτη δεκαεννέα. Το περιεργότερο είνε ότι ή τρεις γυναίκες είνε συγγενείς. Μάμη, μητέρα και κόρη δηλαδή.

Η τρεις γυναίκες έμπαιναν μαζί σ' ένα μαγαζί και ενώ ή δυο απ' αυτές έκαναν πως ήθ' έλυν ν' αγοράσουν διάφορα πράγματα, διευκόλυναν την τρίτη να κλέψη ένα όποιοδήποτε πολύτιμο αντικείμενο. Αν συνέβαινε να γίνη αντίληψη ή κλοπή απ' τους υπαλλήλους του καταστήματος και να φωνάσουν τους άστυνομικούς, ή τρεις γυναίκες έλχαν έξασκηθή θανμασίως στη δουλειά τους εξαφανίζαν άμέσως το κλοπιμαίον. Η πρώτη δηλαδή που έκλεψε το «έπασαρε» με ταχυδακτυλογική επιτηδειότητα σε μία απ' τις άλλες δυο, ή όποια πάλι το έδινε στην τρίτη. Έτσι και όταν άκόμη οι άστυνομικοί υπέβαλλαν σ' έρευνα τις τρεις γυναίκες δεν κατόρθωσαν ν' ανακαλύψουν το κλοπιμαίο, το όποιον περιεφερόταν ταχυδακτυλογικώς απ' τα χέρια της μίας στα χέρια της άλλης.

Η τρεις γυναίκες ελχαν λεηλατήσει κυριολεκτικώς όλα σχεδόν τα καταστήματα της Νέας Υόρκης χωρίς ποτέ ν' απολεχθή ή ένοχη τους, μολονότι σχεδόν πάντοτε οι άστυνομικοί ήταν βέβαιοι ότι αυτές είνε ή κλέπτριες.

Έπί τέλους όμως τα μεγάλα καταστήματα άνέθεσαν σε δέκα απ' τους έπιτηδευτούς ντετεκτίβ της Νέας Υόρκης άνδρες και γυναίκες να τις παρακολουθήσουν. Οι ντετεκτίβ το πήραν ζήτημα φιλοτιμίας και επί δυο μήνες παρακολουθούσαν αδιάκοπα τις τρεις γυναίκες έως ότου έμαθαν πλέον όλα τα τεχνάσματά τους. Τότε πιά έκαναν μία μέρα συστηματική έρευνα και στί: τρεις συγχρόνως, άνεκάλψαν το κλοπιμαίο και τις συνέλαβαν.

Κ' έτσι, ή γιαγιά, ή μητέρα και ή έγγονή έπειτα από τόσον έτών λωποδυτική δράσι,καταδικάσθηκαν σε φυλάκιση δύο έτών ή καθεμιά.

... Η «Μητρόπολις» εις δίκην

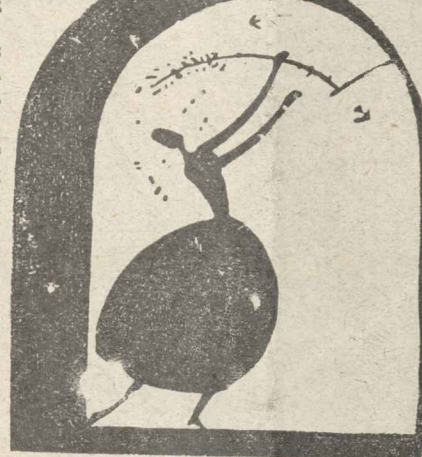
Μία γνωστοτάτη γερμανική λογία, ή κυρία Ντεμπέκε έκανε άγωγή εναντίον της κινηματογραφικής εταιρείας «Όφφα» του Βερολίνου και πρό πάντων εναντίον του σκηνοθέτου της Φρίτς Λάγκ, τον όποιο καταγγέλλει ότι της έκλεψε το σενάριο της περίφημης κινηματογραφικής ταινίας «Μητρόπολις», ή όποια επαίχθηκε και στην Αθήνα με πόση επιτυχία.

Η κυρία Ντεμπέκε, όπως αναφέρει στην άγωγή της είχε γράψει το σενάριο του έργου και το παρουσίασε στον Φρίτς Λάγκ για να το κινηματογραφήση. Έκείνος όμως επί μήνες την έβελεπνε με το «σήμερ αύριο» έως ότου το 1924 της άνεκάλψαν ότι το σενάριο δεν ήταν δυνατόν να κινηματογραφηθή και της το έπέστρεψε. Ο πονηρός όμως σκηνοθέτης το είχε αντιγράψει και σε λίγο καιρό το κινηματογράφησε για λογαριασμό του, για να μνη δώσει ποσοστά στην συγγραφέα.

Όταν όμως άργότερα παίχθηκε ή «Μητρόπολις» ή κυρία Ντεμπέκε είδε πως ήταν αυτόσιο το δικό της σενάριο και διεμαρτυρήθη στην διεύθυνσι της «Όφφα», ή όποια προσέφερεν να της πληρώση 6 οιο επί των εισπράσεων. Άλλά ή κυρία Ντεμπέκε έζήτησε έκτος του 6 οιο ν' αναγορεύσει και το όνομά της στα προγράμματα ως συγγραφέας του έργου.

Τότε ή διεύθυνσις της «Όφφα» δέκωσε τις διαπραγματεύσεις και συνέχισε τις παραστάσεις. Η κυρία Ντεμπέκε έκανε άγωγή ζητώντας άποζημιώσει 10 εκατομμυρίων χρεών μαρκών.

Τα γερμανικά δικαστήρια άνέβαλαν τρεις φορές την έκδικασι της υπόθεσεσ αυτής.



ΙΣΤΟΡΙΟΔΙΦΗΣ

ΦΥΡΑΝΗ ΜΙΓΔΑΝΗ

ΕΙΣΘΕ... ΜΥΤΑΡΑΣ

Αν είσθε παρηγορηθείτε. Γιατί ή μεγάλη μύτη φαίνεται ότι είνε προνόμιον των μεγάλων ανθρώπων. Οι μεγάλοι Ρωμαίοι μάστα ήταν έξαιρητικά μυταράδες. Οι Ιστορικοί βεβαίως όνουν ότι ο βασιλεws της Ρώμης; Νουμάς, είχε μία μύτη άφαντάστον μήκους και σ' αυτήν όφειλετο και το επώνυμόν του «Πομπήλιος».

Ο Σόλων και ο Δυσκόργος ελχαν επίσης σοβαράν διαστάσεων μύτη, επίσης δα και όλοι οι βασιλείς της Ρώμης, έκτος από τον Ταρύνιον τον Ύπερηναν.

Η μεγάλη μύτη είνε πολλές φορές δείγμα σοφίας και πνεύματος και άσφαλώς πολλοί θα ήσαν εκείνοι που θα επιθυμούσαν να έχουν το πνεύμα του Όριδίου, του Τίτου Λιβίου, του Καρόλου Βορροναίου, του Καμωένς και του Κέτς, έστω και αν ελχαν και την μύτη τους.

Παραμώδης έμεινε ή μύτη του Σουρανό δέ Μπερζεράκ, ο όποιος είχε πάντοτε το χέρι του στη λαβή του σπαθιού του, έτοιμος να παραπονη τον αυθάδη, που θα τολμούσε να γελάση στην θέαν της μύτης του!

Και μά να γίνεται λόγος για μυταράδες ως άναφέρωμεν και την μύτη του Φραγκίσκου, δουκός ν' Άλανσόν και άδελφός του βασιλέως της Γαλλίας Έρρίκου Γ'. Ο πριγκιψ αυτός είχε πάθει βλογιά και ή μύτη του είχε παραμορφωθή σε τέτοιο σημείο, ώστε φαινόταν παραμομένη σε δυο. Για τον λόγο αυτόν λοιπόν, μετά την άποψη των άποκτετα που έκανε το 1583, θέλοντας να καταλάβη με δόλο την Άμβέρσα από τους Ίρλανδους συμμάχους του, έγκλιωφόρησε εις βάρος του το καίσιον έμπνόντατο λαϊκό τραγούδι:

Μην άπορείτε Φλαμανδοί

αν ο Φραγκίσκος έχει δύο μύτες

γιατί έπος είνε δα σωστό

Ένας διπρόσωπος δυο μύτες πρέπει ν'άχη!...



ΑΙΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Ο ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Τόπος αγώνων και εγκλημάτων. Οι Πράσινοι και οι Βένετοι. Η σκιά των δολοφονιών. Το φοβερό τέλος ενός Πατριάρχη. Το μαρτύριο του αυτοκράτορος Ανδρόνικου. Ο Φωκάς και οι δήμαρχοι του Βυζαντίου. Πώς διασκέδαζε ο βυζαντινός έχλος. Ο ιππομανής αυτοκράτορας και το φέρετρό του. Αγώνες ωραίων γυναικών κ.λ.π. κ.λ.π.



ΕΝΑΣ από τους φοβερότερους τόπους των Βυζαντινών χρόνων ήταν και ο Ιπποδρόμος, το θέατρο αυτό των Ιππικών αγώνων, αλλά και των θρησκευτικών και δολοφονικών και πολλών άλλων κακουργιών, που γεμίζουν με φρίκη τον αναγνώστη της βυζαντινής ιστορίας. Σ' αυτό άλλωστε σφάζοντο οι Πράσινοι και οι Βένετοι, σ' αυτό ένας άθλιος αυτοκράτορας, Μιχαήλ ο Μέσσης, θέλωντας να μιμηθεί τον Νέρωνα, κατέβηκε για να διαγωνισθεί ντυμένος ως τζοκέρ με τη γαλάζια στολή των Βενέτων.

Οι Ιππικοί αγώνες των Βυζαντινών έτελούντο κατά το Μάη, στον Μέγαν Ιπποδρόμο, του οποίου τις βάσεις έδωσε πρώτος ο αυτοκράτορας Σεβήρος και τον έτελειωσε ο Μέγας Κωνσταντίνος. Το μέρος αυτό βρισκόταν στη σημερινή πλατεία "Ατ-Μεϊνάν". Η σημερινή πλευρά του Ιπποδρομίου, επειδή το έδαφος ήταν πολύ κατηφορικό βασάζονταν από στοές. Μέσ' απ' αυτές έβλεπε κανείς το θαυμάσιο πανόραμα της Προποντίδας.

Στη μέση του Ιπποδρομίου, στην κορυφή της λεγόμενης σφενδάνης, ήταν το Κάθισμα, δηλ. το βασιλικό θεωρείο, που το κρατούσαν 24 ψηλές κολώνες. Στο Κάθισμα ανέβαινε ο Αυτοκράτορας από το λεγόμενο Κοχλία, δηλ. μία στενή, σκοτεινή και σιροφωγιστή σκάλα, που πολλές φορές έγινε θέατρο δολοφονιών. Στη σκάλα αυτή έδολεφονήθη στα 350 π. χ. ο αυτοκράτορας Γρατιανός, κατά διαταγή της μητριάς του Ιουστίνης. Μέσα στη θολωτή της είσοδο έπεσαν νεκροί στρατηλάτες και ύπατοι, κατά διαταγή του αυτοκράτορα.

Ο Ιπποδρόμος ήταν κατασκότεινος από αναρίθμητα αγάλματα, φερόμενα απ' όλα τα μέρη στην Κωνσταντινούπολη, ακόμη και αριστουργήματα της αρχαιότητας, όπως η χρυσολέπντινη "Αθηνά και ο εκάθήμενος Ζεύς" του Φ. Ίδω. Υπήρχαν και πολλά αγάλματα μεταλλικά, τα οποία άργότερα οι Σταυροφόροι τα έκαναν... νομίσματα. Τα μαρμάρινα αγάλματα τα άρπαξαν ή τα κατέστρεψαν διάφοροι έπιπορμείς.

Στην κοινότητα του Ιπποδρομίου έστρατευόγθησαν φοβερές τραγωδίες. Άνθρωποι έμάχονταν ζωντανοί ως μάγοι, ως αλχημικοί, ως έπιαναστάται. Στην περιφέρεια στάσι του Νίκαια, που έκρινε 16 έθρες, σκοτώθηκαν 35 χιλιάδες άνθρωποι, και τα πτώματά τους τα πέταξαν στα ύψηματα του Ιπποδρομίου. Και η βρώμα που έβγαίνει από την άποσύνθεσή τους ήταν τόσο άσχημη, ο Ιουστινιανός άναγκάστηκε να φράξει τα ύψηματα... Κατά τον Οκτώβριο του 749 έμαρτύρησε στον Ιπποδρόμο ο δεσποχισμένος έκείνος πατριάρχης Κωνσταντίνος επειδή ήταν εικονομάχος. Ο αυτοκράτορας έξηγάρισε έναντιον του το πλήθος, που είχε άγριες εκδηλώσεις στην εποχή εκείνη της εικονομαχίας. Μετά την καθάρσει του στην Άγια Σοφία, ο πατριάρχης παρέδόθηκε στο φανατικό όχλο που τον άρπαξε και τον έφερε στον Ιπποδρόμο. Εκεί άφου άπεφίλωσαν την όνιν αυτού, δηλ. έμάθησαν τη γενειάδα του, το κεφάλι του και τα φρύδια του, του έφόρεσαν ένα σακί, τον έκάρησαν επί όνου εξανάστροφα, και τον άνάγκισαν να κρατή την ουράν του ζώου. Τέλος τον άπεκεφάλισαν...

Παρομοία τύχη έλαβε κατά το 1185 και ο Αυτοκράτορας Άνδρόνικος ο Κομνηνός. Ο άφηνισμένος όχλος τον έκάρησε έπάνω σε μία ψωριασμένη γκαμήλα, (άρου του έξέθρισε πρώτα κατά τον ίδιο τρόπο το κεφάλι) και τον διεσέμπτεσαν στους δρόμους της Κωνσταντινουπόλεως. Έπειτα, του έβγαλαν το δεξιό μάτι, του έκψαν το δεξί χέρι, και σε τέτοια άθλια κατάσταση τον έφεραν στον Ιπποδρόμο. Εκεί ο δεσποχισμένος αυτοκράτορας έγινε αντίκειμενο της λύσσας του όχλου. Άλλοι τον έχτυπούσαν με κορώνες, άλλοι με λιθάρια. Μερικές γυναίκες, άληθινές μαινάδες, του έριχναν άκαρυγές του όχλου. Ο Άνδρόνικος τα ύψφερε όλα με ύπομονη. Σηκώνοντας δέ κάθε τόσο τα βλέμμά του προς τον ύψανό, έμυθόριζε:—«Κόρη έλέησον!» Στον όχλο δέ έλεγε με παράπονο: «Γιατί χτυπάτε ένα σπασιμένο καλώς!» Τέλος τον έκρέμασαν κατακέφαλα ανάμεσα σε δυό κολώνες και τον χτυπούσαν με μαχαίρια. Τη στιγμή που έψυχούσε, έφερε το δεξί χέρι στο στόμα του, σάν τάχθε να σφου-

γίσει το αίμα που έτρεχε απ' αυτό!

Οι Ιππικοί αγώνες έτελούντο στον Ιπποδρόμο με άθροισή μεγαλοπρέπεια. Από το πρωί της πολυπόθητης ήμέρας η πόλις έστολίζονταν γιορτάσιμα. Στα παράθρα και στις πόρτες έβγαζαν γιρλάντες από μυρτιές και δάφνες, και στέφανα από λουλούδια. Οι Ιπποκόμεοι ντυμένοι τα γιορτινά τους και κρατώντας λαμπάδες, έπαιγαν στους ναούς να προσερχοθούν να νικήση τ' άλόγο τους. Έπειτα τα πλήθη συνάγονταν στον έκτεταμένο Ιπποδρόμο για να πολυάσσουν το θέαμα. Έπάνω στις κολώνες του «Τετρακονόνα» που είχε τη θέσι των σημερινών βασιλικών περιτρίων—ίστηντο τα λεγόμενα «Βασιλικά Λαουάτα», δηλ. οι εικόνες και οι εικονίτες των αυτοκρατόρων διαφωτιστοί. Κανένας άλλος ή άλλος δεν έπετρέπετο να κρησποθεί εκεί. Στον καιρό άλλωστε του αυτοκράτορα Φωκά συνέβη το άκόλουθο έπεισόδιο. Γινόνταν αήμιος της κόρης του Φωκά Δομεντίας με τον πατριό Παΐσιο, και οι δήμαρχοι της πόλεως έστησαν και τούτουν τις εικόνες διαφωτιστάμενες στο ίδιο μέρος. Ο Φωκάς έθύμωσε και διέταξε τ' άποκελάσουν τους δημάρχους, οι όποιοι έσώθηκαν μόνο με τη μεσολάβηση του πλήθους που μαζεύτηκε κάτω από το Παλάτι κ' έφώναξε δυνατικά.

— Φιλανθρώπου δεσποτόν πολλά δέ έσιν!

Μόλις φανερώνονταν ο Αυτοκράτορας στο θεωρείο του, άρχιζαν οι Αγώνες. Πρωτο άρχισον όμοι, ο λαός είχε το δικαίωμα να τρέξει τέσσαρα οϊτήματα από τον Αυτοκράτορα τα όποια εκεί έπαιγνε. Έτσι, π. χ. από τη χίρα αυτοκράτειρας Άρριάνης, τη γυναίκα του Αυτοκράτορα Ζήνωνος ζήτησε τα έξυ:

— Άρριάνη Άδούστα! Όρθόδοξον βασιλέα τη Οικουμένη! Καλόν Πάσιμα τη Οικουμένη! Έυταξίαν και ευστηρίαν τη πόλι!

Να τους δόση δηλαδή Ορθόδοξη βασιλεία, ευταξία, φτηνεία και να έξορση τον κατοχιστή έπαρχο.

Το περίεργο εινε ότι ο Ιπποδρόμος έγινε πολλές φορές και στάδιον αγώνων... βασιλικός γιατί ο δυσσερεστημένος όχλος εύρισκε έμκαρια να βγάλει το άχτι του με φωνές, θροή και βρομόλοια. Άκόμη πολλές φορές λαμβόλυνον τον Αυτοκράτορα, χωρίς να φοβούνται τιμωρία. Κάποτε οι Πράσινοι έπρόκειαν έτσι τον παντοδύναμο Ιουστινιανό, διότι ήταν με το μέρος των Βενέτων και κατέτρεξε το δικό τους κόμμα.

— Έπιπορμείς, Γούδαρε!... του έφώναξαν. Τον Αυτοκράτορα Μαυρίκο την έσπάζονταν ενώ αυτός ήταν εκεί παρών. Έυθόρκεν, έμγαίται ο βυζαντινός χρονογράφος Θεοφάνης, έναν άράπη που έμοιαζε έρκατά με το Μαυρίκο, του έφόρεσαν μαύρο σαμάρ, του έβαλαν ένα στεφάνι από σκρόδα στο κεφάλι, τον έκάρησαν έπάνω σ' έναν όνο και τον έγυρίζαν έπάνω - κάτω στον Ιπποδρόμο με γέλια και άλαλαγμούς!...

Όταν κάποτε Φωκάς ο Νικηφόρος—ένας από τους καλότερους και ισχυρότερους βυζαντινούς αυτοκράτορας—έδινε Ιππικών αγώνων, και άργούσε να φανή στο βασιλικό θεωρείο, ο λαός άνυπόμονος έφώναζε:

— Άνάτειλον, Φωκά, άνάτειλον! Και επειδή ο Αυτοκράτορας δεν έφαινότο, ο λαός άρχισε να φωνάζει ευθυμικά:

— Πάλιν τον όϊνον έπιας, πάλιν τον νούν άπάλωσας! Πού θυμίζει το σημερινό.

— Πάλι μεθυμένος είσαι, πάλι τα ποτήρια σπάζεις!...

Το Ιπποδρόμιον ήταν διασημένο σε «προσκυνήσιμον», σε «χρυσού», σε «μασελλαρινόν» και σε «λαχανινόν» άναλόγως με τους άγωνίζομένους και τα βραβεία, τα όποια πολλές φορές ήταν κρέατα ή λαχανικά! Γιατί άγωνίζονταν και γαστήρες, μανάβρες, παράδες! Στην τελευταία περίπτωσι έμοιράζονταν στο λαό και... ψάρια! Οι νικηταί παράδες τραβόσαν ένα μαρμάρινο μάτο ψάρι ως στον Ιπποδρόμο και τα έβραζαν στο πλήθος που τους χειροκροτούσε.

Ο λαός έπαινε τις θέσεις στον Ιπποδρόμο



ΙΣΠΑΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΕΝΤΡΟ ΕΡΑΙΕΖ

ΦΟΝΙΑΣ Κ' ΕΚΔΙΚΗΤΗΣ

Το σπίτι της γοργά-Μελγάρ εινε άνω-κάτω Μέσα σε μία χαμηλή κούρση, έπάνω σε μία σιδερένια κλίνη κοίταται ξεπλωμένο το πλάι ενός νέου. Το άνοιχτό πουκάμισό του άφηνει να φαίνεται στο στήθος του μία κατακόκκινη πληγή.

Από περίπολοι είχαν βρεί τον νέο αυτό να έψυχάκη κάτω από τ' άνοιχτο μπαλκόνι της Ροζίτας Φλωρές, της χορεύτριας. Όταν άναγνώσανε πως ήταν ο πλανόδιος μουσικός Πιπίνος Μελγάρ, τον μετέφεραν στο σπίτι της μητέρας του, που κατοικούσε σ' ένα προάστιο του Τολέδου.

Γοργά στη νεκρική του κλίνη στέκουν τώρα σιωπηλοί και σοβαροί οι συγγενείς, οι άδελφοί και οι εξάδελφοι του θύματος, ενώ λίγο πιο πέρα, γονατισμένη σ' ένα προσεχτήριον η Κοτσίνα Μελγάρ ή μητέρα του κλαίει άπαρηγόρητα, για το χαμό του πιο άγαπημένου της παιδιού...

Έξω από τη γοργά σερκώθηκε πάνω, γύρισε στους δικούς της πύστηκαν γύρω στο πτώμα και μ' άγριο ύφος ρώτησε:

— Ποιος άπ' όλους σας θα έκδικηθή τον Πιπίνο;

Πολλοί μαζύ φώναξαν:

— Έγώ! Έγώ! Έγώ!

— Σαθίστε!... τους φώναξε τότε ο Πέτρος Μελγάρ, ο μεγαλύτερος άδελφός του θύματος. Τον έκδικητή του Πιπίνο θα τον δείξει ή γοργά σπώνονα με τα έδωμά, του τόπου μας. Αυτός λοιπόν θα έμπαρτινθή να βρή τον φονιά και να πάρη έκδικηση για τον άγαπητό μας νεκρό.

Πήρε ύστερα ένα φύλλο χαρτί, το έκουψε σε δεκατέσσερις κλήρους, όσους άκριβώς ήταν οι συγγενείς απ' μέσα, τους έφραξε στο πλατύγυρο καπέλλο του κ' ύστερα είπε:

— Έκείνος από μας που θα τραβήξει τον όρνιθό 13 οϊ έχη την τιμή να έκδικηθή τον Πιπίνο μας. Τα χέρια άτκάθηκαν κ' ο καθέας πήρε μέσ' από το καπέλλο έναν όρνιθό.

Ο όρνιθός 13 έλαχε στον Παύλο Γονζαλέζ, έξάδελφου του Πιπίνου.

Ο Παύλος ήταν νέος δακνοχώ χρόνων, ήλιος-κίτρινος, με βλέμμα τόσο σκληρό, που κάτω απ' τη σιά που έβριχνε στο πρόσωπο του το πλατύγυρο καπέλλο του, έλαμπαν σάν άσπασμένο.

Το καπέλλο του ήταν στολισμένο με πολυχρώμες κορδέλλες γιατί ο Παύλος Γονζαλέζ ήταν ταυρομάχος.

Μόλις ο Παύλος πήρε τον κλήρο με τον όρνιθό 13 δεν φάνηκε και πολύ εύχαριστημένος από την τιμή που του έδινε την τιμή να έκδικηθή τον έξάδελφό του...

Έξω από την σπηλιά, να τραγουδήσει, να παντρευτή, ενός φ

από τα μεσάνυχτα. Έβαζαν μεταξύ τους μεγάλα στοιχήματα, ποιά άλογο θα νικήση, και οι δυσσερεστημένοι κατέβγαζαν πολλές φορές οι σπείρες και σε αίματος κύματα! Η διασκέδαση αυτή παρέσυρε ακόμη και τους αυτοκράτορας. Μιχαήλ ο Θεόφιλος άνάγκασε τους έπαυλους του, και αυτούς ακόμη τους ύποταγούς του, να καταβαίνουν στην κοινότητα για να συναγωνισθούν μαζί του. Διηγούνται σκεπτικώς το άκόλουθο έπεισόδιο:

Κάποτε πού ο Μιχαήλ ο Θεόφιλος ήταν έπάνω στο άρμα, και έπαιζατο να καταπέση το κοντάρι για να δοθή το σύνθημα του έκδικηματος, μπήκε στον Ιπποδρόμο άγγελιοφόρος, φέρνοντας την είδησι ότι οι Σαρακηνοί είσβαλαν στο Βυζαντινό Κράτος. Ο Μιχαήλ όμοις είπε: «Ας έμψηκαν» και διέταξε να συνεχισθούν οι άγώνες, σάν να μη συνέβαινε τίποτε!... Την μανία για τις Ιπποκόμες την είχε κληρονομήσει από τον πατέρα του. Βάραιζε τα πόδια των τζοκέρ του και τους έδινε τα όνόματα των άλόγων του, πάλι και 108 χιλιάδες φράγκα στο καθένα! Ο Ιππομανής αυτός αυτοκράτορας έδολεφονήθη και, άντι φερέτρου, τον έθαψαν έπάνω σ' ένα σαμάρ.

Έκτος των Ιπποδρομιών, οι βυζαντινοί είχαν και θρησκευτικές, πολιτικές, χορευτικές, παντομίμους, σχοινοβάτας και θαυματοποι-

σεις. Άλλ' όλα αυτά τα είδη όνομάζοντο έπεισόδια του κυρίου αγώνος, που ήταν ο Ιππικός. Στον καιρό του Ιουστινιανού έξαπολύθησαν στα θέατρα και πολλά άγρια θηρία. Κάποτε μάλιστα 20 λέοντες και 30 πάνθηρες μονομάζι! Η θρησκευτική αυτές όνομάζοντο Κυνήγεια και έπαιγαν στον καιρό Θεοδοσίου του νεωτέρου. Άργότερα εισήχθησαν ή Ιππομαχίες, οι διαγωνισμοί και όλα τ' άγωνίσματα των Ιπποτών του μεσολόγου. Στις ήμέρες του Χρυσόστομου υπήρχαν και έλαμμένες στον Ιπποδρόμο, όπου έτελούντο γυναικικοί αγώνες ωραίων γυναικών, ή όποιες μόλις έπαιζαν σάν νεαρίδες. Από τους άγωνιστάς διάσημοι έπαιναν ο Άλεξανδρινός Καρμάτεας, ο Ρόδιος Χρυσομάλλης, ο Κυζικηνός Μαργαρίτης και κάποιος θηριομάχος Έλλάδιος τ' όνομα.

δεν θα είχε σκοτώσει τον φονιά του έξαδέλφου του. Κι' αυτός ήταν άρραβωνιασμένος με τη Ροζίτα Φλωρές, την όραία χορεύτρια και βιαζόταν να παντρευτή. Γιατί την λάτρευε τη Ροζίτα. Την αγαπούσε τρελλά. Τόσο τρελλά που έφτασε στο σημείο να γίνη γι' αυτή φονιάς!... Ναι, αυτός ο ίδιος είχε σκοτώσει τον Πιπίνο. Αυτός ήταν ο φονιάς του έξαδέλφου του!... Κι' απ' τη στιγμή αυτή που άνέλαβε να έκδικηθή τον φονιά του Πιπίνου, ή ζωή του έγινε άτυπο-φορη. Τι μπορούσε να κάνει;

Νύχτα και ήμέρα τον κατηγορούσαν οι συγγενείς του γιατί δεν είχε κρατήσει τον όρκο του, γιατί άργούσε να βρή και να σκοτώση τον φονιά του Πιπίνου Μελγάρ...

Η γοργά Κοτσίνα Μελγάρ έξαργιστά, τον κατηγορούσε πως ήταν άειδός, άναίδος.

Άλλά κ' όλοι του οι φίλοι γυροούσαν άλλοι το πρόσωπό τους, όταν τούχαινε να τον άντικρύσουν στο δρόμο.

Κι' ή άρραβωνιαστική του άκόρη, ή όμορφη Ροζίτα Φλωρές, ή χορεύτρια, άρηότανε πεινά να τον δεχθή σπίτι της ή να πάη σάν πρώτα στο δικό του...

Μία μέρα ή μητέρα του θύματος πήγε και βρήκε τον Παύλο Γονζαλέζ και του είπε πως σ' ένα γειτονικό πανδοχείο κάποιος άγωνιστής είχε καυχθή πως αυτός είχε σκοτώσει τον Πιπίνο.

— Τρέξε, του φώναξε να έκδικηθής τον έξαδέλφό σου!... Ο Γονζαλέζ όμοις άγρίωσε και της άποκρίθηκε θυμωμένος:

— Άν αυτός ο άγωνιστής λέει πως εινε ο φονιάς του Πιπίνου, πήγαινε και πές του πως δεν έβρει τί λέει. Θάναι πολύ πτωμένος, γιατί έ,ω γνορίζω πολύ καλά τον φονιά!...

— Όστε τον γνορίζεις, λοιπόν, τον φονιά; άρλιαξαν ή γοργά. Και τί περιμένεις τότε για να τον σκοτώσης;...

Ο Παύλος Γονζαλέζ πνίγηκε απ' το θυμό. Χωρίς να πη λέει στη γοργά, έφραξε στον όμο του την πράσινη κάτω του, άρπαξε το καπέλλο του κ' έφυγε, βγήκε έξω. Πίσω του ή γοργά φώναζε άγρια, τον χλευάζε, τον καταριόταν!

Κατηγοριζότανε προς την πλατεία της Άγοράς των Άνθένων, ο Παύλος συνάντησε μπροστά στην έκκλησία την Ροζίτα Φλωρές, την άρραβωνιαστική του. Μόλις την είδε της ζήτησε να του δόση το κόκκινο τριαντάφυλλο που είχε στα μαλλιά της. Έκείνη του τ' άρνήθηκε την παρακάλεσε ύστερα να του δόση μια τελευταία συνάντηση.

Η Ροζίτα Φλωρές του είπε περηφάνα.

— Θα σε δεχθώ σπίτι μου την ήμέρα που θα σκοτώσης τον φονιά του έξαδέλφου σου.

Ο Παύλος Γονζαλέζ της απάντησε τότε με ύποκοψη φωνή:

— Σου όρκίζομαι ότι θα τον σκοτώσω άπόμε τον φονιά του Πιπίνου!...

— Τότε θάρθε να σε βρω αύριο, χωρίς άλλο, του ύποσχέθηκε ρητάς ή Ροζίτα.

— Βιάζομαι στην ύπόσχεσή σου, ξανάπε ο Παύλος κ' έφυγε τρομερά κλωμός.

Την άλλη μέρα ή όμορφη Ροζίτα Φλωρές, όταν μπήκε στο δωμάτιό του άρραβωνιαστικού της, τον βρήκε ξεπλωμένο στο κρεβάτι του να βογγάζει. Άφραί αίματος έβγαίναν από το στόμα του. Ένα μαχαίρι ήταν καρτωμένο στο στήθος του!...

Η Ροζίτα τρέμασε:

— Πάλο!... Πάλο!... φώναξε, ποιος σ' έχτύπησε;

Ο Παύλος γύρισε τα θολά μάτια του πάνω της και της είπε με σβυσμένη φωνή:

— Χτες βράδυ όταν γύρισα σπίτι είδα στον καθρέφτη το πρόσωπο του φονιά του Πιπίνου. Θυμήθηκα τότε τον όρκο μου, τράβηξα το μαχαίρι μου και τον χτύπησα κατάσθηα. Τόκαρη αυτό μονάχα γιά σένα, Ροζίτα, γιατί σ' αγαπώ!

Η Ροζίτα τ' άκατάλαβε όλα. Έσκυψε κοντά στον Παύλο, τον άγκάλιασε σφιχτά, μόλλησε τα χείλη της, στα δικά του και δέχτηκε την τελευταία του πνοή, μ' ένα παράφορο, άτελείωτο φιλή!...

ΠΕΝΤΡΟ ΕΡΑΙΕΖ

ΕΝΑ ΠΕΡΙΕΡΓΟ

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΖΩΥΦΙΩΝ

Στην πόλη Σατίρα των Ινδιών, υπάρχει ένα νοσοκομείο, στο όποιο συντηρούνται όλα τα έντομα που άπομυεύουν το αίμα του ανθρώπου.

Κάθε τόσο ή διεύθυνσις του νοσοκομείου πληρώνει κάποιο φουκαρά, έπάνω στο σώμα του όποιου τοποθετούν τους τροφίμους του νοσοκομείου για να βοσκήσουν!...



ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

Ο ΒΙΟΣ ΕΝΟΣ ΕΣΤΕΜΜΕΝΟΥ ΑΓΙΟΥ

ΟΙ Ούγγροι στην Δακία. Ο Γκέιζα Χριστιανός. Η εμφάνισις του αγγέλου. Η γέννησις του Στεφάνου. Η ζωή του. Ο γάμος του με την ώρα Γιζέλλα. Η ληστρεία του πρὸς τὴν Θεοτόκον. Ο θάνατός του. Πῶς βρέθηκαν τὰ ὅστα του μέσα στον τάφο του. Τὸ δακτυλίδι του κτλ. κτλ.



ΟΙ Ούγγροι, λαὸς ἀσιατικός, καταγόμενοι ἀπὸ τὴν ἴδια φυλὴ πού βγαλε καὶ τοὺς τρομεροὺς Οὐγγούς, κατέκτησαν κατὰ τὸν 9 αἰῶνα ἓνα μέρος τῆς Πανωνίας καὶ τῆς Δακίας—ὅπως λεγότανε τότε ἡ Οὐγγαρία. Οἱ ἱστορικοὶ συγγραφεῖς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐξοφᾶνται μὲ φρίκη γιὰ τὴ θηριωδία καὶ τὴν ἀπάνθρωπιά τὴν εἰδωλολατρῶν Οὐγγῶν. Μόλις ἀπέκτησαν ἓνα κράτος, ἓνα ἰσχυρὸν δηλονότι ὁρμητήριον, ἄρχισαν νὰ λεηλατοῦν καὶ νὰ ἐνοσιπύρουν τὸν πανικὸν ἐν τῇ Γαλλίᾳ, ἐν τῇ Γερμανίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. Μία μέρα ὅμως, τὴν ἡμέραν αὐτὰ θορᾶ ἡ γνῶσις τὴν ὑψηλὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀπὸ τότε ἐξοπλισθῆσαν καὶ ἀπέβαλαν ἀπὸ πάντων τοὺς καθεκτικὰ καὶ θηριωδίας... Οἱ πρῶτοι τοὺς ὁδήγησαν σὲ Χριστιανισμό ἦσαν οἱ ἀρχιερεῖς τῶν, οἱ δὲ Γκέιζα, οἱ ὁποῖοι βαπτίσθησαν μαζὺ μετὰ τὴν γυναῖκα του τῆς Σαρλὼτ καὶ τοὺς κυριώτερον μεγιστάνας τῆς Αὐλῆς του καὶ ἔγινε Χριστιανός.

Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα, ὁ Γκέιζα ἐργάστηκε μ' ὅλες τὰς δυνάμεις του γιὰ τὴν ἐξάπλωση καὶ διὰ τὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ ὁ δὲ Κράτος του. Ὡστόσο μὴ νύχτα τοῦ φανερώθηκε ἓνας ἄγγελος, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε ὅτι τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργο, δὲν θὰ μπορούσε νὰ το φέρῃ σὲ πέρας αὐτὸς, ἐπειδὴ εἶχε βράμει τὰ χέρια του μετὰ αἵμα ἀθῶων ἀνθρώπων. Οἱ μόνος ἐνδεχόμενος γιὰ τὸ θεῖο αὐτὸ ἔργο, ἦταν ὁ υἱὸς του. Γιὰ τὴν ὥρα βέβαια δὲν εἶχε παιδί, μὰ θ' ἀποκοτόσε ὕστερ' ἀπὸ λίγο χρόνον.

Ἡ προφητεία τοῦ αγγέλου ἐπαλήθευσε. Ὑστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸν σὲ 977 ἡ βασίλισσα Σαρλὼτ ἐφῆρε σὲν κόσμον ἓνα αγοράκι, πού τὸ βάπτισαν Στέφανον. Τὸ παιδί αὐτὸ ἔδειξε ἀπὸ πολὺ μικρὸν μεγάλη ἀγάπη γιὰ τὰ γράμματα καὶ μεγάλη θρησκευτικὴ ζῆση. Ὁ τὸν μεγάλως λίγο, ὁ πατέρας του συνεκάλεσε σὲ συμβούλιον ὅλους τοὺς μεγιστάνες καὶ ἀρχόντας τοῦ Κράτους του καὶ ἀνηγόρευσε ἐπὶ ὅλῳ τῷ Στέφανῳ διαδοχὸν του.

Ὁ Γκέιζα πέθανε σὲ 977, καὶ τὸν διαδέχθη ὁ υἱὸς του. Μόλις ὁ Στέφανος ἀνῆλθε σὲ τὸ θρόνον, ἡ πρώτη του δουλειὰ ἦταν νὰ κλείσῃ τὴν εἰρήνην μετὰ τοὺς γειτονικοὺς λαούς. Κατόπιν ἀπέφρασε ὅλες τὰς δυνάμεις του σὲ τὴν ἐξάπλωση καὶ διὰ τὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ σὲ Κράτος του. Ἐνὰ μεγάλο ὅμως μέρος τῶν ὑπηκόων του ἐξοκλοῦντο νὰ λατρεύῃ τὰ εἰδωλά. Τοῦ κάκου ὁ Στέφανος προσπάθησε νὰ τοὺς φέρῃ σὲ τὴν εὐθείαν δὲ. Οἱ εἰδωλολάτραι αὐτοὶ ἐπανεστάσαν σὲ τέλος καὶ ἀπὸ ἐξουσίας πολλὰς τῆς Οὐγγαρίας, πολιορκήσαν καὶ τὸ Βασίλειον, τὴν κυριώτερον πόλιν τοῦ Κράτους.

Ὁ Στέφανος εἶδε τότε, μὲ μεγάλη του λύπη, πὺς ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ κηρύξῃ πόλεμον ἐναντίον τῶν ἀγανακτῶν ὑπηκόων του. Ἀφ' οὗ ἐνήνευσεν λοιπὸν κάμποσες μέρες, ἐπικαλούμενος τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν τῶν ἁγίων Μαρτίνου καὶ Γεωργίου, τῶν προστατῶν του, ἐξεστράτευσεν κατὰ τὸν ἐπανάστατον, πού ἦσαν ἀριστηρικῶς ὑπέρτεροί του, καὶ τοὺς κατετρόπωσε.

Ὑστερ' ἀπὸ τὴν νίκη αὐτή, ὁ Στέφανος μπόρεσε νὰ ἐπιδοθῇ ἀνεόχλητος σὲ τὴν διδασκίαν τοῦ Εὐαγγελίου ὁ δὲ Κράτος του. Προσέλασε ἱερεῖς ἀπὸ γειτονικὰς χώρας καὶ ἔχτισε πολλὰς ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια. Σὲ λίγο, ἡ εἰδωλολατρεία εἶχε παντελῶς ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τὴν χώρα του.

Μὰ ὁ Πάπας δὲν εἶχε ἀκόμα ἐπιδοκιμάσει τὸ ἔργο τοῦ Στεφάνου. Καὶ γι' αὐτὸ, ὁ Στέφανος ἐστειλε σὲ τὴν Ρώμην ἓνα ἐπίσκοπον γιὰ νὰ παρακαλέσῃ ἕκ μέρους τοὺς Πάπας Σολέστρου Β' νὰ δεχθῇ τὴν Οὐγγαρίαν μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν Κρατῶν καὶ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἀποστολικὴν εὐλογία του.

Ὁ Πάπας δὲν μόνον συγκάλεσε τὴν Οὐγγαρίαν μεταξὺ τῶν Χριστιανικῶν Κρατῶν, ἀλλὰ ἐστειλε ἐπὶ πλεον ὡς δώρο σὲ τὸν Στέφανον ἓνα χρυσεὶον σταυρὸν, γιὰ νὰ τὸν ἀνταμείβῃ γιὰ τοὺς ἀγῶνας τοῦ ὑπὲρ τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ.

Τότε ὁ Στέφανος ἤρθε γυναῖκα του τὴν ὥρα Γιζέλλα, ἀδελφὴ



Οἱ στρατιῶται τὸν ὁδήγησαν μὲ τὰς γροθιάς σὲ τὴν φυλακήν.

τοῦ αὐτοκράτορος Ἑρρίκου, ὃς ὅπου ἐργάστηκε καὶ αὐτὴ γιὰ τὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ, σὲ χρόνια ἐκεῖνα τῆς βασιλείας τῆς Εὐρώπης. Ὁ Στέφανος ἔχτισε καὶ ἄλλες ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια σὲ τὴν χώρα του. Μὰ ὁ ζήλος του δὲν περιοριζότανε μόνον σὲ τὴν Κράτος του. ἔχτισε ἐκκλησίας καὶ σὲ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ σὲ τὴν Ρώμην—καὶ σ' αὐτὴν ἀκόμα τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὸν ἀποστόλον τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἀπ' ὅλους τοὺς ἁγίους, ὁ Στέφανος ἐλάτρευε ἰδιαιτέρως τὴν μητέρα τοῦ Χριστοῦ. Εἶχε ὀνομάσει ὅλην τὴν Οὐγγαρίαν «οἰκουμένη τῆς Παναγίας», καὶ ἐπέσει τοὺς ὑπηκόους του νὰ τὴν ἀγαποῦν τόσο πολὺ, ὥστε καθὲς φορὰ πού ἐπρόφεραν τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας μὴν ἐλαφρὰ ὑπόκληση εἰς εἰδεῖξιν σεβασμοῦ.

Παροικιστὴς ἔμενε ἡ ἀγάπη τοῦ ἐστεμμένου αὐτοῦ ἁγίου γιὰ τοὺς φτωχοὺς, τὴς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ. Πολλὰς φορὰς, μεταμφεσθὲν σὲ φτωχὸν ἄνθρωπον τοῦ λαοῦ καὶ πῆγαινε σὲ λαϊκὰς συνακτὰς καὶ μοιραῖες ἐλεημοσύνας στοὺς ἀναξιοπαθόντας. Μία μέρα ὅμως, μερικὸι κακοὶ ζητιᾶνοι, βλέποντας ὅτι εἶχε ἀπάντα τοὺς ἐν βαλάντιο γερμὰ χρήματα, τοὺς ἐπετέθησαν, τὸν ἐκακοποίησαν καὶ τοῦ πήραν τὰ λεπτὰ. Ὁ ἅγιος—ὁ βασιλεὺς τοὺς—δὲν τοὺς ἔφερε τὴν παραμικρὴ ἀντίστασιν. Καί, σὺν τῇ μὴν ἔφταναν αὐτὰ, τὴν σπηλὴν ἐντρεξαν μερικὸι στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι τὸν πέρασαν γιὰ κακοποιὸ καὶ τὸν ἐσυρσαν μὲ τὴς γροθιάς σὲ τὴν φυλακήν.

Ὁ Θεὸς ἐστειλε μεγάλες δοκιμασίας σὲ τὸν Στέφανον, γιὰ νὰ πεισθῇ περὶ τῆς σταθερότητος τῶν αἰσθημάτων του. Τοῦ ἐστειλε πρῶτα μὴ φρικτὴ ἀσθένεια, ἡ ὁποία τὸν βασάνισε τρία ὀκτὼ κληρὰ χρόνια. Κατόπιν τοῦ πήρε ἓνα ἓνα ὅλα τὰ παιδιὰ του. Ὡστόσο ὁ Στέφανος ἐξοκλοῦντο νὰ δοῦν τὸν ὕψιστον, χωρὶς νὰ παραπονιῆται σὲ τίποτε γιὰ τὰς μεγάλες δοκιμασίας σὲ τοὺς ὁποῖους τὸν ὑπέβαλε. Τοῦ ἔμενε ἀκόμα ἓνα παιδί, ὁ Ἑμερικ, σὺν ὁποῖοι ἀσθενήσαντες ὅλη τὴν πατρικὴν σπηλὴν του. Τὸν ἀνέθρεψε καὶ τὸν σπούδασε μὲ μεγάλη ἐπιμέλεια, καὶ ἡ χαρὰ του ἦταν ἀπεριόριστη, ὅσο ἔβλεπε ὅτι ὁ υἱὸς του ἦταν ἔξυπνος καὶ καλὸς καὶ ὅτι θὰ γινότανε μὴ μὲρα ἀντάξιος διὰδοχὸς του. Σαφνικὰ ὅμως, πέθανε καὶ ὁ Ἑμερικ. Ὁλὴ ἡ Οὐγγαρία ἔπεσε σὲ βαθειὰ λύπη, ὅταν μαθεύθηκε ἡ θλίβερα αὐτὴ εἰδηση. Μόνον ὁ Στέφανος ἔπαι μὲ μεγάλη καρτερικότητα καὶ τὸ νέο αὐτὸ μικρὸ ποτήριον.

Λίγον καιρὸ μετὰ τὸ θάνατον τοῦ Ἑμερικ, ὁ Στέφανος προσεβλήθη ἀπὸ δυνατοὺς πικροτούς, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐνήνησαν μέχρι τοῦ σημείου νὰ μὴ μπορῇ περὶ νὰ σταθῇ σὲ πόδινα του. Τότε σφῆρε ἀλλοίως, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐξοκλοῦντο γιὰ τὴν καλὴν στήν του, ἀπεφάσαν τότε νὰ τὸν σκοτώσουν. Ἐνῶς ἀπὸ αὐτοὺς λοιπὸν ἤπληξε τὴν νύκτα πρὸ τὸ μανδύα του. Μὰ ὁ Θεὸς ἐπαγρυπνοῦσε ἐπὶ τοῦ παστοῦ ὑπὲρ τοῦ σπαθί του καταγῆς. Ὁ Στέφανος ἔσπινε καὶ ὥρηνε τὸν ἐγκληματὴν τὴν νύκτα.

Μὲς σὲ τὸν κοιτῶνα τοῦ ἁγίου, ἔχοντας γυμνὸ τὸ σπαθί του κατὰ τὸ σπαθί του καταγῆς. Ὁ Στέφανος ἔσπινε καὶ ὥρηνε τὸν ἐγκληματὴν τὴν νύκτα. Τότε κείνος ἔπεσε γονατιστὸς σὲ πόδινα του καὶ τοῦ ἐξομολογήθηκε, κλαίοντας μὲ εἰλικρινὴ μετάνοια, τί ἐσκόπευε νὰ κινή. Κι' ὁ Στέφανος τὸν συγχώρησε.

Στὸ μετὰξὺ, ἡ ἀρρώστεια προχωροῦσε, καὶ ὁ ἅγιος κατάλαβε μὴ μὲρα ὅτι πλησίαζε πρὸς τὸ τέλος του. Μετέλαβε τὸν ἀρχόντον μυστηρίων, καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναλήψεως σὲ 1038, ἡ ψυχὴ του πέταξε σὲν οὐρανόν. Τὸν ἔθαψαν κοντὰ τὸν γυνὸ του, καὶ πολλὰ θαύματα ἐγένανον πάντοτε σὲν τάφο του.

Ὑστερ' ἀπὸ σαραντὰ— πενήντα χρόνια, θέλησαν νὰ μεταφέρουν τὰ ὅστα του σ' ἓνα ἄλλο τάφο, πρὸ μεγαλοπρεπῆ. Μὰ διὰ τὸν αἰῶνα τὸν παλιὸν τὸν τάφο, βρήκαν τὰ κόκκαλα τοῦ ἁγίου μέσα σ' ἓνα ὄγκον πού εὐδιάδεως περισσότερον ἢ ὅλα τὰ ἄρματα τῆς γῆς. Τὸ βασιλεὺς ἔμελλε τότε ν' ἀδειάζουν τὸν τάφο ἀπὸ τὸ ὄγκον, γιὰ νὰ βροῦνε μέσα τὸ βασιλικὸ δακτυλίδι τοῦ ἁγίου Στεφάνου. Ὡς τὸν ἀδειάζαν τόσο ἐκείνος γέμισε—ἀπὸ μυστηριώδη καὶ ἀόρατη πηγή. Τότε, κατάλαβαν ὅτι ὁ τάφος ἐκείνος ἦταν καθαρῶς ἁγιωμένος, καὶ ὅτι ἔπρεπε ν' ἀφήσουν ἐκεῖ τὰ ὅστα τοῦ ἐστεμμένου ἁγίου.

Ὡς γιὰ τὸ βασιλικὸ δακτυλίδι του, μὴ πηλὴ παράδοση λέει ὅτι ἓνας ἄγγελος Κυρίου τοῦ πήρε μὴ νύκτα μέσα ἀπὸ τὸν τάφο καὶ τὸ πῆγε σὲν ἄγιο—πὺς βρισκότανε σὲν Παράδεισῳ.

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ...

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ



(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὸ πρόσωπον τοῦ Ροβέρτου Κέρ ἔγινε τώρα ὡς πορτοκάλι. Ὁ δὲ Κέρ εἶπε πρὸς τὸν Ροβέρτον:—

Ὁ Ἀμβρόσιος Παρὲ δὲν τὸ πρόσθε. Καὶ τοῦ διηγήθηκα πὺς ἀκριβῶς εἶχε σῶσει τὸν κόμητα Κανδάλ. Ἐξαφνὰ ἀντελήφθη πὺς ὁ Ροβέρτος δὲν τὸν πρόσθε καὶ φαινόταν ἀφρηρημένος.

— Δὲν με ἀκούεσαι, τοῦ εἶπε. Τί ἔχετε πάλι;—

— Συγγνώμη, διδάσκαλε, κοντὰ σὰς ἐσχάταις κενεῖς πὺς περνάει ἡ ὥρα καὶ νομίζω...

— Ἀ! ἔκανε ὁ Παρὲ, σὲ περιμένουν, φαίνεται, πούθενά καὶ φοβῶμαι μὴ πῶς ἀργήσῃς νὰ πᾶς...

— Τότε, φίλε μου, ἀφῆσε με ἀμέσως καὶ πῆγαινε νὰ μανονίσῃς τὴς δουλειὰς σου... Ἐστὶ καὶ ἐγὼ θὰ πάω σὲς δικές μου...

Ὁ Ροβέρτος ἔβγαλε ἓνα στεναγμὸ ἀνακουφιστικόν καὶ ἀφῆκε χαίρειν μὲ σεβασμὸν τὸν μεγάλο χειρὸν, ἀπομακρυνόμενος βιαστικῶς.

Ὁ Ἀμβρόσιος Παρὲ τὸν παρακολούθησε μὲ τὸ βλέμμα. — Πὺς ἔβγαλε ἔξαφνὰ τόσο βιαστικῶς; ψιθύρισε ὅταν ὁ νέος ἀπομακρυνόταν. Ἡ ἱστορία αὐτῆς ἀναστάσεως τοῦ κόμητος Κανδάλ φαινόταν πὺς τὸν ἔκανε μεγάλῃ ἐντύπωσιν. Γαλὶ τὰχα...

Σέφτηκε μὴ συμγῆ καὶ ἔπειτα χύπησε ἔξαφνὰ τὸ μέτωπόν του. — Ἀ! τώρα θυμᾶμαι; εἶπε σχεδὸν δυνατὰ καὶ συνσπρωγμένος.

Ἰαίναν Τρεμιέ εἶπε τὸ ὄνομα τὸν ὁ Ροβέρτος Κέρ ἔλεγε τόσο συχνὰ κατὰ τὴν διάσκεψιν τῆς παραφροσύνης του... Εἶχε ἀγαπήσει μὲ πάθος τὴν νῆα αὐτῇ, ἡ ὁποία σήμερον εἶχε σὺν τοῦ Διονυσίου Γενναίου...

Ἐφῆρε τὰχα ἐντελὸς μέσα τοῦ ἔργου τοῦ ἐκείνου;—

Ἐντὺς τῶρα καὶ αὐτὸς σὲ ἀκαλοπᾶτα ὅσον καθόταν πρὸ ὀλίγον ὁ γραμματεὺς τοῦ σταυλάρου καὶ ἐκράυε:

— Ὡ! τώρα μοῦρχονται σὲ μὴνὸν τὰ προσηνέματα τοῦ Διονυσίου... Μήπως, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, γὰρ ἀφορμὴ καμίας μεγάλης συμφορῆς, γιὰ τὴν ὁποία θὰ ἔχω τρεμρὸς τύψεις;—

— Ὅχι δὲν προσηνέματα ἐγὼ τὴν συνάντησιν αὐτῇ... Ὁ Ροβέρτος ἀνεγνώρισε τὸν κόμητα... Ἄν σκεπτοῦσε, αὐτοῦ θὰ πῆγαινε σὲ τὸν Κουρὸν γιὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸν Νίκο...

— Ὡ, πολὺ μὲ φοβίζει αὐτὸς ὁ Κέρ... Πολλὰς φορὰς ὡς τώρα εἶδα μὲ τὸν πόσον ἀπαισία εἶνε σὲν βάθος τῆς ψυχῆς του... Θεὸς μου πάντοτε, τί θὰ γίνῃ τὰχα;—

Καὶ λέγοντας αὐτὰ σηκώθηκε καὶ ἄρχισε νὰ προχωρῇ ψιθυρίζοντας:

— Μὰ ὄχι, ὄχι... Μοῦ τὸ ἔχει ὁμοίωσις...

ΜΑΡΙΑ ΣΤΟΥΑΡΤ ΚΑΙ ΦΕΡΟΥΛΛΙΑΚ

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην μεγάλῃ κίνησις καὶ φασαρία ἐπικρατοῦσε σὲ ἀνάκτορον τοῦ Λουβροῦ. Ὅλο τὸ προσωπικόν, ἀπὸ τῶν ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν μέχρι τῶν ὑπηρετῶν πηγαίνοντο συνεχῶς.

Μία μακρὰ σειρά φορητῶν ἀμαζιῶν, γύρω ἀπ' τὴν ὁποία εἶχε συγκεντρωθεῖ πλῆθος περιέργων περιέμενε ἀπ' ἔξω.

Ἡ ἐξαιρετικὴ αὐτὴ κίνησις ὁρμήτορος σὲν ἀναχώρησιν τῆς βασίλισσας Μαρίας Στουαρτ, χήρας τοῦ νεαροῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγκίσκου Β', γιὰ τὴν Σκωτίαν. ὅπου πῆγαινε ν' ἀσκήσῃ τὴν βασιλικὴν τῆς δικαιοσύνης ἀφῶς σὲν Γαλλίαν, μετὰ τὸ θάνατον τοῦ συζύγου τῆς, δὲν εἶχε πρὸς τὴν βασιλείαν.

Ἐξ ἄλλου δὲν μπορούσε πρὸς τὴν μετίν σὲν Γαλλίαν, κοντὰ σὲν τρομερῇ βασιλομήτορα Αἰκατερίνην τὴν Μεδικὸν, ἡ ὁποία τὴν ἐμπεδῶσε θανάσιμος ἐπειδὴ ἔβλεπε πὺς ὅλοι τὴν ἐλάτρευαν.

Κατὰ τὴς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα μὴ κνοῖα τῆς τιμῆς τῆς βασιλικῆς τῆς δικαιοσύνης σὲν διαμερίσματι τῆς Μαρίας Στουαρτ καὶ ἀφῶς ὑπεκλῆθη μπροστὰ τῆς, τὴν ἐρώτησε:

— Ἡ βασίλισσα μήτηρ θὰ ἤθελε νὰ μάθῃ κατὰ ποίαν ἀκριβῆς ὥρα ἡ Μεγαλειότης σὰς θὰ εἶνε ἐτοιμὴ γιὰ τὴν ταξίδιν.

— Πῶστε σὲν βασίλισσα, ἀπάντησε ἡ Μαρία, εἰ καὶ ὁ Λουβρὸς αὐτοῦ τὸ μεσημέρι.

Στὸ διαμέρισμα τῆς Στουαρτ βρισκόταν ἡμερομηνία μὴ εἰκόνα τοῦ συζύγου τῆς Φραγκίσκου Β'. Ἡ κυρία τῆς τιμῆς, δείχνον-

τάς τῆς τὴν εἰκόνα αὐτῇ, ἐπρόσθεσε:

— Ἡ βασιλομήτορ ἐπιθυμᾷ ἀκόμα νὰ τῆς ἀφήσῃ ἡ Μεγαλειότης σὰς τὴν εἰκόνα αὐτῇ ἡ ὁποία λείπει ἀπὸ τὴν σειρά τῶν εἰκόνων τῶν παιδίων τῆς.

Μόλις τὸ ἀκούσε αὐτό, ἡ Μαρία Στουαρτ ἔγινε κατακόκκινη.

— Νὰ τῆς ἀφήσῃ τὴν εἰκόνα τοῦ προσφύλου; μου συζύγου; φώναξε μὲ ὀργή. Ὅχι!... Ποτὲ δὲν θὰ γίνῃ αὐτό!... Ποτὲ!...

Ἡ κυρία τῆς τιμῆς δὲν ἀπάντησε τίποτε, ἔκανε μὴ βαθεῖα ὑπόκλιση καὶ βγήκε ἔξω.

Σὲ λίγο ἤχος βαρὺ ὡν βηματῶν ἀκούστηκαν ἔξω σὲν διάδρομον.

— Γὰρ δὲς ποῖος εἶνε... εἶπε ἡ Μαρία Στουαρτ, ἀγγλικά σὲ μὴ χαριτωμένη κυρία, ἡ ὁποία καθόταν σὲ μὴ ἔδρα καὶ διάβαζε καποῖο βιβλίον.

Ἡ ἡλικιωμένη κυρία σηκώθηκε καὶ βγήκε ἔξω. Σὲ λίγο ξαναγύρισε καὶ ἀπάντησε:

— Ὁ Ἑρρίκος Μονμορανσὺ, δούξ τοῦ Ντάνβιλ, μαζὺ μ' ἓνα ἄλλο ὑπαγρυπῆ εἶνε ἀπ' ἔξω καὶ περιμένει διαταγὰς τῆς Μεγαλειότητος Σας.

— Προσέλασε τοὺς γοηγοὺς, ἀπάντη ἡ Στουαρτ, μὴν σὲν λίγο μέσῳ. Διὰ τὴν μετὰ τὴν νεαρὰ βασίλισσα. Ὁ κύριος δούξ Ντάνβιλ εἶν' ἔνας ἀπ' τοὺς πρὸ καλούς μου φίλους.

Ὁ Ἑρρίκος Μονμορανσὺ, δούξ τοῦ Ντάνβιλ, μῆν σὲν λίγο μέσῳ. Ἦσαν ἓνας πηλὸς καὶ ὡραίος νέος, μὲ πρόσωπον εἰλικρινὲς καὶ ἀνοικτόκαρδον. Γυνάτις πρὸς τὴν βασίλισσα καὶ μὲ θέρμη, ἡ ὁποία ἐφάνετο καὶ παραπάνω ἀπὸ τὴν ἀκριβῆς ἀποφύγεσιν καὶ ἀσβεσμοῦ, ἀγγεῖς τὰ χεῖρά του σὲν τοῦ εἶπε μὲ χαρὰ.

Ἐπειτα, ἀφῶς σηκώθηκε, τῆς παρουσίασε τὸ σύνδόν του, ἓνα ἄντρα μεσήλικα, σωματὸ καὶ ὡπλισμένο μὲ κάθε λογῆς ὅπλα:

— Εἰδοκίσατε, εἶπε, νὰ μοῦ ζητήσῃτε Μεγαλειότητι, γὰρ σὰς παρουσιάσῃ τὸν ἀρχηγὸν τῆς συνοδείας, ἡ ὁποία θ' ἀγρυπνῇ κοντὰ σὰς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου σὰς.

Ἐπὶ τὴν ἐκείνην τὴν ἀφῶς τῆς εἶπε τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσῃ σὲν Μεγαλειότητά σὰς τὸν κ. Ρολάνδον Φερουλλιάκ.

— Εἰδοκίσατε, κύριε δούξ, ἀπάντησε ἡ βασίλισσα.

Καὶ στρεφόμενη πρὸς τὸν Φερουλλιάκ, ἐπρόσθεσε:

— Καὶ σὲς, κύριε, εἶμαι βέβαια ὅτι εἶσθε ἓνας ἀνδρεῖος καὶ συνετὸς ἀνθρώπος. Αὐτὸ, ἄλλωστε, δείχνει καὶ τὸ πρόσωπόν σὰς.

Ὁ Ρολάνδος, φέροντας τὸ χεῖρ του σὲν στήθος του, ὑποκλίθηκε βαθεῖα καὶ ἀπάντησε:

— Ἡ Μεγαλειότης Σας μὲ τιμᾷ. Ἄς εἶνε ὅμως βέβαια ὅτι εἶ ἄνδρας καὶ ἀνδρείος.

Τὸ χαρακτηριστικὸν μὲς ἐκτελοῦν πολλὰ περισσότερα ἀπὸ ὅσα ὑποσχετοῦνται...

— Προβλέπετε, λοχαγέ, ὥρηνε ἡ βασίλισσα, ὅτι τὸ ἔργο σὰς θὰ εἶνε δύσκολον; Πιστεύετε ὅτι θὰ θέλῃτε κανεῖς νὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀναχώρησίν μου ἀπὸ τὴν Γαλλίαν.

— Φοβῶμαι τοὺς Οὐγγόνους, ἀπάντησε ὁ Φερουλλιάκ.

— Ἀ! ψιθύρισε ἡ Μαρία Στουαρτ, φοβεῖσθε μήπως μοῦ ἐπιτεθοῦν σὲν δρόμῳ καὶ μὲ ἀναγκάσουν νὰ γυρίσω σὲν Παρίσι;

— Τί εἰπάτε, λοχαγέ; εἶπε ὁ δούξ ἐπιβεβαιώνοντας τὴν συζήτησιν, φαντάζεσθε πὺς οἱ Οὐγγενοὶ θὰ εἶχαν τὴν τὸλημ νὰ προσβάλλουν τὴν συνοδείαν τῆς

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΤΟ ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΤΟΥ ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΥΛΙΝΑ ΝΤΕ ΜΠΩΜΟΝ

Η ώρα ζωής τελειώνει. Ο Σατωβριάνδος στη Ρώμη. Η Παυλίνα άρρωστη. Η συνάντησή τους στη Φλωρεντία. Η τελευταία τους ημέρα. Πώς περιγράφει ο Σατωβριάνδος τη θάνατό της. «Και η καρδιά της έπαψε να χτυπά!...» Το μνημείο της.



ΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ σήμερα, όπως σ' είχαμε υποσχεθεί στο περασμένο φύλλο, την ιστορία των ερωτών του Σατωβριάνδου με την Παυλίνα ντε Μπωμόν.

Οι δύο ερωτευμένοι έμεναν εφτά ολόκληρους μήνες στο Σαβινού-σού. Όχι, από το Μάιο ως το Δεκέμβριο του 1801. Τις περισσότερες ώρες του τις περνούσε ο Σατωβριάνδος στο γραφείο του, καταγινόμενος με τη συγγραφή του φιλοσοφικού έργου του «Το πνεύμα του χριστιανισμού». Όταν κουραζόταν από το γράψιμο, έπαιρνε την Παυλίνα και άναγε μαζί, άγκλιασμένοι, μακρινούς περιπάτους στα περσικά, κέθεκτος αιώνας αγάπης!...

Οι εφτά αυτοί μήνες ύπηρεσαν ή ευτυχιστέρα περίοδος της ζωής τους και της αγάπης τους.

«Αλλοίμονο όμως! Η μέρες της Παυλίνας ήταν μετρημένες! Λίγα χρόνια ζωής της έμεναν ακόμα. Ο λευκός αυτός κρίνος ήτανε γρασίδι να μαραζή πολύ σύντομα. Όσο για το Σατωβριάνδο, θα ζούσε πολλά χρόνια ακόμα, θα γνώριζε πολλούς άλλους ερωτες, αλλά τίποτα δεν θα μπορούσε να οβύση από τη μνήμη του τις αλησμόνητες μέρες που πέρασε στο Σαβινού-σού με την Παυλίνα. Δεν λησμονούνται εύκολα τέτοιες στιγμές.

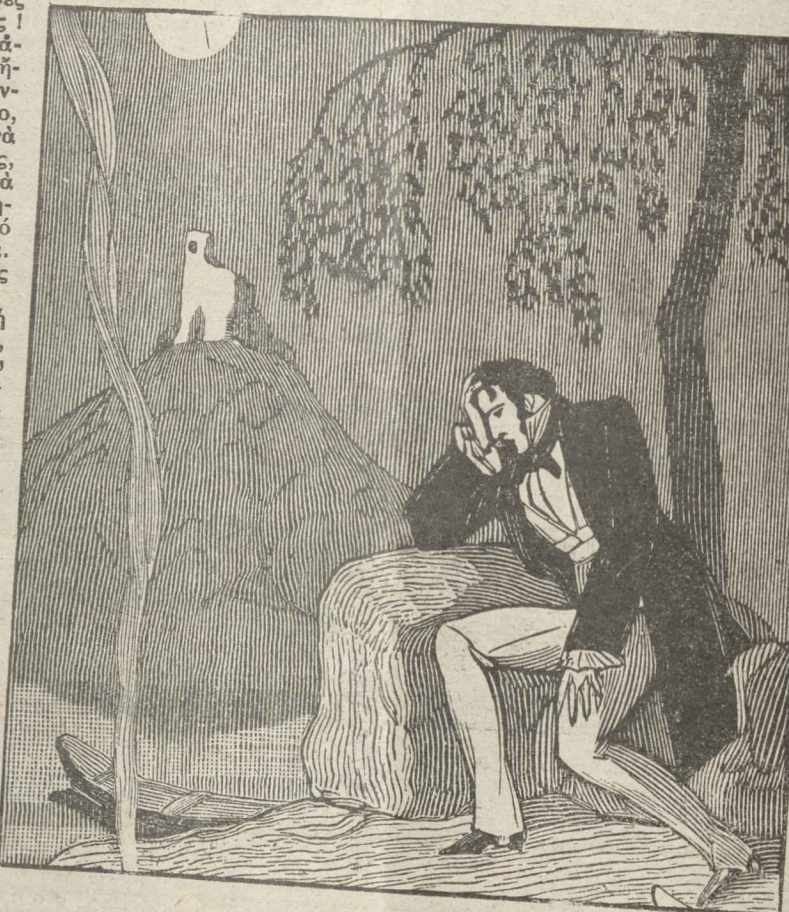
Όταν ο Σατωβριάνδος και η Παυλίνα έφυγαν από το Σαβινού, κατά τα τέλη του Δεκεμβρίου 1801, «Το πνεύμα του χριστιανισμού» είχε τελειώσει. Η Παυλίνα ντε Μπωμόν απεχαιρέτησε με θλίψη το ταπεινό άρροτικό σκετάκι, που είχε στεγάσει τους ερωτες της. Θα ξαναγνώριζε άραγε στη ζωή της παρόμοια ευτυχία; Την κατείχε το προσέχθημα ότι πλησίαζε το τέλος της. Και, έρω άπεμακρινότο με το άμάξι από το ήσυχο χωριό, η Παυλίνα άρχισε να κλαίει. Έκλαιγε για τον ίδιο της τον έαυτο, έκλαιγε για τη σκληρότητα της τύχης, για το άστατο της εύτυχίας, για το ευμετάβλητο της ανθρώπινης αγάπης. Την οποία ο χωρισμός ψυχραίνει, ο χρόνος σβένει και ο θάνατος άκηδενίζει!...

Όσο το κατάφερε να κρατήσει κοντά τη, μέχρι του Μαΐου 1803, το μεγάλο συγγράμμα του οποίου ή φήμη είχε άπλωθεί ήδη στα πέριχτα της οίκουμένης. Ο Σατωβριάνδος ήτανε τότε περιζήτητος ο' όλα τα άριστοκρατικά σαλόνια των Παρισίων. Η Παυλίνα άναγκάστηκε, προς χάριν του, να ξαναοίξη το φιλολογικό σαλόνι της, για το οποίο κάποτε λόγο στο περασμένο φύλλο.

Την εποχή εκείνη ο Σατωβριάνδος είδε τέλος να πραγματοποιείται από το ήμερολόγιο της εξαιρετικής αυτής γυναίκας. Η άπόρρητος στα ίσχυρά πολιτικά μέσα που διέθετε, διορίστηκε γραμματέας της Γαλλικής πρεσβείας στη Ρώμη. Η Παυλίνα, που δεν μπορούσε να τον άποχωρήσει, άπεφάσισε να τον άκολουθήσει στη νέα του θέση, μολοντί το ταξίδι αυτό παρουσίαζε μεγάλους κινδύνους για την κλονισμένη υγεία της.

Καιρός είναι τώρα να σ'ε παραθέσουμε και μερικά άποσπάσματα από το ήμερολόγιο της εξαιρετικής αυτής γυναίκας. Η άπόρρητος αυτές σελίδες, μέσα στις οποίες έκταξεται ή ψυχή μιας άνευρωδους και πορμένης υπάρετης, έξεδόθησαν μετά τον θάνατο της Παυλίνης. Παίρνουμε μια σελίδα στην τύχη:

«Μου άξω μ' ένα ξεπεσμένο άγγελό που δεν μπορεί να λησμονήσει τον άπολεσθέντα παράδεισο και που δεν έχει άποδόση την άπαιτούμένη δύναμη για να τον ξανακερδίσει. Η έλλειψη κάθε έλπίδας, που μου κόβει κάθε διάθεση ν' άγωνιστώ, είναι ή μεγάλη δυστυχία της ζωής μου».



Ο Σατωβριάνδος

(Σκίτσο Γάλλου ζωγράφου)

πό τον «Άλλο Κόσμο», ο Σατωβριάνδος μεταχειρίζεται την πιο ποιητική γλώσσα του για να περιγράψει τις τελευταίες στιγμές της αγάπης έννης του Παυλίνης.

«Άξαφνα, γράφει, με παρεάλεσε ν' άνοίξω λίγο το παράθυρο έπειδή έννοιωθε μεγάλο βάρος στην καρδιά. Μία χιλιόηλιος ήρθε τότε και φωτίσε το κορβίτσι της. Η Παυλίνα γέλασε πολύ όταν είδε τον ήλιο να πλημμυρίζει στο δωμάτιο. Μου θύμισε τα σχέδια που είχαμε κάνει να άποσυρθούμε στην έξοχή και τότε άρχισε να κλαίει χωρίς λόγο... Την κρατούσαμε στην άγκαλιά μας, έρω, ο γιος της και ή νοσοκόμα. Το ένα χέρι μου άκουμπούσε στην καρδιά της που χτυπούσε δυνατά σαν ρολόι...

Και, άαφνικά, έννοιωσα την καρδιά αυτή να σταματά!... Ο γιος έβλεπε τότε μπρος στο στόμα της Παυλίνας ένα καθρέφτη ν' αναμμένο κεριό. Μά ο καθρέφτης δεν θάμπωπε καθόλου και ή φλόγα του κεριού έμεινε άκίνητη! «Οι ά είχανε τελειώσει!...

Κ' έτσι το Σάββατο 5 Νοεμβρίου 1803 και ή ώρα 7 το βράδυ, με το φως των λαμπάδων, ή κυρία ντε Μπωμόν πέρασε από το δρόμο απ' τον όπετο όλοι μας θά περάσουμε μία μέρα!...

Ένας άντρας όμως μπόρεσε να πληρώσει το μεγάλο αυτό κενό της ζωής της. Ο άντρας αυτός ήταν ο Σατωβριάνδος. Δεν μπορούσε λοιπόν ν' αφήσει μόνο του τον ευεργέτη της. Και ν' αυτό, ήταν καιρό ύστερ' από την άναχώρησή του για τη Ρώμη, έφυγε κι αυτός για κεί. Οι δύο έρωτευμένοι ξαναμίξανε στην ποιητική Φλωρεντία. Μά ή Παυλίνα ήτανε πειά πιθώμα, κυριολεκτικώς...

Η φθίσι, ή τρομερή αυτή άρρώστεια, που της έρωπε το λεπτό στήθος, είχε κάνει τρομεράς προόδους.

Μόλις ο Σατωβριάνδος την είδε στην άπελπιστική αυτή κατάσταση, κατάλαβε άμέσως πως δεν του ήτανε γρασίδι να τη χαρή πολύν καιρό ακόμα. Προσπάθησε λοιπόν να φαιδρήσει, όσο μπορούσε περισσότερο τις τελευταίες μέρες της θλιβεράς ζωής της. Αλλά έφερε καλά ο γόνης αυτός, να σκορπίσει τριγύρω του την ευτυχία και τη χαρά. Κ' έτσι ή Παυλίνα, ξαναχάρηκε για λίγο καιρό την ήρωική ευδαιμονία, και δεν πέθανε άπαρηγόρητη—άπό ελεη τη μεγάλη ετυχία να ξεγυμώσει στην άγκαλιά του άγαπημένου της!...

Πέθανε τρεις εβδομάδες μετά την άφιξη της στη Ρώμη, σε ηλικία 33 μόλις έτών. Το γραμματικό στάθηκε πολύ βαρύ για το Σατωβριάνδο. Έκανε στη μέση του μεγαλοπρεπή κηδεία και έστη άνήγειρε ένα ύψος μνημείου στην έκκλησία του άγιου Δονοβίκου των Γάλλων, όπου την έθαψε. Στο μνημείο αυτό, έρω του Γάλλου γλύπτη Μορόν, σκάλισαν πάντε μετάλλια, τα οποία εικονίζουν τα κυρίαρχα πρόσωπα της οικογένειας της Παυλίνης. Και από κάτω φαίνεται ή Παυλίνα, έαυλωμένη στο νεκρικό κορβίτσι της και διχνοτας με το χέρι τ' άγορπύνα της πρόσωπα που βόταν άνομο θάνατο κατά την Γαλλική Έπανάσταση.

Ιδού και ή έπιγραφή του μνημείου που άφορά την Παυλίνα:

«Αφού είδε όλη την οικογένειά της, τον πατέρα της, τη μητέρα της, τους δύο έδελφούς της και την άδελφή της, να πεδνούν δεκαετημένοί μπροστά στα μάτια της.

Η ΠΑΥΛΙΝΑ ΝΤΕ ΜΟΜΟΝ.

Πού έλυνσε σιγά-σιγά από μακρασμό, ήρθε και άναπαύσει στην ξένη αυτή γη. Ο Σατωβριάνδος ήγειρε τούτο το μνημείο εις μνήμην άίδιου!

Στ' «Άπομνημονεύματα άπομνημονεύματα» ο Σατωβριάνδος μεταχειρίζεται την πιο ποιητική γλώσσα του για να περιγράψει τις τελευταίες στιγμές της αγάπης έννης του Παυλίνης.

«Άξαφνα, γράφει, με παρεάλεσε ν' άνοίξω λίγο το παράθυρο έπειδή έννοιωθε μεγάλο βάρος στην καρδιά. Μία χιλιόηλιος ήρθε τότε και φωτίσε το κορβίτσι της. Η Παυλίνα γέλασε πολύ όταν είδε τον ήλιο να πλημμυρίζει στο δωμάτιο. Μου θύμισε τα σχέδια που είχαμε κάνει να άποσυρθούμε στην έξοχή και τότε άρχισε να κλαίει χωρίς λόγο... Την κρατούσαμε στην άγκαλιά μας, έρω, ο γιος της και ή νοσοκόμα. Το ένα χέρι μου άκουμπούσε στην καρδιά της που χτυπούσε δυνατά σαν ρολόι...

Και, άαφνικά, έννοιωσα την καρδιά αυτή να σταματά!... Ο γιος έβλεπε τότε μπρος στο στόμα της Παυλίνας ένα καθρέφτη ν' αναμμένο κεριό. Μά ο καθρέφτης δεν θάμπωπε καθόλου και ή φλόγα του κεριού έμεινε άκίνητη! «Οι ά είχανε τελειώσει!...

Κ' έτσι το Σάββατο 5 Νοεμβρίου 1803 και ή ώρα 7 το βράδυ, με το φως των λαμπάδων, ή κυρία ντε Μπωμόν πέρασε από το δρόμο απ' τον όπετο όλοι μας θά περάσουμε μία μέρα!...

Η ώρα ζωής τελειώνει. Ο Σατωβριάνδος στη Ρώμη. Η Παυλίνα άρρωστη. Η συνάντησή τους στη Φλωρεντία. Η τελευταία τους ημέρα. Πώς περιγράφει ο Σατωβριάνδος τη θάνατό της. «Και η καρδιά της έπαψε να χτυπά!...» Το μνημείο της.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΕΡΒΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Ο ΜΑΡΚΟ ΚΡΑΛΙΕΒΙΤΣ

Η μεγάλη μάχη του Κόσοβο. Ο Μάρκο προδότης της πατρίδας του. Το έπεισόδιο της Ροζάντας της περήφανης. Πώς ο Μάρκο Κράλιεβιτς της έκωψε το χέρι και της έβγαλε τα μάτια! Ο θάνατος του Μάρκο Κράλιεβιτς. Τι λέν ή Σερβικές παραδόσεις για την άνάστασή του. Πότε θα σηκωθεί απ' τους νεκρούς. Η σημερινή καταντία των ανθρώπων κτλ. κτλ.



ΜΕΓΑΛΗ μάχη του Κόσοβο κατέστρεψε τη μεσαιωνική ήγεμονία των Σέρβων. Έστέρησε τη χώρα της από τα γενναίτερα παλληκάρια, έβρόδισε στο πένθος τη Σερβία. Η σερβική λαϊκή Μούσα της άφιέρωσε λυπητερά δημοτικά τραγούδια που και σήμερα ακόμα ή Σερβίδες χωριατοπούλες τα τραγουδούν, όταν βγαίνουν να χορεύσουν την Κυριακή στην πλατεία του χωριού τους.

Στο Κόσοβο οι Σέρβοι έπολεμούσαν για τη ζωή τους για τις γυναίκες και τα παιδιά τους, για τότε τάφους των προγόνων τους. Και όμως ο Μάρκο Κράλιεβιτς δεν έλαβε μέρος στη μεγάλη αυτή μάχη. Παρακολούθησε από μακριά την καταστροφή της πατρίδας του. Αυτός, ο έθνικός ήρωας των Σέρβων, δεν έπληγε να πολεμήσει στη μάχη που θα έκρινε την τύχη της πατρίδας του.

Στο προηγούμενο φύλλο μιλήσαμε για την κατάρου του έρωσε ο πατέρας του:

— Πήγαντε απ' έδω, του είπε. Πήγαντε να ύπηρετήσετε τους Τούρκους, άνάξιο παιδί!...

Αυτή ή κατάρα κατεδίωξε το Μάρκο Κράλιεβιτς ίσαμε τις τελευταίες του στιγμές. Ύπηρετησε τους Τούρκους ένω τους μισούσε μ' όλη του την καρδιά, κ' έτσι άν και άρνητικά, τούς έβοήθησε να καταστρέψουν την πατρίδα του.

Αλλά ή σερβική λαϊκή μούσα του το άσυγχωρησε αυτό. Γιατί αίσθανόταν βαθιά την άνάγκη να δημιουργήσει έναν έθνικό ήρωα, και τον ήρωα αυτόν τον έδημιούργησε στο πρόσωπο το δικό του.

Το σερβικό δημοτικό τραγούδι της Ροζάντας μας φανεράνει το Μάρκο Κράλιεβιτς τέτοιον όπως πραγματικά ήτανε. Θα το διηγηθούμε έδω από το έπεισόδιο, γιατί εινε ένα από τα καλύτερα που περιλαμβάνει ή δημοτική ποίηση των Σέρβων.

Η Ροζάντα ή περήφανη εινε άδελφή του πολεμάρχου Λέκα.

Έχγε παρδίσε τα πρώτα δέκα πέντε της χρόνια μέσα στο γυμνασιόντι και όσος ο ήλιος όσος και το φεγγάρι την είδαν ποτέ στο πρόσωπο.

Σ' αυτό τ' μεταξή ή μητέρα του Μάρκου τον έπέλεξε να παντρευθή. Και ο Κράλιεβιτς εκέπτεται την Ροζάντα την περήφανη. Φορεί την καλύτερη στολή του, και τα όμορτερα όπλα του και έζητι, ποτού φύγη, να του φέρονε δυο κορβάδες κρασί. Πίνει ατ' ός τον έναν και τον άλλον δίνει να τον πη το ποτό του όλογο, ο Σίρτα.

Ο φίλος του Μίλως και ένας άλλος πολεμάρχος, ο φτερωτός Ρέλια, έρωγονται να τ'έν άναμώσουν. Και ή τρεις μαζί έκανον για το παλάτι του πατέρα της Ροζάντας. Η ώραία έρχοντοπούλα θα μπορεί έτσι να διαλέξει άνάμεσα σ' όσους τρεις τους τον άνδρα που θ' άγαπήσει και θα δεχθή να παντρευθή.

Ο πολεμάρχος ο Λέκα ο έδελφός της, τούς είδε να έρχονται από πολύ μακριά. Έτρεξε τότε άμέσως και πρόστοξε τους δούλους του να τοιμάσουν το τραπέζι. Όχιτό μέρες οι τρεις ήρωες τρένα του να τ'έναν στο άρχοντικό του Λέκα. Και στο τέλος ο Μάρκο Κράλιεβιτς φανεράνει στο Λέκα για ποό σκοπό ήρθαν στο άρχοντικό του.

Ο Λέκα ο πολεμάρχος χαίρεται πολύ. Και τρέχει άμέσως στο γυμνασιόντι να φωνάξει την έδελφή του, τη Ροζάντα την περήφανη. Έκείνη έρχεται άμέσως για να κάνει την έκλογή της.

Η μεγάλη στοά τ' άρχοντικού γεμίζει από θόρυβο, λείε το σερβικό δημοτικό τραγούδι. Στά σκαλιά χτυπούν τα τακουμένα των κοριτσιών που κατεβαίνουν απ' το γυμνασιόντι. Η Ροζάντα φανεράνεται, πανέμορφη, ντυμένη στα μετάξια και στα χρυσοφικά, άνάμεσα στα κορίτσια της άκολουθίας της. Πίσω άκολουθούν ή άναόημτες σκλάβες.

Οι τρεις έρωδοντ σηκώνουν τα μάτια μα κοιμνίζον. Η όμορφη της περήφανης Ροζάντας τους θαμπώνει. Ο Μάρκο είχε ίδη πολλά θαύματα πράγματα. Ίσαμε τότε στη ζωή



Ο Μάρκο άρπαξε την άρχοντοπούλα.

του. Είχε ίδη τις βίβες τις μάγισσες άπάνω στα βουνά και μα πολλές απ' αυτές ήταν φίλος άδερφικός. Δεν ήξερε τί θα ελεη όσος φόβος όσος νεροπή. Μά να που τώρα στέκει άποσβολωμένος από το θαυμασμό του. Και άφρονος, όπως και οι δυο σύντροφοί του, χαμηλώνει τα μάτια προς τη μαύρη γη.

Η Ροζάντα ή περήφανη στέκει και τούς κεντάζει με προσοχή τον ένα ύστερ' από τον άλλο. Μά ή καρδιά της δεν συγκινείται. Πρώτος σηκώνει τα μάτια ο Ρέλια ο φτερωτός. Και ή άρχοντοπούλα γυρίζει το πρόσωπο και του λέει:

— Είμαι ή Ροζάντα ή περήφανη έρω. Αίμα άρχοντικό τρέχει στις φλέβες μου, όγνό, νοθήριο. Δίν' ίσαι για μένα. Δέν είσαι για μένα έρω, γιατί κανείς δεν έρωθε ποτέ ποίς εινε ο ποίτρας σου. Και όλοι έξέουν πως ή μάνα σου ήταν από την Αίγυπτο κι' από την Μπαμπωριά!...

Ο Ρέλια δεν μπορεί να μίσησει. Και μουγγός σηκώνεται και φεύγει, χωρίς να γρίση πίσω του να ίδη.

Ο Μίλως σηκώνει κι' αυτός τα μάτια. Μά ή Ροζάντα γυρίζει και πάλι το πρόσωπο άλλο.

— Είμαι ή Ροζάντα ή περήφανη έρω, του λέει. Δέν είσαι για μένα. Πώς είπες σε λένε; Μίλως; Μίλως Κορβίλεβιτς; Κορβίλα θα ήτανε ή μάνα σου, κορβίλας γάλα θα βόζοξες μωρός, δεν είσαι για μένα!

Μένει τώρα μόνος ο Μάρκο. Προχωρεί άπορητά. Η Ροζάντα του λέει: — Σε έρω, Κράλιεβιτς, σε έρω καλά. Πού ήσουν όταν τα παλληκάρια έσφαζόντουσαν στο Κόσοβο; Ποί ήσουν όταν οι άπιστοι έσφαζαν γυναίκες και παιδιά; Φεύγα απ' έδω, Κράλιεβιτς. Είμαι ή Ροζάντα ή περήφανη έρω, είμαι άρχοντοπούλα και σκλάβη άνδρα έρω δεν παίγνομ. Πήγαντε να δουλεύετε τους Τούρκους, Μάρκο Κράλιεβιτς!

Και ή περήφανη άρχοντοπούλα κάνει να φύγη. Μά ο Μάρκο της φωνάζει:

Ροζάντα! Γύρσε πίσω, μη φεύγεις! Γύρσε πίσω, να ίδω το πρόσωπό σου που εινε σαν το φεγγάρι!

Η Ροζάντα γυρίζει.

— Νάτο, λέγεις, νάτο, Μάρκο, το πρόσωπό μου. Δέν εινε σαν το φεγγάρι, Κράλιεβιτς, λάθος κάνεις. Εινε σαν τον ήλιο, σαν τον ήλιο των μεσημεριάκων το πρόσωπό μου έμένα!

Τ' άνέβη τότε; Νά πως το διηγείται το παλιό σερβικό δημοτικό τραγούδι:

— Ο Μάρκο ήτανε βίαιος άνδρας. Κ' όταν άκουσε τα λόγια αυτά, έλυσσε απ' το κορμό του. Έκανε ένα πήδημα προς τα εμπρός. Μά το ένα χέρι άρπαξε την άρχοντοπούλα. Την έβγαλε στον κήπο, και με το άλλο έτράβηξε τη βρεδιά του σάφια. Έκχεσε από τον όμο το ένα της χέρι και της το έδωσε κορμένο να το κρατήσει με τ' άλλο. Και έπειτα με την κόμα του της έβγαλε ένα ένα τα μάτια, τα έτύλιξε μοτμαμένα μέσα στο μεταξένιο μαντίλι του και της τα έρωσε βαθιά σ' όν κόρφο. Και τότε έστάθηκε μπροστά της και της είπε γελάοντας σαρκαστικά:

— Διάλεξε τώρα, περήφανη Ροζάντα. Διάλεξε ποίος σ' άρέσει, ποίον προτιμάς. Έμένα, το σκλάβο των Τούρκων, το Μίλως που βόζαζε κορβίλας γάλα ή το Ρέλια που κανείς δεν έρωθε ποτέ τον πατέρα του και που ή μάνα του ήταν από την Αίγυπτο κι' από τη Μπαμπωριά!

Τα σερβικά δημοτικά τραγούδια εινε γεμάτα με τ' άκατορθώματα του Μάρκο Κράλιεβιτς. Άλλα τον παρουσιάζουν ευγενικό ήρωα που εύεργετεί τους φτωχούς και τους άδυνάτους, που σέβει γυναίκες από τα χέρια των Τούρκων. Άλλα πάλι μας τον δείχνουν άπό και αίμοβόρο, όπως στο έπεισόδιο της Ροζάντας της περήφανης, κ' άλλο ένα μισήτο σκλάβο των Τούρκων, ότετον υιό του Σουλτάνου, προδότη!

Όραία εινε και ή παράδοση για το θάνατό του.

Όταν ο Μάρκο Κράλιεβιτς πέθανε, όλοι οι πολεμάρχοι, όλεις ή κοπέλλες των έκλαψαν πικρά. Και τα δάση και τα βουνά έβρογούσαν κι' αυτά για το χαμό του. Το Μάρκο τον έθαψαν, μά ο Μάρκο δεν έρωε νεκρός, κλεισμένος στον



ΑΠΟ ΤΑ "ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΝΕΑ" ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

"Ο Ντωμιέ κι' ο θυρωρός του

Ο μεγάλος γάλλος γελοιογράφος Όνορέ Ντωμιέ, του οποίου προ ημερῶν ερμηνεύθηκε στο Παρίσι η πενήνταετηστής του θανάτου, χωρίς στή φήμη του, είχε ελευθέρως εισόδημα από πολλά θεάτρου του Παρισιού. Αυτός όμως δεν έπληγαινε ποτέ του σε θέατρο. Ωστόσο έπειδή ο θυρωρός του αγαπούσε πολύ τη μουσική, ο Ντωμιέ τον είχε εξουσιοδοτήσει να πηγαίνει στην "Όπερα Κομική" χρησιμοποιώντας τονόμα του. Έτσι ο θυρωρός πήγαινε κάθε βράδυ στην "Όπερα και παρακολουθούσε τα διάφορα μελοδράματα που έπαιζοντο σ' αυτή. Έμπαινε μέσα στο θέατρο περφόρα κι' ακατάδεχτα κι' όταν του ζητούσαν την ιδιότητα έλεγε απλώς: "Είμαι ο Ντωμιέ!" και περνούσε, ενώ οι υπάλληλοι του θεάτρου από σεβασμό προς την τέχνη του Ντωμιέ, τον παρακάλεσαν να σιωπάσει και να μην άνησυχή τους άλλους θεατές. Αυτός εώπασσε για λίγο, μα κατόπιν άρχισε να φωνάζει δυνατώτερα, τόσο που αναγκάστηκαν να τον βγάλουν απ' το θέατρο. Την άλλη μέρα μάλιστα, ο διευθυντής του θεάτρου, ο οποίος επληροφορήθη τα συμβάντα, διέταξε ν' απαγορευθή στο εξής η είσοδος στην "Όπερα στο Ντωμιέ."

Έτσι ο μέγας καλλιτέχνης, χωρίς στο θέατρο του, έδωκε επί πολλά χρόνια, από τους διευθυντές την "Όπερα Κομική" και από το προσωπικό της, ως ένας αδιόρθωτος μέθυσος!...

Τό έξοχικό σπίτι του Ντίκενς.

Ο περίφημος άγγλος μυθιστοριογράφος Κάρολος Ντίκενς είχε στα περίχωρα του Ρόουστον, ένα έξοχικό σπίτι, στο οποίο έγραψε τα περισσότερα από τ' αριστουργηματικά έργα του. Τό σπίτι αυτό, μετά τό θάνατό του τό άφησε στο φίλο του λόρδο Ντάρνλεϊ. Ο έγγονος του λόρδου Ντάρνλεϊ, ο οποίος ήταν μέχρι τινός ιδιοκτήτης του ιστορικού αυτού σπιτιού, βρέθηκε πρό όλίγου καιρού σε οικονομικές δυσχέρειες. Έτσι πούλησε τό σπίτι του Ντίκενς αντί σεβαστού ποσού σ' έναν Άμερικανό πολυκατοικηματούχο, ο οποίος σκοπεύει να τό μεταφέρει και να τό στήσει στην πατρίδα του, στην Άμερική!...

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΑ ΒΡΑΔΥΝΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ

Τά βραδύνα τριαντάφυλλα μ' έχουν γιομίσαι φλίση, καθώς άπόψε σκόρπισαν τό δειλινό άρωμά τους, σά να μιλούσαν μακρινά, δέν ξαίρω ποιούς θανάτους, και να πονούσαν μυστικά, για κάτι που θα λείψει... Κι' όμως, τό ξαίρω, κάποτε, λυγώντας απ' τη θλίψη (κι' ίσως γι' αυτό να νοσταλγεί τόσο πολύ η καρδιά μου), παρ' όλα, που τό πίστευα σά μια παρηγοριά μου, θάρρη μία μέρα, κάποτε, που θάχω και γω λείψει... Κι' ίσως για τούτο κι' η φτωχή ψυχή μου, που μπορούσε κι' άπλωσε διάπλατα φτερά—τά κλείνει μαραμένα—γιατί τά ρόδα τά στενός, μαραίνοντας και μένα, μου πήραν τη χίμαιρα που με πορηγορούσε...

ΝΑΤΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

τάφο. Έτσι λέει τό δημοτικό τραγούδι.

Ο Μάρκο κοιμάται μέσα σε μία σπηλιά, στο Μαύρο τό βουνό. Δίπλα του κοιμάται και τό πιστό του άλογο, ο Σάρας. Ως πότε θα κοιμάται εκεί μέσα ο Μάρκος;

Όταν ο Σάρας χτυπήση τη γής με τό πέταλά του, κι' όταν η χρυσή σπάθα του βεβόνη βγή μονάχη της σιγά-σιγά από τη θήκη της, τότε ο Μάρκο Κράλιεβιτς θα ξυπνήση πειά.

Τήν ίδια στιγμή ο Σάρας θα χλιμινερίση, και τό χλιμινερίσμά του θ' άκουσθή πέρα ως πέρα, στα λαγγάδια και στα βουνά, και θα τ' άκούσουν όλοι οι Σλάβοι του Νότου. Ο Κράλιεβιτς θα πηδήση τότε έπάνω στο άλογό του και θα κατέβη κάτω, στην κοιλάδα. Εκεί θα καλέση όλους τους Σέρβους για τόν μεγάλον άγώνα. Και τότε η αυκρατορία του Μεγάλου Δουσαν θ' άναστηθή!...

Υπάρχει όμως και μία άλλη παράδοση που είνε λιγώτερο έπική. Σύμφωνα μ' αυτήν, ο Μάρκο Κράλιεβιτς ξέφυγνε κι' όλας και τώρα πλανιέται στα λαγγάδια και στα βουνά.

Μία μέρα ένας χωριάτης από την Ερζεγοβίνη που γύριζε απ' τό παζάρι, τόν αντίκρισε στο δρόμο. Ήταν ψηλός, τέσσερες φορές από τούς σημερινούς ανθρώπους. Μόλις είδε τό χωριάτη τό έβαλε στα πόδια. Έσυχάθηκε να βλέπη τούς ανθρώπους τόσο χαλασμένους, τόσο μικρούς. Γιατί, λέει, δέν θα περσίη πολλές καιρούς και θα χρειάζονται έτσι όπως πάμε, τρεις άνθρωποι μαζί για να σηκώσουν ένα αγρό!



ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΩ

ΕΡΩΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η άμίλητη σύζυγος. Πώς πέθανε από έρωτική άπελαισία η λατρευτή του ιππότη. Η άπιστία της. Όπου ζάται τα ρέστα. Ο Μπερνάρ και ο Μέγας Μογγόλος. Η γυναικική και... άσκήκη χορεύτρια. Και όμως ο Μπερνάρ τόν κουβάλησε σίτι του. Η μητέρα των Γράκων.

Η Ίωάννα ντε Φονά αγαπούσε τόσο πολύ τόν κόμητα Κλερμόν ντε Λοντέβ, ώστε όταν αναγκάστηκε, παρά τήν θέλησή της, να παντρευθή τόν κόμητα ντε Κραμάιγ, έπεσε σε βαθιά λαγυλλία. Επί δώδεκα δέ χρόνια που έζησε παντρεμένη δέν έλεγε άλλες λέξεις στον άντρα της παρά «ναι» και «όχι». Στο τέλος έπεσε άρρωστη από τήν λύπη της, και άπέθανε!...

Ο Σαμφόρ άναφέρει τό εξής χαριτωμένο έρωτικό ανέκδοτο. Ο γηραιός ιππότης ντ' Αρνονκούρ έχεν έρωτευθή μία νεαρή κοπέλα. Όταν συνεδέθη μαζί της, έδέχθη να της χορηγή έτοιμο εισόδημα χιλίων διακοσίων λιβρών «έφ' όσον καιρό δέν έμεινε πούσε». Υπέγραψε μάλιστα και σχετική συμβολαιογραφική πράξη προς τούτο.

Μία μέρα ο ιππότης συνέλαβε τήν λατρευτή του να τόν άπαιτά με κάποιο νέο και, φυσικά, τήν έδωσε. Η νεαρή ηθοποιός όμως δέν ένοούσε να χάσει έτσι εύκολα, τήν σύνταξη πομπαν από τόν τόν. Και ύστερ' από λίγον καιρό άπέτησε, δια διακοσμού χιλίων, από τόν πρώην φίλο της, να εξακολουθήση να της δίνει τό εισόδημά της; Ισχυριζόμενη ότι... «δέν είχε παύσει να τόν αγαπά!...

Κάποιος τυχοδιώκτης όνομαζόμενος Μπερνάρ, είχε προσληφθή στην ύπηρεσία του Μεγάλου Μογγόλου Ζεχάν-Τζι. Ο Μπερνάρ ήταν τόσο έξυπνος και τόσο χαριτωμένος, σκόρπισε διαρκώς τήν εύθυμία γύρω του. Στόν Μεγάλο Μογγόλο είχε παρουσιάσει τόν γαμπρό, η ειδιότης του δέ συνίστατο σά να γαμπρεύη τις γυναίκες του χαρμυλίου, κάνοντας τες να γελοούν!

Μία μέρα, ο Μέγας Μογγόλος τόν έκάλεσε επίσημως στο παλάτι του, και άφού τόν εύχαρίστησε για τις ύπηρεσίες που προσέφερε στην Αδλή του, τόν έρώτησε τι ήθελε να τό δώση γι' άνταμοιβή του... Ο Μπερνάρ, άφού στην άρχή έδίστασε, όμολόγησε τόν τίλο πώς ήταν έρωτευμένος με μία από τις χορεύτριες του χαρμυλίου και ότι η μοναδική του έπιθυμία θα ήταν να τήν έσπασε ως δάρον. «Έστο! έλεπε ο μονάρχης. Θα τήρησες τήν υπόσχεση που σου έδωκα. Όχι, μου έβλεπε τήν υπόσχεση, άρκε! να μαρξέσης να... τό πάρη. Άς έβλεπε εδω αυτή η σκλάβια!...

Σέ λίγο, η χορεύτρια παρουσιάσθη ένόπιον του Μεγάλου Μογγόλου. Ήταν μία όμορφη, ψηλή και εύσωμη νέα. Ο αυτοκράτορας μόλις είδε τήν άντίθεση που ύπρχε μεταξύ αυτής και του μικρού σώμου και άσθενικού Μπερνάρ, έχαμογέλασε και γυρίζοντας προς αυτόν του είπε:

— Στήν χαζή! Είτε δική σου... Φορτώσου τήν, και πάρε μαζί σου!...

— Νά... τήν φορτωθώ; ;!...

— Ναι! Δέν σου είπα ότι θα σου δώσω 5, τι μου ζητήσεις τόν όρον να... μπορέσης να τό πάρης;... Φορτώσου τήν, λοιπόν, έν μπορέσης, και κουβάλησέ τήν μαζί σου!...

Ο Μπερνάρ, θέλοντας και μη θέλοντας, αναγκάστηκε να υποκύψει. Και η χαρά και ο έρως του έδωσαν τόση δύναμη, ώστε, προς γενικήν κατάπληξη, κατάρθρωσε να φορτωθή στή ράχη του τό τόσο βαρέ, αλλά και τόσο εύχαριστο γι' αυτόν φορτίο, και να τό μεταφέρει σίτι του.

Είπε γνωστή από τήν ιστορία η μεγάλη άρετή της Κορηνίτιδος της μητέρας των δύο Γράκων. Ο άνδρας της τήν αγαπούσε και τήν έκτιμούσε τόσο πολύ, ώστε προτίμησε να πεθάνη ο ίδιος για να μη θυσιασθή τήν ζωή της γυναίκας του, και ίδου πως: Ένα πρωί, όταν εξύπνησε, βρήκε στο κρεβάτι του δύο φειδιά ένα όρνεο κι' ένα θηλυκό. Τό μαντείο του τόν έπεισε ότι όλοι τόν έσπασαν άμέσως να ρωτήση σχετικώς, τού άπάντησε ότι δέν μέν έκόντων τό άρσενικό φειδί θα πέθανε ο ίδιος. Έάν πάλιν έσκότωνε τό θηλυκό φειδί θα πέθανε η γυναίκα του. Ο Γράκος τότε, χωρίς να διατάσσει ούτε στιγμή, έσκότωσε τό άρσενικό φειδί, θυσιάζοντας έτσι τή ζωή του για τό σωστή τήν γυναίκα του.

25 'Απριλίου 1929

25 'Απριλίου 1929

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

429

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΤΖΕΓ' ΜΣ ΣΜΙΘ

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ



(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

— Άς μη χάνουμε καιρό, μου είπε ο Ούιλλιαμ, όταν ο Τζιμ ξανάλεισε τήν πόρτα.

Συγχρόνως έσκυψε πάνω στον Στήβενς κι' άρχισε να τού έσκουμπώνη τό γιλέκο.

Και πράγμα παράδοξο!... Τά γόνα του δέν τρέμανε καθόλου, ενώ έμένα μου είχε παγώσει τό αίμα μέ-

ένω έσκυβε στο στήθος του Στήβενς συνέχισε:

— Υπάρχει μία τρομερή περίπτωση στις ιστορίες των βρυκόλακων. Όπως τό λυσσασμένο σκυλί μεταδίδει τή λύσσα τού σ' όσα ζώα και σ' όσους ανθρώπους δαγκώσει, έτσι και οι ζώνκεροι. Έντός των βρεφών τά όποια θανατώνουν άπλως, όλους τούς ήλικιωμένους ανθρώπους, τούς καθιστούν επίσης βρυκόλακας, όταν τούς ροφήσουν τό αίμα. Και όταν όμως δέν προφτάσουν να τούς θανατώσουν άπομυζώντας ολόκληρο τό αίμα τους, τούς μολύνουν και χρειάζονται έξαιρετικές προστάθειες, ειδικά μέσα για να τούς απαλλάξη κανείς από τήν μόλυνση...

— Είπε φοικώδες, Ούιλλιαμ!...

— Είπε κάτι περισσότερο από φοικώδες. Εύνηχως πού τό κακό αυτό συμβαίνει πολύ σπάνια...

Μιλώντας ο καθηγητής έργάζεταν συγχρόνως μ' έξαιρετική γοηγορία. Είχε στήσει τώρα τό άριστοτό μέρος του στήθους του Στήβενς, στο μέρος της καρδιάς άκριβώς.

— Ξέρεις τί συμβαίνει, Τζωρτζ, μου είπε ξαφνα, όταν ο γιατρός πού κάνει νεκροψία σ' ένα πτώμα, τραυματισθή από άποροσεία του, με τό ανατομικό του μαχαίρι η από μία καρφίτσα έστω;

— Ναι, τού άπάντησα, όταν συμβη αυτό ο άτυχής έπιστήμων παθαίνει μόλυνση του αίματος, συμμαμία!...

— Και πεθαίνει! Δέν είν' έτσι;

— Άκριβώς.

— Άν όμως τραυματισθώ έγώ τήν στιγμή αυτή, ξέρεις τί θα πάθω;

— Πρός Θεοφύωνα! Τρομαγμένος, με τό λέτε εσύ τό!... Καταλαβαίνω... Καταλαβαίνω. Προσέχτε, φίλε μου!...

— Άν τραυματισθώ, λοιπόν, φίλε μου, Τζωρτζ, θα μολυνθώ κι' ο Θεός ξέρει, ποιός θα με απαλλάξη από τήν φοικη κατάστασι, στην όποία θα περιέλθω... Άλλά γιατί τρέμεις έτσι;... Όθρρος, άγαπητέ μου!... Είσαι χλωμός σάν να έστράγγισες ολόκληρο τό αίμα απ' τις φλέβες σου. Ίδου έλλοστε πού τελειώνουμε.

Και άμέσως, ο Ούιλλιαμ έχωσε τό τσιμπιδά του στο στήθος του Στήβενς, έπασσε τήν καρδιά του, τήν άπέκοψε μ' ένα χτύπημα του ανατομικού του μαχαθιού και τήν πέταξε πάνω στο σκέπασμα του κιβωτίου!...

(Άκολούθει)

ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΤΩΝ ΛΥΚΩΝ

Με τήν τρομερή παγωνιά που έπαιράχτηκε εφέτος σε πολλά μέρη της Εύρώπης ολόκληρης άγέλες πειναλέων λύκων έκαναν έφοδους μέσα σε κομπούλες και σε μεγάλες πόλεις ακόμη! Τό κοινό συνέβαινε ασυνήθιστα κατά τόν μεσοίωνα. Και τότε η Κυβερνήτης αναγκάστηκε να οργανώσουν ειδικά άποσπάσματα για τήν καταδίωξη.

Ο βασιλεύς τήν εποχή εκείνη διόριξε σε κάθε επαρχία και από έναν άρχικωννήγο, ο οποίος έπρεπε να είνε εύτακτός, πρώην άξιωματικός, και έθνησημένος στο κυνήγι των άγρίων ζώων. Ο άξιωματικός αυτός έμισθοδοτέτο άδρότητα, και είχε ως έργο να οργανώσει διαρκώς μεγάλα κυνήγια για τήν εξόντωση των λύκων της περιφέρειας.

Έντός αυτού όμως και ο κάθε ιδιώτης είχε δικαίωμα να σκοτώνη λύκους. Όποιοσδήποτε παρουσιαζε στον άρχικωννήγο κομμένα αυτιά, πόδια ή ουρές λύκων, έπαιρνε από τό δημόσιο ταμείο σεβαστό χρηματικό ποσό. Πολλοί χωριάτες μάλιστα είχαν ειδικευθή στο να εξοντώνουν τούς λύκους με έναν πρακτικώτατο τρόπο. Κρυβόντουσαν δηλαδή κοντά στις σπηλιές όπου η λύκαινες είχαν γεννήσει και παραμένονταν εκεί έως ότου η λύκαινα άπομακρυνθή. Τότε πλησίαζαν στή φωλιή, έσφαζαν τά λυκοπούλα, τούς έκοβαν τήν ουρά, τ' αούττα και τά πόδια και τά πήγαναν στον άξιωματικό.

Στήν περιφέρεια της Λουάνης ήταν μία γοητή χωριάτσα, η όποία κάθε χρόνο από τή 15 'Απριλίου ως τή 15 Μαΐου, έκανε τέτοια ήρωικά στα Λυκοπούλα που ο άρχικωννήγος κατέλειπε να τό λαλήθη! Και μία μέρα φώναξε τήν μαμά Γκαργκαμέλλ!... Είπε λιγίττα η χωριάτσα—και τής είπε:

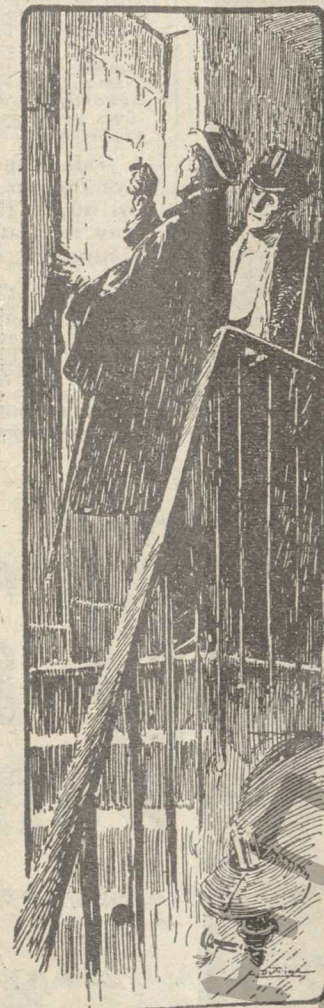
— Πόσα κομμάτια κάθε χρόνο, χυρά Γκαργκαμέλλ, απ' τό κυνήγι των λύκων;

— Έκατό σκοδά χρόνο με χρόνο.

— Έ, λοιπόν, έγω αναλαμβάνω να σοβ δώσω δικαίωμα σκοδά τόν χρόνο για ν' άφισση ήσυχα τά λυκοπούλα και να μην τά θανατωνήτε.

— Τι λές, κύριε άξιωματικέ, άπομυζήκατε έσφιασμένη η Γκαργκαμέλλ, όταν άφισα τό κυνήγι αυτό θα πεθάνω άπ' τή στενοχώρια μου.

Και συνέχισε τό παράξενο έπάγγελμα της, μέχρις ήλικίας 90 ετών.



Ήσαν δύο άστυνομικοί με πολιτικά!...

ΣΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟ ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ "ΜΠΟΥΚΕΤΟ"

Άρχίζει τό νέο μας μυθιστόρημα

Η "ΡΟΖΑ ΛΑΜΠΙΡΗ"

Η "Ρόζα Λαμπιρή" είνε η περιπετειώτερη, η παθητικώτερη, η γλυκιώτερη ιστορία έρωτος. Είνε ελέκτρο ποιήμα άγάπης, πόνο, δακρύων, σκαρχαμού, κληροποίησης και μετωρικό έρωτα στην Άρχίζει μ' ένα φλογερό και μετωρικό έρωτα στην Άδηνά, συνεχίζεται στή σχολή Καλογοραίων ένός νησιού, έπειτα κλείνεται η ήρωίς και τελειώνει με τόν θάνατο και των δύο μαρτυρικών έρωτευμένων.

— Πρός Θεού, τί ένοείτε;... Ο καθηγητής άνοιξε τό δέμα του, πήρε ένα μικρό τσιμπιδά, κι'

ΑΜΠΕΛΟΚΤΗΜΟΝΕΣ

ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΖΕΣΘΕ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΝ ΤΟΥ ΠΕΡΟΝΟ
ΣΠΟΡΟΥ ΤΩΝ ΠΟΛΤΩΝ ΒΟΥΡΓΟΝΔΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΖΟΜΕΝΩ
ΜΕ ΣΟΔΑΝ SOLVAY (ΣΟΛΒΕ)

Όλοι οι μεγάλοι αμπελοκτήμονες χρησιμοποιούν τον πολτόν τούτον, διότι έχει τα
πλεονεκτήματα εν συγκρίσει προς τον κοινόν βορδιγάλειον πολτόν μετ' ασβέστου:

- 1) Παρασκευάζεται εύκολως.
- 2) Δεν φράσσονται οι ψεκαστήρες.
- 3) Προσκολλάται τελείως επί των φύλλων.
- 4) Δεν παρασύρεται εκ των φύλλων από τας συνήθεις βροχάς.
- 5) Διασκορπᾷ ὁμοιομόρφως τὸν θειϊκὸν χαλκόν.
- 6) Δεν καίει τὰ φύλλα ὡς δύναται νὰ συμβῇ μετὰ τὴν ἄσβεστον.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΠΟΛΤΟΥ ΒΟΥΡΓΟΝΔΙΑΣ

νερό 100 ὀκάδες
θειϊκὸς χαλκὸς 2 »
σόδα Solvay (Σολβέ) 1 ὀκά

Συνήθως χρησιμοποιεῖται διὰ τοὺς πρώτους ψεκασμοὺς ἀραιότερα διαλύσις. Ἐν τοιαύτῃ
περιπτώσει ἡ ἀναλογία θειϊκοῦ χαλκοῦ καὶ σόδας δεόν νὰ εἶνε ὅμοια ὡς π. χ. εἰς 100 ὀκάς
νερό, εἰς 1 ὀκά θειϊκοῦ χαλκοῦ, 8ὰ προστεθῇ ἡμίσεια ὀκά σόδα Solvay (Σολβέ).

Ἡ σόδα Solvay (Σολβέ) πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ εἰδικὰ καταστήματα.

Διὰ περισσότερας πληροφορίας ἀπευθυνθῆτε εἰς τοὺς κ. κ.

ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΜΠΑΟΥΜΑΝ

ἀντιπροσώπους
Ἀθῆναι, ὁδὸς Καπνικαρέας 7β.



Πρὶν ἀγοράσετε τὴν ὀμβρέλλα σας
ἐπισκεφθετὲ τὸ καλλιτεχνικὸν ἐρ-
γασταίον ὀμβρελλῶν

ΚΑΡΑΚΑΣ

29 Μιλτιάδου καὶ Νικίου 13β, (πάρκος
Αἰόλου) - Ἀθῆναι

Πώλησις χενόρικῃ καὶ λιανικῇ
Ἰδιαιτέρον τμήμα ἐπισκευῆς
ὀμβρελλῶν

Μόνον μετὰ τὰς βαφὰς ΖΑΚΟΜΠΟΥΣ δύνασθε νὰ
βάψετε ἐπιτυχῶς τὰ φορέματά σας.

Πωλοῦνται παντοῦ.

Ἀποκλειστικῇ Ἀντιπροσώποι

μετὰ διαρκεῖς παρακαταθήκης

ΘΡ. ΔΟΥΒΑΛΕΤΕΛΛΗΣ & ΣΙΑ
Χρυσόσπηλαιωτίσης 3

ΜΕ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΕΞΟΔΑ

ΘΡΑΙΟΤΗΣ ΧΩΡΙΣ ΕΛΑΤΤΩΜΑ

CRÈME SIMON

Ο ΜΕΤΑΛΛΕΙΤΕΡΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Θ. ΤΣΑΜΟΥΡΤΖΗ
ΑΥΤΟΜΑΤΑ - ΟΡΓΑΝΑ

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς 25α Μουσικὸν Οἶκον του
κατέφθασεν ἡ παγκοσμίου φήμης ηλεκτρικὴ ὀρχήστρα ELIS-
PIANO τοῦ ἐργασταίου Nupfeld) δυνάμει ἅνυ τῶν τεσσα-
ράκοντα ὀργάνων ἡτοι Βιολωντσέλα, Βιολιά, Φλάουτα, Κλα-
ρίνετα, Μανδολινάτα, Εὐφώνια, Μπατορία, Κρουστά, Τζάζ-
τα ληλέταται διὰ Κινηματογράφου καὶ Κέντρα Διασκεδᾶ-
σεων, δύναται νὰ ἔχη τὴν πληρὴν ὀρχήστραν μετ' ὅλων τῶν
πλεονεκτημάτων τῆς.

ΠΙΑΝΑ

Εἰς τὴν ἐκδοὺν τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνωθι Μουσικὸν Οἶκον εἰ-
σάγονται εἰς πλουσιωτάτην συλλογὴν ΠΙΑΝΑ τῶν διακεκρι-
μένων ἐργασταίων Steinway and Sons... L. Beise derfer... Carl.
Remisch. ΦΩΝΟΓΡΑΦΑ (Apollo) Ἀριστα ὡς πρὸς τὴν μου-
σικὴν ἀπέδωκον καὶ ἀπαλότητα τῆς φωνῆς τῶν.
Πῶς εἰ τοῖς μετρηταῖς καὶ μετὰ δέσεις παρέχει δὲ καθε-
εὐκολίαν εἰς τὰς πληρωμὰς.

“ΜΙΣ ΕΛΛΑΔΕΣ



ΑΡΕΤΑΙΕΙΟΝ
50 ὁ δ, Σταδίου 60 - ΑΘΗΝΑΙ

ΣΑΠΟΥΝΙ
FELS NARTH

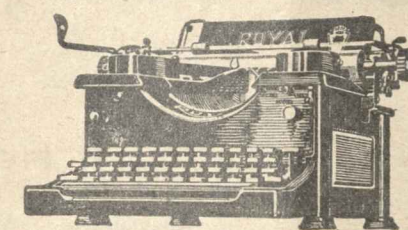
Χάνετε δυνάμεις τοιαύτας
ἐνδοκίμαστε τὸ παγκοσμίου
ἄμερικανικὸν σαποῦνι FELS
ΦΘΑ. Σαποῦνιζετὲ μετὰ τοῦ
τῶ νερό εἰς κρύον, χλιαρὸ ὡς
τῶ ὕδατος. Τὰ ἀφίνετε σὴν σαποῦνι
μῖαν ὥραν περίπου (ἐν ἑσπέρῃ
λέραν τὰ σαποῦνιζετὲ ἀπὸ
καὶ τὰ ξεβγάτετε τὰ σαποῦνι
τὰ ξεβγάτετε μετὰ τοῦ ὕδατος
εἰς λευκὰ ὡς τὸ χιόνι.
Δοκιμάσατε ἐπὶ τοῦ σώματός
καλὸ ἐξοδημοπολεῖον ἁπλῶς
μικρὸν τεμάχιον τὸ ὅλον
δοσεῖν.
Ἀντιπροσώποι: Παπαδόπουλος

Τὰ προηγούμενα φύλλα τῆς
κογενείας τιμῶνται ὡς

ΡΑΦΟΜΗΧΑΝΑΙ ΡΟΥΑΓΙΑΛ
ΦΟΡΗΤΑΙ

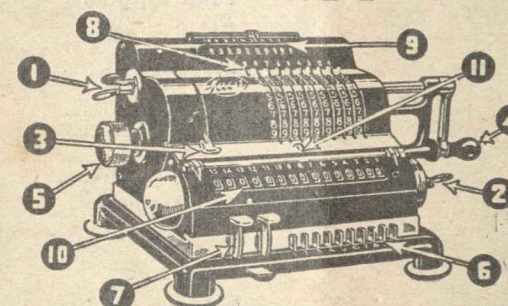


ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΑΙ ΡΟΥΑΓΙΑΛ
STANDARD
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΕΣ ΦΩΜΑΝΤ



ROYAL

TYPEWRITERS
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑΙ ΜΗΧΑΝΑΙ
ΦΑΣΙΤ



ΤΗΛ. 9-62



ΤΗΛ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
“ΙΤΝΕΡΑΜ,, - ΑΘΗΝΑΙ

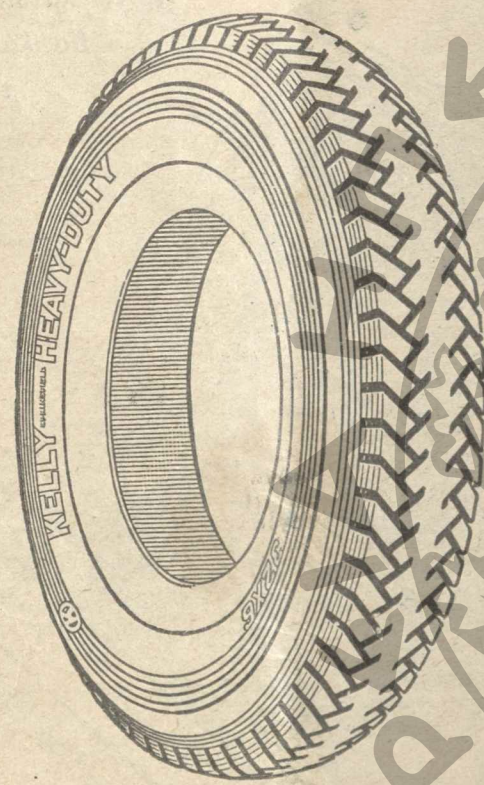
ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΧΑΡ. ΜΑΡΕΝΤΙ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 11Α - ΑΘΗΝΑΙ

ΕΛΑΣΤΙΚΑ ΚΕΛΛΥ

ΣΤΕΡΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ



ΚΟΡΔ
ΜΠΑΛΛΟΥΝ

ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΑ

ΥΠΕΡΕΝΙΣΧΥΜΕΝΑ

(EXTRA HEAVY DUTY)

μόνα προτιμώμενα, διὰ μετα-
φόρας βρῶν φορτίων, διὰ ἰσχυ-
ροῦ καὶ λόγῳ τῆς ἀντοχῆς
καὶ διαρκείας τῶν.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΧΑΡ. ΜΑΡΕΝΤΙ

ΟΔΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 11 - ΑΘΗΝΑΙ

Τὰ κοστούμια σας στοῦ **Δ. ΡΑΜΦΟΥ** Πραξιτέλους 22 - Ἀθῆναι

Τό Βιβλίον του "Γλάξο,"

Ἡ θαυμασία ἐκδοσις τοῦ

Glaxo

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

ΔΙΑ ΜΗΤΕΡΑ
ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΣ

Θὰ σὰς χρησιμεύσῃ ὡς ὁδη-
γός. Περιέχει πολλὰς σοφὰς
συμβουλὰς ἀπαραιτήτους,
διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ κα-
λὴν ὑγείαν τοῦ Βρέφους.
Ἀποστέλλεται δωρεὰν εἰς
κάθε μητέρα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ἀδενώματα	Κοκκύτης
Ἀδύνατα βρέφη	Κωλυκοί
Ἀήρ καθαρός	Λουτρὸν τοῦ βρέφους
Ἀνάστημα τοῦ βρέφους	Ὀδόντες τοῦ βρέφους
Ἀνορεξία τοῦ βρέφους	Ὀδοντοφυΐα
Ἀσθένειαι	Ὀστρακὶς
Ἀσκήσεις	Ὀφθαλμοί
Βιταμῖναι	Παιγνίδια τοῦ βρέφους
Γάλα μητρικὸν	Πιπιλιστὴρ
Γάλα νωπὸν	Πολυφαγία
Διάρροια	Πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ βρέφους
Διατροφή	Πρώωρα βρέφη
Διφθερίτις	Πυρετοί
Δυσκοιλιότης	Ραχισμός
Εμβολιασμός	Σπασμοί
Ἑμετοί	Στόμαχος
Ἑξάνθησις	Συνήθειαι κανονικαί
Εὐλογία	Ὑγιεινὴ τοῦ βρέφους
Θερμοκρασία	Ὑπνος τοῦ βρέφους
Θήλαστρον	Φάρμακα διὰ τὸ βρέφος
Ίλαρά	Χυμοὶ φρούτων
Καθαριότης	Ὄτα
Κήλη	κ. τ. λ. κ. τ. λ.

Ἀποστείλατέ μας τὴν Διεύθυνσίν σας
ἢ τὸ κάτωθι δελτίον συμπληρωμένο, καὶ
θα λάβετε διὰ τῆς ἐπιστροφῆς
τοῦ ταχυδρομείου ἐν
ἀντίτυπον τοῦ
βιβλίου.

2.000.000

ἀντίτυπα ἔχουσι
διανεμηθῇ εἰς μη-
τέρας διαφόρων
χωρῶν.

Ζητήσατε
τὸ ἰδικόν σας.



ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΝ "ΓΛΑΞΟ" - 52. Ὁδὸς Μενάνδρου 52 - Εἰς Ἀθήνας
Πορταλὶς ἀποστέλλεται μὲν τὸ βιβλίον τοῦ "ΓΛΑΞΟ".
Ὀνοματεπώνυμον
Διεύθυνσις
Πόλις
Νομός